اولین روزنامه تخصصی معدن و صنایع معدنی ایران

روزگار معدن

www.rouzegaremadan.ir

سه شنبه • ۸ اسفند ۱۴۰۲ • ۱۷ شعبان ۱۴۴۵ • ۲۷ فوریه ۲۰۲۴ • سال ششم • شماره ۱۲۶۲ • ۸صفحه • قیمت ۱۰۰۰۰ تومان

افزایش درآمد دولت از راه شناسایی معادن جدید

معاون وزیر صمت و رئیس این سازمان گفت: اجرای برنامه‌های گسترده اکتشافی و افزایش تعداد معادن، تنها راه مولدسازی و افزایش درآمدی دولت است. به گزارش «روزگار معدن» به نقل از روابط عمومی سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور، دکتر علیرضا شهیدی تصریح کرد: با توجه به وابستگی حقوق دولتی معادن به معادن بزرگ و انگشت‌شمار کشور که تامین‌کننده بیش از ۸۰ درصد درآمد... ۳

استمرار پایداری گاز در کشور

وزیر نفت گفت: همزمان با کاهش شدید دمای هوا و استمرار شبکه گازرسانی کشور، شرکت‌های ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی و پخش فرآورده‌های نفتی بیش از ۱۳۲ میلیون لیتر بنزین را در تعطیلات اخیر توزیع کردند. جواد اوجی دوشنبه، هفتم اسفندماه در حاشیه بازدید از مرکز دیسپچینگ شرکت ملی نفت ایران در جمع خبرنگاران با اشاره به کاهش محسوس دمای هوا طی هفته جاری... ۷

«روزگار معدن» سهم بخش معدن در اقتصاد را بررسی کرد:

زیر سایه نفت

۳

یادداشت‌ها

مطالبه عمومی، کارآتر از اقدامات دولتی ۲

موانع پیشروی صنعتی شدن ۳

تاثیرات اقتصادی ورود به حوزه نانو مس ۴

رمز بقای تولید در صنایع پایین‌دستی فولاد ۶

تولید برق سبز و چالش‌های آن ۷

شرط بازگشت پول به بورس ۸

تیترهای روز

دوگانگی در اجرای قانون معادن ۴

بخش خصوصی به حاشیه رانده شده است ۶

روزگار معدن
سه شنبه
۸ اسفند ۱۴۰۲ • ۱۷ شعبان ۱۴۴۵ • ۲۷ فوریه ۲۰۲۴
سال ششم • شماره ۱۲۶۲

یادداشت

مطالبه عمومی، کارآتر از اقدامات دولتی

احسان پیری
کارشناس و فعال معدنی

تخریب هر جا و به هر بهانه‌ای که اتفاق بیفتد، حتی اگر به‌منظور معدنکاری باشد، آسیب‌هایی هم به اکوسیستم منطقه وارد می‌کند و هارمونی محیط‌زیست محدوده به‌هم می‌خورد. اما در کشورهای معدنی پیشرفته و حتی در قوانین و مقررات معدنکاری در کشور خودمان، بندهایی برای کنترل و ترمیم آسیب‌های معدنکاری وجود دارد.در بسیاری از کشورها، معادن متروکه و قدیمی به جذابیت گردشگری تبدیل شده‌اند و درآمدزایی دارند یا با فضای شهری و محیط‌طبیعی هماهنگ می‌شوند. برای مثال، با پایدارسازی شیب‌هایی که بر اثر معدنکاری ایجاد شده‌اند، محدوده را جنگل‌کاری می‌کنند یا گودالی که ایجادشده را به دریاچه تبدیل و به‌این‌ترتیب تلاش می‌کنند تا تخریب‌هایی که بر اثر معدنکاری انجام‌گرفته، ترمیم کنند.

اما در پاسخ به این پرسش که آیا اقداماتی در کشور ما برای مبارزه با آسیب‌های زیست‌محیطی پیش‌بینی‌شده، مسکنی موقتی است یا تاثیری ملموس دارد، باید گفت متاسفانه ما نه مسکن موقتی داریم و نه هیچ اقدام بلندمدتی در این زمینه انجام می‌دهیم. در واقع، هیچ‌کدام از آنچه در قانون و برنامه‌ها پیش‌بینی شده است، اتفاق نمی‌افتد.

هر بار که بحرانی در جایی پیش می‌آید، ما همان روز برای همان بحران تصمیم‌گیری می‌کنیم. در مملکت ما برنامه و آیین‌نامه زیاد است، اما اتفاق نمی‌افتد.معدن طبیعت را تخریب می‌کند، اما در مقیاسی بسیار کوچک و محدود و تغییرات اقلیمی در ابعاد کلان و جهانی آن، ارتباطی با فعالیت معدن ندارد و نمی‌توان گناه بحران‌های بزرگ زیست‌محیطی را به گردن معدنکاری انداخت. حتی معدنکاری به‌صورت‌مستقل، به آب هم نیاز چندانی ندارد. البته این موضوع درباره صنایعی که در امتداد زنجیره قرار دارند و برای تولید محصول نهایی و تکمیل ارزش‌افزوده راه‌اندازی می‌شوند، صدق نمی‌کند.

چندی پیش‌گفته شد که خاورمیانه تا چندین سال دیگر قابل‌سکونت نیست. این موضوع از نظر من، حرف گزافی است و جنبه‌های سیاسی آن، پررنگ‌تر از نگرانی‌های اقلیمی است. خاورمیانه به آب‌های آزاد فراوانی دسترسی دارد و از این نظر، دچار مشکل نخواهد شد.این موضوع را با یک مقایسه ساده می‌توان به‌خوبی روشن کرد. در حال حاضر شرایط زندگی در کشور عراق بهتر است یا عربستان؟ این در حالی است که عراق نسبت به عربستان از منابع آبی زیرزمینی بهتری برخوردار است. همین موضوع درباره امارات هم صادق است. کشورهایی که دسترسی به آب‌های آزاد دارند، کمتر دچار بحران کمبود آب می‌شوند.

دستگاه‌های آب‌شیرین‌کن چندین و چند سال است که مورداستفاده قرار می‌گیرند و به‌تبع آن مشکلاتی که می‌گویند خاورمیانه قابلیت سکونت نخواهد داشت، حرف بیهوده‌ای است. البته نمی‌توان انکار کرد که در صورت بروز بحران، هزینه استفاده از آب افزایش پیدا می‌کند، اما مشکل قطع زنجیره حیات در این کشورها چندان محتمل نیست. معدنکاری در تولید گازهای مخرب کربنی نقشی ندارد. در معادن یا از دستگاه‌هایی مانند بیل مکانیکی، ابزار حفاری و... استفاده می‌شود که میزان آلایندگی آنها قابل‌مقایسه با صنایع دیگر نیست. بزرگ‌ترین تاثیری که معادن در آلودگی محیط اطراف خود دارند، این است که در انفجارهایی که صورت می‌گیرد، گردوغبار ایجاد می‌شود. البته برای برطرف کردن تمهیداتی وجود دارد، اما متاسفانه کمتر معادنی وجود دارند که این مسائل برای‌شان مهم باشد و سازمان محیط‌زیست هم نمی‌تواند به‌صورت‌حرفه‌ای به این موضوع ورود کند، چون متوسط و کوچک در نهایت معادن سالانه ۵ تا ۱۰ بار انفجار دارند و اگر شانس یارشان باشد و باد در جهت مخالف شهرهای نزدیک بوزد، دیگر مشکلی ایجاد نخواهد کرد.

بنابراین این جزو دغدغه‌های معدندار نیست که فکری برای حل مشکل گردوخاک کند و نهایت کاری که انجام می‌دهد، آب‌پاشی یا پخش مازوت در مسیر عبور و مرور کامیون‌ها است تا به این روش‌ها پخش گردوغبار کنترل شود. البته باید گفت به‌تازگی نرخ مازوت هم بسیار بالا رفته و این روش هم از دور خارج شده است، اما همان‌طور که اشاره کردم، معدنداری هیچ دخل و تصرفی در تولید گازهای گلخانه‌ای ندارد. آنچه حاکمیت باید در این حوزه انجام دهد، ایجاد شفافیت است. این موضوع کمک فراوانی به حل بسیاری از مسائل می‌کند.

اگر مشخص شود، معدنی هر سال چقدر به فضای اطراف خود آسیب می‌زند و در مقابل چقدر ارزش تولید می‌کند و همه مردم از جمله خود معدندار این موضوع را ببینند، حتما شرایط تغییر خواهد کرد. مطالبه عمومی خیلی قوی‌تر و کارآتر از اقدامات دولتی است. معمولا مجازات دولتی به جریمه نقدی محدود می‌شود، اما وقتی مطالبات عمومی باشد، معدنکار باید راهکاری برای حل معضلات پیدا کند تا از فعالیت خود در جامعه دفاع کند، در غیر این صورت در جامعه منفور خواهد شد.

به‌عبارت‌دیگر، همان‌طور که وقتی کسی پروانه ساخت می‌گیرد، باید اطلاعاتش در سامانه شهرداری ثبت شود تا همه مردم بتوانند ببینند که هر ملکی با چه مشخصاتی ساخته می‌شود و چه سازنده‌ای در حال انجام کار است، معدنداری و اطلاعات آن هم باید شفاف و قابل‌دسترس باشد.

نکته بعدی این است که منافع فردی را به منافع جمعی ترجیح ندهیم، اما این نیاز به فرهنگ‌سازی دارد. ما اگر به‌عنوان توریست در کشوری دیگر باشیم و یک تکه دستمال از دست‌مان روی زمین بیفتد، حتما برمی‌گردیم و آن را برمی‌داریم.

اما در کشور خودمان هیچ‌وقت چنین کاری نمی‌کنیم و با نهایت بی‌تفاوتی از کنار آن می‌گذریم و می‌گوییم وظیفه شهرداری است؛ تغییر این عادات و تصحیح این رفتار نیاز به فرهنگ‌سازی دارد. اگر همه فکر کنند نسل بعدی و فرزندان ما قرار است در این کشور زندگی کنند و باید برای آنها این محیط و آب‌وخاک حفظ شود، کمتر شاهد چنین رفتارهایی خواهیم بود.

گزارش هفتگی بازارهای جهانی فولاد

دنیای معدن: گزارش هفتگی بازارهای جهانی فولاد منتشر شد.

سنگ آهن

به گزارش دنیای معدن ،هفته گذشته در بازار واردات سنگ آهن چین علی رغم بازگشت خریداران از تعطیلات، روند نزولی قیمت تداوم داشت و از ۱۲۹.۵ دلار تا ۱۲۰ دلار هم افت داشت و آخر هفته کمی بالا رفت و ۱۲۰.۶ دلار هر تن سی ف آر ثبت شد. تقاضا آنطور که انتظار می رفت بهبود نیافت و موجودی سنگ آهن بنادر صعودی شد. خریداران نیز منتظر روشن تر شدن روند بازارند.

قراضه

در هفته ای که گذشت در بازار واردات قراضه ترکیه قیمت قراضه سنگین ۲۰-۸۰ تا ۶ دلار افت داشت و ۴۱۱ دلار هر تن سی اف آر ثبت شد. فروش ضعیف میلگرد به فولادسازان ترکیه اجازه داده تلاش بیشتری برای کاهش قیمت قراضه داشته باشند.

قراضه صادراتی سنگین کلاس ۲ ژاپن در ۳۴۶ دلار هر تن فوب در ثبات ماند. متوسط قیمت قراضه وارداتی سنگین در شرق آسیا نیز ۶ دلار افت داشت و ۳۹۴ دلار هر تن سی اف آر ثبت شد.

بیلت

هفته گذشته بیلت صادراتی فوب دریای سیاه ۵ دلار افت داشت و ۵۰۷.۵ دلار هر تن فوب شنیده شد. بیلت وارداتی در چین با شروع فعالیت بازار پس از تعطیلات ۶ دلار افت داشته ۴۳۹ دلار هر تن سی اف آر ثبت شد.

در بازار واردات جنوب شرق آسیا نیز قیمت بیلت ۴ دلار ارزان تر شده و ۴۳۵ دلار هر تن سی اف آر شنیده شد. در ترکیه نیز هفته گذشته بیلت وارداتی ۵ دلار ارزان تر شده ۵۳۵ دلار هر تن سی اف آر بود.

مقاطع

قیمت میلگرد صادراتی چین هفته گذشته با از سرگیری بازار پس از تعطیلات ۸ دلار افت داشت و ۵۵۸ دلار هر تن فوب ثبت شد. قیمت میلگرد صادراتی ترکیه نیز از ۶۱۰ دلار به ۶۰۲.۵ دلار هر تن فوب کاهش داشت.در جنوب شرق آسیا میلگرد وارداتی ۸ دلار ارزان تر شده ۵۶۰ دلار هر تن سی اف آر ثبت شد. در بازار داخلی آمریکا نیز میلگرد ۸۵۵ دلار هر شورت تن درب کارخانه ثبت شد که نسبت به هفته قبل ۱۵ دلار افت داشت و در بازار داخلی اروپا میلگرد ۷.۵ یورو بالا رفته ۶۴۰ یورو هر تن درب کارخانه شنیده شد.

ورق

هفته گذشته میلادی ورق گرم صادراتی فوب دریای سیاه ۱۵ دلار افت داشت و ۵۶۵ دلار هر تن فوب شنیده شد. متوسط قیمت ورق گرم صادراتی چین از ۵۷۲ دلار هفته قبل به ۵۶۴ دلار هر تن فوب کاهش داشت. در جنوب شرق آسیا میانگین قیمت ورق گرم ۶ دلار افت داشت و حدود ۵۷۰ دلار هر تن سی اف آر ثبت شد.

در بازار داخلی اروپا نیز ورق گرم ۱۵ یورو افت داشت . ۷۱۵ یورو هر تن درب کارخانه شنیده شد. در بازار داخلی امریکا هم ورق گرم در ۹۰۰ دلار هر شورت تن درب کارخانه مشابه هفته قبل باقی ماند.

رئیس اتحادیه فروشندگان آهن و فولاد:

علت گرانی‌ها و ارزانی‌ها در بورس فلزات مشخص نیست

گروه خبر

رئیس اتحادیه فروشندگان آهن آلات و فولاد با انتقاد از اینکه علت گران و ارزانی کالا در بورس فلزات مشخص نیست گفت: برای تامین نظر تامین کننده و مصرف کننده باید میز فولادی با حضور صاحب نظران تشکیل شود.

بازار آهن آلات و فولاد کشور همواره دستخوش یکسری تغییر تحولات و نوسان به خصوص نوسان قیمتی بوده و هست. این در شرایطی است که این تحولات به ویژه نوسان های قیمتی بر صنایع بسیاری تاثیرات زیادی می گذارد لذا ثبات قیمت ها امری حیاتی در این بخش محسوب می شود. با این وجود بازار آهن آلات نیز مانند بسیاری دیگر از بازارها امسال با نوساناتی همراه بوده است.

حمیدرضا رستگار رئیس اتحادیه صنف فروشندگان آهن آلات و فولاد استان تهران در خصوص شرایط حاکم بر بازار به خبرنگار بازار می گوید: ما از ابتدای سال نوسانات جزئی در قیمت های انواع مقاطع فولادی داشتیم که دلیل این نوسانات بعضا جهانی بوده یا در بازارهای داخلی برخی تولیدات مصرف بیشتری داشته و افزایش قیمت ها رقم خورده است. بنابراین بازار ما در سال جاری یک نوسانات قیمتی جزئی را تجربه داشته است.

رستگار در خصوص افزایش قیمت هایی که در دی و بهمن جاری نیز رقم خورد گفت: اواخر دی ماه و اواسط بهمن به دلیل برداشت هایی که از بودجه سال ۱۴۰۳ در بازارهای مالی کلی کشور وجود دارد برخی از رفتارهای اقتصادی را برای سال ۱۴۰۳ تنظیم کرد؛ یعنی بودجه که نوشته می شود پیام هایی برای تصمیمات گره های مختلف اقتصادی دارد. به این ترتیب با توجه به اتفاقاتی که افتاد در اوایل بهمن ماه قیمت های برخی از اقلام فولادی گرانتر شد یعنی تقاضای بیشتری بود. تحلیل من این است که گرانی کالا به دلیل کمبود نبوده و همچنین به دلیل داشتن مصرف بیش از اندازه نبوده چون در دو ماه اخر سال به دلیل شرایط جوی پروژه های با حداقل توان کار می کنند.

رستگار خاطر نشان کرد: باز هم تاکید می کنم که گرانی اخیرا قیمت مقاطع فولادی همچون میلگرد، تیرآهن، و انواع اهن الات به نظر بنده به دلیل تحلیل ها و برداشت هایی است که از بودجه شده و مقداری هم بحث نوسان ارز یک مساله کلی است که باید حل کنند چون تاثیر مستقیم روی تمام کالاها می گذارد.

پشت برخی بالا رفتن قیمت ها اعمال و بازارسازی ها است

این مقام صنفی با بیان اینکه اگر قرار است قیمت کالایی تغییر یابد باید یک استاندارد داشته باشد و یک دلیل منطقی و فنی داشته باشد گفت: با این وجود برخی مواقع می بینیم قیمت ها بالا می رود اما دلیل منطقی پشت آن نیست و مشخص است که اعمال نظر و بازار سازی می شود. پیشنهاد ما این بوده که در بازار فولاد همه افرادی که در این زنجیره قرار می گیرند از تولید تا انتهای کار که مصرف و صادرات است نماینده داشته باشند؛ یعنی اینگونه نباشد که غیر منطقی یک کالایی گران شود.

وی همچنین در پاسخ به این سوال که چه باید کرد که کالا ها به گفته شما غیرمنطقی گران نشود، گفت: در بحث آهن و فولاد بارها گفته ایم تمام گروهای صاحب نظر که وجاهت فنی و قانونی دارند باید تصمیم گیری کنند. در واقع اتحادیه اهن و فولاد و فلزات تهران و دیگر اتحادیه های فعال در سراسر کشور صاحب نظر هستند باید در این جریان ورود پیدا کنند و پیشنهاد ما این بود که یک «میز فولاد» تشکیل بدهند یا اتاقی را تشکیل بدهند که برای مسائل فولادی نظر بدهند تا نظر تولید کننده ها و مصرف کننده همزمان تامین شود. این وقتی اتفاق می افتد که تمام گروه ها و جریانات صاحب نظر باشند.

بورس فلزات تبدیل به بازار مکاره شده است

رستگار ادامه داد: متاسفانه می بینیم که بورس برای خود تصمیم می گیرد و بارها گفته ایم این روند را اصلاح کنیم سیاست کلی این باشد که منافع مردم در نظر گرفته شود نه اینکه تبدیل به بازار مکاره شود که علت گرانی و ارزانی اش مشخص نباشد. معلوم نیست چه افرادی در خرید بورس ورود می کنند در حالی که اگر هر فردی بخواهد در حوزه توزیع فعالیت کند حتی شرکت های دولتی باید از اتحادیه و اصناف مجوز بگیرند.

رئیس اتحادیه فروشندگان آهن و فولاد و فلزات استان تهران در ادامه همچنین متذکر شد: در حال حاضر تمام شرکت های حقوقی، نیمه دولتی و غیره وقتی در بازار توزیع دخالت می کنند؛ ما به هیچ وجه مطلع نمی شویم که اینها چه نیتی پشت سرشان است و چه دستگاهی باید نظارت کند؟ لذا اگر قانون حکمفرما شود هیچ کس مستثنی نیست و همه باید هم بهره مند از قانون شوند هم مالیات را باید بدهند. چرا که توزیع ثروت در کشور وقتی عادلانه می شود که هیچ کس رانت ویژه نداشته باشد یعنی هیچ جایگاه ویژه ای برای خود تعریف نکند.

پیش بینی بازاری آرام برای فولاد و فلزات در ۱۴۰۳

رستگار ادامه داد: با وجود اینکه بارها این مساله را متذکر شده ایم اما هنوز متولی این بخش را مسئول کار نکرده اند به این ترتیب ما افرادی داریم که اینها ذی نفعان اصلی اهن و فولاد هستند و هزاران میلیارد تومان در این بازار کسب و کار می شود اما هیچکس پاسخگو نیست.

رئیس اتحادیه فروشندگان آهن آلات، فولاد و فلزات تهران همچنین در پیش بینی بازار در سال ۱۴۰۳ نیز گفت: به نظر می رسد بازار ۱۴۰۳ ما با تمام مسائلی که مطرح شد بازاری آرام خواهد بود و سعی دولت این است که بازار را آرام اداره کند. به نظر بنده بهترین مسیری که می تواند این امر محقق شود سپردن کار بازار به خود اصناف و اتحادیه ها است. یعنی نگذارند افرادی که صاحب نظر نیستند یا خط و مشی غلطی را تزریق می کنند کار را به دست بگیرند.

الان علت ناراحتی مردم این است که کار دست خود مردم نیست./بازار

گفت‌وگو با عضو انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران

مجلس چقدر فرصت‌سوزی کرد؟

در حالی به دوازدهمین دور انتخابات مجلس شورای اسلامی نزدیک می‌شویم که برخی نامزدها از قول‌هایی رونمایی می‌کنند که بیش از آنکه واقع‌بینانه باشد، بیشتر رنگ و بوی پوپولیستی دارد تا به هر قیمتی بتوانند آرای مردم را به سبد خود بریزند. با اینکه به باور کارشناسان فرصت‌های توسعه معدنکاری را مدت‌هاست یکی پس از دیگری از دست داده‌ایم و در سیاستگذاری‌ها شاهد ضد و نقیض‌ها و گاه عمل خلاف قانون بوده‌ایم، اما باز انتخابات مجلس فرصتی فراهم کرده که نماینده‌ها به موضوع معدن توجه و وعده‌هایی را مطرح کنند.

در این بین به باور کارشناسان خصوصی‌سازی، توجه به کمبود انرژی و راه‌های جایگزین و آزادسازی قیمت‌ها از جمله مواردی است که مجلس بعدی باید به آن توجه کند. مساله مهم این است که دیگر دنیا منتظر ما نخواهد ماند و اگر ما خود را به‌روز نکنیم و با تغییرات و خواسته‌های فعالان معدنی همراه نشویم دیگر فرصتی برای جبران باقی نخواهد ماند.

در این خصوص عضو انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران با اشاره به اهمیت شناخت فرصت‌ها به جهان‌صنعت گفت: یکی از مواردی که خیلی مهم است و مخصوصا با روی کار آمدن مجلس دوازدهم باید به آن توجه کرد دریافت فرصت‌هاست. سخن معروفی از حضرت علی(ع) است که می‌فرمایند فرصت‌ها مثل ابرها از بالای سر می‌گذرند اگر توانستید استفاده کنید که چه بهتر، اما اگر نه باید صبر کرد تا ابر بعدی عبور کند.

رضا شهرستانی تاکید کرد: اینقدر در این مدت ۴۵ سال فرصت‌سوزی شده که دیگر فرصتی باقی نمانده است، اما با همه این صفات اگر بخواهیم درست عمل کنیم در چند زمینه باید اتفاقاتی رخ دهد و اصلاحاتی انجام شود. نخست اینکه اصل ۴۴ باید به درستی رعایت شود و به این صورت نباشد که یک دولت ۵ درصد سهام یک شرکت را در اختیار بگیرد، اما هیات‌مدیره و مدیرعامل را خود تغییر دهد، بلکه باید به بخش خصوصی واقعی قدرت بدهند.

عضو انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران با اشاره به مورد دوم و کمبود انرژی در کشور خاطرنشان کرد: صنعت فولاد مشکل جدی در رابطه با برق و گاز دارد این در حالی است که اگر دولت قطار است ریل‌گذاری قطار هم دست مجلس است و این نهاد باید اهداف را تنظیم کند، بنابراین باید مجلسی روی کار آید که چشم‌انداز ۱۴۰۴ را عملیاتی کند، چراکه دنیا در حال تغییر است. شهرستانی با اشاره به توجه به انرژی‌های تجدیدپذیر گفت: الان فرصتی که برای صنایع فولاد ایجاد شده بحث تولید فولاد سبز است. کشورها به دنبال خرید این نوع فولاد هستند که قیمتش ۳۰ درصد بالاتر از فولاد معمولی است، در نتیجه اگر سرمایه‌گذاری در این حوزه شود می‌توانیم در بخش انرژی هم وابستگی را کاهش دهیم و هم با ۳۰ درصد قیمت بالاتر هرچه سریع‌تر سرمایه‌گذاری را بازگردانیم. حتی شاید کمتر از ۲ سال بتوانیم به هدف مد نظر دست یابیم. این پنجره فرصت محدود است و اگر مشمول زمان شود ۳۰ درصد کاهشی می‌شود و اختلاف قیمت روزبه‌روز کمتر می‌شود و در نهایت ما این فرصت را از دست می‌دهیم. عضو انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران با اشاره به لزوم دستیابی به نسل صنعتی چهارم نیز گفت: وزارت صمت به هیچ عنوان نباید مجوز برای کارخانه‌های جدید بدهد مگر اینکه روی نسل چهارم باشند. به این معنی که سیستم‌های هوشمند مصرف انرژی آپتیموم دارند و با کیفیت بسیار بالایی کار می‌کنند تا بتوانیم برای صادرات به معنای واقعی رقابت کنیم. شهرستانی همچنین با اشاره به آزادسازی قیمت‌ها گفت: نکته دیگری که بسیار کلیدی است این است که ما باید سال آینده روی قیمت‌ها کار کنیم. البته قیمت انرژی همین الان هم بالاست و با وجود اینکه سه ماه برق نداریم و سه ماه از سال گاز اما قیمت‌ها بالاست. به طور مثال قیمت انرژی از قیمت کشورهای دیگر مثل روسیه و اوکراین که تولید فولاد دارند بیشتر است، لذا باید قیمت‌ها آزادسازی شود و دست تولیدکننده را باز بگذاریم تا بتواند به راحتی صادر کند یا در داخل از طریق بورس بتواند محصول خود را بفروشد. بنابراین باور دارم اگر بتوان مدیریت کرد می‌شود ادامه حیات داد و آینده خوبی برای صنعت داشت.

وعده‌های پوچ معدنی برای جذب رای

در شرایطی که طبق اسناد بالادستی باید وابستگی به اقتصاد نفتی به تدریج کاهش یابد و سایر مزیت‌های صنعتی و معدنی جایگزین آن شود، بعضا شاهد اظهارنظرها و وعده‌هایی هستیم که با این اسناد و برنامه‌های کلان در تعارض است.

بخش معدن و صنایع معدنی یکی از ظرفیت‌های غنی کشور است که در شرایط تحریم‌ها توانسته به کمک کشور بیاید و در آینده نیز از این امکان برخوردار است که جای خالی نفت را تا حدود زیادی پر کند. این راهبرد کلی بارها از سوی مقامات دولت و مقامات عالی نظام مورد تاکید قرار گرفته و توسعه بخش معدن به عنوان یک استراتژی کلان برای سالیان آینده مورد توجه قرار گرفته است.

این اهمیت حتی تا جایی پیش رفت که رهبر معظم انقلاب در دیدار خود با فعالان اقتصادی بر حل و فصل مشکلات بخش معدن با سازمان‌هایی مثل محیط‌زیست تاکید کردند تا در پیشبرد برنامه‌های بخش معدن خللی وارد نشود. در این شرایط برخی نامزدهای انتخابات مجلس وعده‌های بی‌پشتوانه‌ای را مطرح می‌کنند که بیشتر جنبه غیرواقعی و بعضا انتزاعی دارد تا بدین ترتیب بتوانند آرایی را به طرف خود جلب کنند.

علت از صرفه افتادن تولید زغالسنگ در ایران

نیاز کنسانتره کشور سالانه به سه میلیون و ۵۰۰ هزار تن می‌رسد که تقریباً نیمی از آن توسط واردکنندگان تامین می‌شود و این درحالی است که ظرفیت تولید زغال سنگ از ۹.۵ میلیون تن در سال پیشی می‌گیرد؛ به نحوی که معنی ارقام ارائه شده این است که روند سرمایه‌گذاری و توسعه، تولید و استخراج زغال سنگ و کنسانتره آن متوقف شده است و اصلی‌ترین دلیل آن به فرمول قیمت‌گذاری دستوری توسط دولت بازمی‌گردد.

ایران اگرچه یکی از کشورهای دارای معادن غنی زغال سنگ است که با ذخایر اثبات‌شده ۱۴ میلیارد تنی جزو ۱۰ کشور اول دنیا شناخته می‌شود، اما در نظر گرفتن برخی از سیاست‌ها سبب شده تا تولید این کانی سیاه‌رنگ از صرفه اقتصادی خارج شود و این درحالی است که این ذخایر تا عمق ۱۰۰۰ متری بررسی شده و در صورت بررسی عمیق‌تر این میزان افزایش خواهد یافت؛ اما مطابق آمار ارائه شده از سوی گمرک، سال گذشته ۸۰۰ میلیون دلار واردات زغال سنگ صورت گرفته است که نشان دهنده حجم زیاد از واردات است.

معادن زغال سنگ همواره یکی از مهم ترین معادن برای صنایع کشور ها بوده اند. کارگران این معادن در اعماق زمین در سخت ترین شرایط ممکن فعالیت کرده و اقدام به استخراج زغال سنگ می کنند؛ اما بهای زغال سنگ کمتر از آن است که به نظر می رسد.

معمولا در بازارهای جهانی نرخ زغالسنگ به صورت میانگین یک سوم قیمت شمش فولاد است؛ اما ایران با وجود برخورداری از ذخایر زغالسنگ کم نظیر در سطح گسترده ای نیازمند واردات این محصول معدنی است. در واقع، وابستگی به واردات، از صرفه افتادن تولید داخل و آسیب جدی به بهره وری معادن زغالسنگ همگی از افت هایی است که طی سال های اخیر این صنعت استراتژیک در حوزه معادن را با مشکل روبرو کرده است؛ در حالی که قیمت زغال سنگ وارداتی سه برابر قیمت داخلی آن است، اما هنوز واردات آن در کشور ارجحیت دارد.

بر اساس داده های موجود، ایران یکی از کشورهای دارای معادن غنی زغال سنگ است که با ذخایر اثبات‌شده ۱۴ میلیارد تنی جزو ۱۰ کشور اول دنیا شناخته می‌شود. این در حالی است که این ذخایر تا سطح ۱۰۰۰ متری بررسی شده و در صورت بررسی عمیق‌تر این میزان افزایش خواهد یافت.

مطابق آمار ارائه‌شده از سوی گمرک، سال گذشته ۸۰۰ میلیون دلار واردات زغال سنگ صورت گرفته که ۸۰ درصد آن توسط ذوب آهن اصفهان بوده است. به گفته فعالان بخش خصوصی در انجمن های مربوطه، میزان تولید کنسانتره زغال سنگ در سال گذشته یک میلیون و ۸۰۰ هزار تن بود و پیش‌بینی می‌شود تولید امسال ۱۵ درصد کاهش داشته باشد و این درحالی است که به‌رغم افزایش قیمت جهانی این ماده معدنی قیمت آن در آبان ماه نسبت به اسفند سال گذشته کاهش داشته است. از سوی دیگر، نیاز کنستانتره کشور سالانه به سه میلیون و ۵۰۰ هزار تن می‌رسد که تقریباً نیمی از آن توسط واردکنندگان تامین می‌شود و این درحالی است که ظرفیت تولید زغال سنگ از ۹.۵ میلیون تن در سال پیشی می‌گیرد. معنی ارقام ارائه‌شده این است که روند سرمایه‌گذاری و توسعه، تولید و استخراج زغال سنگ و کنستانتره آن متوقف شده است و اصلی‌ترین دلیل آن به فرمول قیمت‌گذاری دستوری توسط دولت بازمی‌گردد.

صنعت زغالسنگ در ایران حوزه ای ست که تقریبا دست نخورده به حساب می‌آید و با توجه به اینکه این ماده معدنی منبع حرارتی و انرژی در کشور محسوب نمی شود، برای ۵۰۰ سال آینده نیز ذخیره اکتشافی وجود دارد. این در حالی است که طی ۱۰ ماهه ابتدایی امسال شرایط به گونه ای پیش رفته که تولید زغالسنگ در کشور ۲۲ درصد کاهش یافته است که این اتفاق در نوبه خود برای این صنعت یک زنگ خطر به حساب می آید. در خصوص سایر چالش های داخلی باید به موضوع قیمت گذاری اشاره کرد. مسئله قیمت گذاری غیرواقعی زغالسنگ توسط وزارت صمت و اصرار در پایین نگه داشتن قیمت‌ها نسبت به قیمت های جهانی عملاً موجب شد که بسیاری از معادن زغال سنگ از چرخه فعالیت اقتصادی خارج شوند و طبیعتاً نتوانند سود و زیانشان را تنظیم کنند.

در حال حاضر بسیاری از معادن زغال‌سنگ ایران با بحران اقتصادی قیمت تمام‌شده مواجه هستند و نتیجه آن موجب تعطیلی یکسری از معادن شده و آماده‌سازی معادن عملا صورت نمی‌گیرد. در نهایت حقیقت اجتناب ناپذیر این است که به همان اندازه که تولید داخل کاهش می یابد واردات زغال سنگ برای تامین فولادسازان افزایش می یابد . فولادسازان ایرانی که طی سال های گذشته میزان تولید فولاد را در سطح خوبی حفظ کرده اند برای تامین زغال سنگ مجبور به وارد کردن آن می شوند.

قیمت های بالای جهانی زغال سنگ، هزینه های حمل ونقل و هزینه های جانبی که بخشی از آن به علت تحریم های اعمالی علیه کشور است، باعث گران شدن قیمت تمام شده زغال سنگ وارداتی می شود. طبق آمار کدال شرکت ذوب آهن، هر تن زغال سنگ وارداتی در سال گذشته با قیمتی در حدود ۱۶ میلیون تومان تامین شده است. در حالی که زغال سنگ داخلی سال گذشته به صورت میانگین نزدیک به ۴ میلیون تومان فروخته می شد.

رئیس سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات‌معدنی کشور:

افزایش درآمد دولت از راه شناسایی معادن جدید

معاون وزیر صمت و رئیس این سازمان گفت: اجرای برنامه‌های گسترده اکتشافی و افزایش تعداد معادن، تنها راه مولدسازی و افزایش درآمدی دولت است.

به گزارش «روزگارمعدن» به نقل از روابط‌عمومی سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور، دکتر علیرضا شهیدی تصریح کرد: با توجه به وابستگی حقوق دولتی معادن به معادن بزرگ و انگشت‌شمار کشور که تامین‌کننده بیش از ۸۰ درصد درآمد در بحث حقوق دولتی هستند، کاهش ذخیره این معادن طی سال‌های آتی موجب بروز اختلال در روند توسعه بخش معدن و دریافت حقوق دولتی معادن به عنوان یکی از منابع درآمدی دولت خواهد شد که در این راستا برنامه‌ریزی و اجرای طرح‌های بزرگ اکتشاف حاکمیتی ضروری و حیاتی خواهد بود. وی با بیان اینکه معادن بزرگ و بعضا در کلاس جهانی ایران، انگشت‌شمار است، افزود: این محدودیت صرفا به جهت عدم استفاده از ظرفیت‌های تخصصی حوزه زمین‌شناسی و اکتشاف و همچنین نبود نگاه توسعه‌ای در بخش اکتشاف و معدنکاری توسط برنامه‌ریزان کشور طی سال‌های اخیر بوده است. شهیدی ادامه داد: تداوم این روند موجب بروز محدودیت‌هایی در حوزه تامین منابع معدنی حیاتی مورد نیاز کشور و همچنین کاهش سطح درآمد دولت از محل حقوق دولتی معادن خواهد شد که این موضوع ارتباط مستقیمی با کشف ذخایر بزرگ و ارزشمند معدنی خواهد داشت. رئیس سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات‌معدنی کشور تصریح کرد: با توجه به خاستگاه ۷ درصدی ذخایرمعدنی جهان در جمهوری اسلامی ایران، تغییر نگاه دولتمردان و برنامه‌ریزان به مقوله اکتشافات حاکمیتی و افزایش سرمایه‌گذاری دولت در این حوزه جهت توسعه مناسب بخش معدن و همچنین افزایش سطح درآمدی دولت ضروری خواهد بود.

«روزگار معدن» سهم بخش معدن در اقتصاد را بررسی کرد:

زیر سایه نفت

شهریار خادمی

بخش معدن مزیت شناخته شده اقتصاد است و ارتباط تنگاتنگی با صنعت فلزات اساسی همچون، فولاد، صنعت حمل و نقل و ارتباطات، ساخت ماشین‌آلات، صنایع شیمیایی، پتروشیمی، پروژه‌های عمرانی دارد. به گفته متخصصان بخش معدن، ایران در منطقه‌ای واقع شده که کشورهای اطراف آن مانند ترکیه، عربستان و کشورهای حوزه خلیج فارس باتوجه به آهنگ رشد و توسعه اقتصادی به منابع معدنی نیاز دارند و این در حالی است که این کشورها از نظر ذخایر معدنی بسیار فقیر هستند، حتی این کشورها در صنایعی مانند فولاد سرمایه‌گذاری هم کرده‌اند، اما مواد اولیه آن‌ها وارداتی است و ایران می تواند منبع خوبی برای تأمین نیازهای این کشورها که به سرعت در حال افزایش است، محسوب شود.

به اعتقاد کارشناسان ایران، از نظر حجم ذخایر قطعی و بالقوه، وجود زیربناهای مناسب، وجود بازار مناسب مصرف در ایران و کشورهای منطقه، قیمت مناسب انرژی، دسترسی به آب‌های آزاد و نیروی انسانی متخصص و تحصیلکرده بخش معدن به عنوان یکی از کشورهای بسیار شاخص برای سرمایه‌گذاری شرکت‌های بزرگ معدنی شناخته می‌شود و در یک جمله ایران در آینده بهشت سرمایه‌گذاری معدنی و دروازه معادن غرب آسیا شناخته خواهد شد.

بنابه گفته محققان، ایران از نظر ذخائر مس، سرب، روی، گنبد نمک (شامل ذخائر نمک، گچ، گوگرد، آهن، مس، اورانیوم)، دریاچه نمک (شامل ذخائر سولفات، سدیم، پتاس، منیزیم، لیتیوم)، ذخایر گچ، فولاد، آلومینیوم و سنگ‌های تزیینی در صدر برترین‌ها کشورهای جهان است و به گفته مسئولان، کشور ایران با توجه به ظرفیت معدنی از ۷۰ سال قبل اولین کشوری بود که تدریس رشته معدن و زمین‌شناسی را در بین کشورهای منطقه آغاز کرد و در زمان حاضر مهندس و تکنسین‌های بسیاری در رشته‌های معدن، متالورژی و کارشناس زمین‌شناسی تربیت کرده است، این در حالی است که در سایر کشورهای منطقه چنین ظرفیتی وجود ندارد.

امروز نقش معدن در اقتصاد برای همه افراد کشور اعم از سیاست‌مداران و مدیران، کارشناسان اقتصادی، معدنی، صنعتی کاملاً روشن است، بخش معدن مزیت شناخته شده اقتصاد است و به عنوان موتور محرک توسعه اقتصادی کشور و حلقه ابتدای زنجیره بسیاری از تولیدات صنعتی است و ارتباط تنگاتنگی با صنعت فلزات اساسی همچون، فولاد، صنعت حمل و نقل و ارتباطات، ساخت ماشین‌آلات، صنایع شیمیایی، پتروشیمی، پروژه‌های عمرانی دارد.

توجه ویژه به معادن و بهره‌برداری اصولی از مواد معدنی علاوه بر اینکه می‌تواند گام بلندی در جهت توسعه همه جانبه استان و در نهایت کشور باشد می‌تواند در توسعه روستاهای همجوار معادن نیز باشد البته باید ساز و کاری تعریف شود که معادن سهم خود را در این خصوص پرداخت کند و در آبادانی روستاهای کنار خود مشارکت گسترده داشته باشند.

بررسی مولفه‌های رشد اقتصادی در کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه نشان می‌دهد سهم ارتقای بهره‌وری نیروی کار و سرمایه در رشد اقتصادی، غالباً چشمگیر بوده و گاه از سهم انباشت نهاده‌ها پیشی گرفته است. اقتصاددانان معتقدند که ارتقای بهره‌وری موجبات رشد اقتصادی و بهبود سطح زندگی افراد جامعه را فراهم می‌آورد. بخش معدن یکی از بخش‌های مادر به شمار می‌آید و یکی از منابع عمده تأمین مواد اولیه مورد نیاز صنایع کشور است؛ از طرفی دیگر اهمیتی فراوان در ایجاد اشتغال و نیز توسعه متعادل اقتصادی منطقه‌ای کشور دارد. تنوع مواد معدنی در ایران به بیش از ۶۲ نوع ماده معدنی بالغ می‌شود که در نوع خود کم نظیر است. ایران با بیش از ۵۵ میلیارد تن ذخایر قطعی مواد معدنی، جزء ۱۲ کشور اول ذخیره دار مواد معدنی دنیا است تنوع زیاد و فراوانی ذخایر معدنی در ایران توان بالقوه زیادی برای اقتصاد کشور فراهم آورده است. عدم توجه به مسائلی چون تحلیل منابع رشد و شاخص‌هایی چون بهره‌وری شاید از حلقه‌های مفقوده در بهره‌برداری از فرصت‌های موجود در بخش معدن باشد.

رشد اندک در ۵۰ سال گذشته

داده‌های بانک مرکزی نشان می‌دهد که طی دوره زمانی ۱۳۴۹ - ۱۳۹۹، متوسط سهم نسبی بخش معدن از تولید ناخالص داخلی بسیار اندک و در حدود نیم درصد بوده است. البته روند زمانی سهم ارزش افزوده بخش معدن از تولید ناخالص داخلی گویای روند افزایشی آرام و تقریباً پایداری در این شاخص است؛ به طوری که در سال‌های اخیر به حدود ۱ درصد رسیده است.

شناخت مزیت‌های نسبی مناطق مختلف و ایجاد زیر ساخت‌ها جهت هدایت صحیح سرمایه‌ها و منابع برای تولید ثروت و ارزش افزوده یکی از وظایف اصلی سیاست‌گذاران هر کشور از جمله ایران است؛ که جز در سایه شناخت دقیق پتانسیل‌های نقاط مختلف کشور در عرصه‌های گوناگون محقق نمی‌شود. ذخایر معدنی از جمله پتانسیل‌های موجود در ایران است که با تنوع بالا در عرصه‌های گوناگون جغرافیایی کشور گسترده شده‌اند؛ پتانسیل‌های بالای بخش معدن در ایران موجب شده است که این بخش جزء اولویت‌ها قرار گرفته و براساس ماده ۲ قانون برنامه پنج ساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و ،فرهنگی، به عنوان یکی از موضوعات محوری کشور مطرح گردید.

به کارگیری ظرفیت‌های بالقوه این بخش می‌تواند افزایش درآمد ملی را به دنبال داشته و در کاهش وابستگی کشور به درآمدهای نفتی موثر باشد همچنین با توجه به این که معادن، تامین کننده مواد اولیه مورد نیاز بسیاری از صنایع هستند؛ وابستگی صنایع کشور به واردات مواد اولیه کاهش یافته و گامی در جهت خودکفایی صنعت کشور برداشته می‌شود.

نقش معدن در اقتصاد کشور منحصر به مشارکت در افزایش درآمد ملی و رشد اقتصادی نیست؛ بلکه این بخش می‌تواند سهم قابل توجهی در ایجاد فرصت‌های شغلی و کاهش بیکاری و فقر در کشور داشته باشد. بخش معدن و صنایع معدنی نه تنها از طریق ایجاد اشتغال مستقیم در این بخش درآمد خانوارها را افزایش می‌دهد؛ بلکه به طور غیرمستقیم از طریق ارتباطات پسین و پیشین بخش معدن با سایر بخش‌های اقتصادی کشور از جمله بخش‌های حمل و نقل، صنعت، مسکن و صنایع غذایی و در نتیجه افزایش تولید و اشتغال این بخش‌ها، می‌تواند نقش مثبتی در افزایش درآمد خانوارها داشته باشد.

یکی دیگر از نقش‌های بخش معدن در اقتصاد مشارکت بخش معدن در درآمد دولت است. مالیات و حق بهره‌برداری دو منبع مهم درآمدی دولت از استخراج و تولید مواد معدنی است. مالیات بر صادرات و واردات موادمعدنی و مالیات بر درآمد شرکت‌های معدنی نیز از دیگر منابع درآمدی دولت در کشورهای فعال در زمینه تولید و استخراج مواد معدنی است. بنابراین، توسعه فعالیت‌های بخش معدن و صنایع معدنی می‌تواند یک منبع درآمدی پایدار برای دولت ایجاد کند.

لزوم سیاست‌گذاری صحیح جهت ارتقای معدن

با توجه به فرصت‌های نسبی موجود در بخش معدن و لزوم تنوع بخشیدن به اقتصاد کشور در جهت کاهش وابستگی به نفت و رشد صادرات غیرنفتی ارتقای جایگاه بخش معدن در اقتصاد کشور ضروری است سیاست‌گذاری صحیح جهت ارتقای معدن در اقتصاد کشور مستلزم شناخت جایگاه معدن در اقتصاد کشور است. این در صورتی است که ایران با نُرم جهانی از ذخایر معدنی خود بهره‌برداری کند، می تواند چند برابر درآمدهای نفتی برای تامین منابع در جهت توسعه و پیشرفت حاصل کند. ایران با وسعت یک میلیون ۶۲۸ هزار و ۷۵۰ کیلومتر مربع در رتبه هفدهم از لحاظ وسعت در بین کشورها دنیا قرار دارد. کشور ما دارای قابلیت‌ها و منابع طبیعی متنوع، آب و هوا و اقلیم گوناگون است که قابلیت بهره‌گیری از آنها نیز در هر منطقه، بسته به شرایط آن منطقه وجود دارد.

براساس گزارش های بین المللی؛ «نفت، گاز، زغال‌سنگ، جنگل و چوب، طلا و نقره، مس، اورانیوم، آهن خام و فسفات» که همگی از منابع مهم جهانی هستند، به‌عنوان شاخص ثروت در نظر گرفته شده‌اند. با این رویکرد کشورهای «روسیه»، «آمریکا»، «عربستان»، «کانادا»، در رتبه‌های اول تا چهارم جهان و «ایران» با ۲۷/۳ تریلیون دلار از منابع زیرزمینی طبیعی در رتبه پنجم دنیا قرار می‌گیرد

براساس اکتشافات معدنی انجام‌شده در کشور، ایران در بین ۱۵ کشور معدنی دنیا قرار گرفته است. محصولات معدنی ایران با تنوع بالا شامل ۶۸ نوع ماده معدنی غیرنفتی است و ذخایر کشف‌شده به حدود ۳۷ میلیارد تن می‌رسد. همچنین برآوردها نشان می‌دهد که ذخایر بالقوه در کشور حدود ۶۰ میلیارد تن بوده و ارزش برآوردشده این ذخایر معدنی نیز معادل ۱۴۰۰ میلیارد دلار است و از طرفی صنعت معدن کاری در ایران دارای مزیت‌هایی از جمله ذخایر بالا، دسترسی به آب‌های آزاد ، نیروی انسانی توانمند ارزان، قیمت پایین انرژی و... است.

یکی از موضوعاتی که اهمیت معدن و صنایع معدنی را بیش از پیش نمایان می کند، گردش مالی بخش معدن در جهان است، از ۸هزار میلیارد دلار گردش مالی بخش صنعت دنیا در سال، ۲/۲ هزار میلیارد دلار آن (حدود ۳۰ درصد) مربوط به بخش معدن است. ارزیابی‌ها نشان می‌دهد که از ۱۸۰۸میلیون تن فولاد در جهان سهم ایران ۲۴/۵ میلیون تن است. از ۷۳۰۰میلیون تن تولید زغال سنگ در جهان سهم ایران حدود ۲ میلیون تن، از ۴۲۰۰میلیون تن تولید سیمان در جهان سهم ایران برابر با ۵۳ میلیون تن، از ۲۲۰۰میلیون تن تولید سنگ آهن در جهان، سهم ایران برابر با ۷۶ میلیون تن و از ۲۰/۵ میلیون تن تولید مس در جهان، سهم ایران حدود ۰/۲۴ میلیون تن است.

سهم ناچیز از تولید ناخالص داخلی

همچنین در بررسی های صورت گرفته سهم بخش معدن، از تولید ناخالص داخلی جهانی ۵/۱ درصد است و در بررسی های صورت گرفته در کشورهای مختلف سهم معدن از GDP سال ۲۰۱۷ در آفریقای جنوبی ۸ درصد، سهم شیلی ۱۰ درصد، سهم استرالیا ۶ درصد و سهم روسیه ۸/۵ درصد است، اما علیرغم قرار گرفتن ایران روی کمربند مس، طلا و سنگ‌آهن دنیا، سهم معدن از اقتصاد ایران طی سال ۱۴۰۱ فقط عددی معادل ۰/۹ درصدی از GDP است. این در حالی است که سهم معدن از GDP کشور طی ۶۰ سال گذشته بیشتر از یک درصد نبوده است. در محاسبه سهم معدن از اقتصاد داخلی نمی‌توان فقط به دستاوردهای استخراج از معادن توجه داشت، بلکه باید یک زنجیره ارزش افزوده‌ای را در نظر گرفت. به طور مثال در سال ۲۰۱۵ در آمریکا به میزان ۸۰ میلیارد دلار ارزش مواد معدنی تامین شده است و در چرخه بعدی به ۶۳۰ میلیارد دلار رسیده، در صنایع پایین‌دستی نیز به ۲هزار و ۴۰۰میلیارد دلار رسیده و ۳۰برابر شده است. کشور ایران باتوجه به شرایط خاص زمین‌شناسی در منطقه جغرافیایی خود در بخش میانی کمربند کوه‌زایی آلپ هیمالیا قرار دارد که از باختر اروپا آغاز می‌شود و پس از گذر از ترکیه، ایران، افغانستان تا تبت و نزدیکی برمه و اندونزی ادامه دارد. قرارگیری در این کمربند که مرز برخورد دو ابرقاره اصلی کره زمین بوده و ۱۵درصد ذخایر این کمربند شناخته‌شده دنیا را در خود جای داده، سبب گردیده تا ایران سرزمینی مستعد و از نظر توان معدنی پراستعداد باشد.

شواهدی از پتانسیل‌های مواد معدنی که مهمترین شاهد آنها وجود بیش از ۱۰ معدن فعال در رتبه جهانی است، وجود دارد، به‌عنوان مثال از ذخایر آهن می‌توان به ۵ معدن سنگ‌آهن سنگان، چادرملو، چغارت، گل‌گهر و هرمز، ذخایر بزرگ مس سرچشمه و سونگون، ذخایر سرب و روی مهدی‌آباد و انگوران، ذخایر طلای زرشوران و ساریگونی نام برد که همگی از جمله ذخایر معدنی بزرگ جهان محسوب می‌شوند. بیشترین میزان ذخایر فلزی کشور به‌ترتیب به استانهای کرمان، یزد، خراسان جنوبی و آذربایجان شرقی اختصاص دارد و مجموع ذخایر این چهار استان برابر با ۹۲درصد از ذخایر کل کشور است.

بخش معدن به‌عنوان مهم‌ترین موتور محرکه و پیشران اقتصاد و توسعه‌یافتگی در کشورهای معدن‌خیز از جمله ایران به‌شمار می‌رود و با این پتانسیل خدادادی می شود در کشور به رشد و پیشرفت دست یافت و نقشی تأثیرگذار در جامعه بین‌الملل ایفا کرد؛ لذا با توجه به وجود صنعت معدنکاری در ایران و بی تاثیری تحریم در این بخش، این پتانسیل وجود دارد که بخش معدنی تأثیر بالایی در رشد اقتصادی کشور داشته باشد و با تغییر رویکرد، اقتصاد نفتی کشور را به اقتصاد معدنی و صنایع مرتبط با آن تبدیل کرد که این موضوع مورد تاکید مقام معظم رهبری نیز قرار گرفته و باید توجه بیشتری به آن شود.

براساس آمار سازمان جهانی کار، به‌ازای هر شغل مستقیم در بخش معدن ۱۷ موقعیت شغلی وابسته می‌تواند ایجاد شود؛ بنابراین باید اذعان کرد که تأثیر معدن بر رشد اقتصادی کشور به‌طور مستقیم و غیرمستقیم بسیار بیشتر از تأثیر تجارت و صنایع است؛ همچنین باید خاطرنشان ساخت با توجه به پراکندگی معادن در سراسر کشور و وجود این منابع در مناطق دورافتاده و محروم، اشتغال ایجادشده به‌واسطه فعالیت‌های معدنی از اهمیت ویژه‌تری برخوردار خواهد بود. امروزه مبنای قدرت اقتصادی در جهان، تولید ناخالص داخلی است. فهم درست و هوشمندانه از جریان های اقتصاد بین‌المللی و دانش اقتصاد بین‌المللی صنعت معدنکاری برای ما ضروری است.ایران با داشتن منابع غنی از ذخایر هیدروکربنی همراه با سایر اندیسهای معدنی در بین کشورهای منطقه از مزیت ویژه‌ای برای سرمایه‌گذاری برخوردار است؛ به‌طوری که حتی برخی از کارشناسان در دنیا، ایران را کشوری معدنی می‌دانند تا کشوری نفت‌خیز! از این رو نقش برنامه‌های توسعه‌ای و سیاست‌گذاری‌ها توسط دولت ها در بخش معدن و صنایع معدنی از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است.

توانایی تامین منابع حتی چند برابر نفت

متأسفانه تاکنون علی‌رغم مزیتهای خاص کشورمان در بخش معدن، حجم سرمایه‌گذاری‌های انجام‌شده در این بخش متناسب با ظرفیت و توانایی‌های این بخش نبوده و به‌جرأت می‌توان گفت طی ۵ دهه اخیر به‌دلیل وجود درآمدهای نفتی در بودجه‌های سنواتی دولت ها، تاکنون مزیت اقتصاد معدنی در سرنوشت کشور ما به‌طور جدی دیده نشده است. ضمنا ایران یک درصد از ذخایر معدنی خود را بهره‌برداری می‌کند، در حالی که نُرم جهانی حدود ۵ درصد است.

در صورتی که ایران با نرم جهانی از ذخایر معدنی خود بهره‌برداری کند، می تواندچند برابر درآمدهای نفتی برای تامین منابع در جهت توسعه و پیشرفت حاصل کند، لذا با تحقق و در نظر گرفتن کل زنجیره پایین دستی مواد معدنی، سهم معدن در تولید ناخالص داخلی ایران تا ۲۰ درصد خواهد بود. با توجه به اولویت کشور در توسعه و اشتغال، بخش معدن و صنایع معدنی می‌تواند به‌عنوان یک پیشران در اقتصاد کشور به ایفای نقش بپردازد. متاسفانه علیرغم اینکه در دولت فعلی و دولت‌های گذشته ژست فهم از بخش معدن و تلاش برای توسعه آن گرفته شده، اما بر اساس آمارهای موجود که در این گزارش هم مورد اشاره قرار گرفت، اقدامات بسیار اندکی در افزایش سطح و عمق اکتشاف، رفتن از خام فروشی به سمت فرآوری مواد معدنی، توسعه اشتغال از این طریق به ویژه در مناطق محرومی که عمده معادن کشور در آن قرار گرفته است، بالابردن سهم معدن در GDP کشور، توسعه ماشین آلات معدنی و دستگاه های حفاری به منظور استخراج و بهره وری بیشتر معادن و در نهایت توسعه کشور از این طریق صورت گرفته است.

اردبیل به یکی از قطب های تولید فولاد کشور تبدیل خواهد شد

با حضور دکتر عاملی استاندار اردبیل، اعضای ستاد تسهیل و رفع موانع تولید استان و مدیران ارشد شرکت، طی مراسمی عملیات احداث تصفیه‌خانه اختصاصی مجتمع آهن و فولاد الماس آرتاویل آغاز شد. این طرح مهم که برای اولین بار در استان اردبیل و در داخل یک مجموعه بزرگ صنعتی اجرایی می‌شود، بااعتباری بالغ بر ۵۰۰۰ میلیارد ریال و در طی مدت ۲۴ ماه و هم‌زمان با شروع به کار واحد احیای مستقیم این مجموعه آماده بهره‌برداری و افتتاح خواهد شد و برای ۴۰ نفر به‌طور مستقیم شغل ایجاد خواهد کرد. استاندار اردبیل در این مراسم با اشاره به جایگاه و اهمیت مجتمع فولاد اردبیل در تولید اشتغال و تامین مواد اولیه صنایع فولادی استان افزود: بیش از ۷۰۰ هزار تن از ۱.۱ میلیون تن آهن اسفنجی تولیدی این کارخانه، مواد اولیه سایر کارخانه‌ها و صنایع فولادی استان را تأمین خواهد کرد تا اردبیل نیز به یکی از قطب های تولید فولاد کشور تبدیل شود. عاملی همچنین بابیان اهمیت آب در چرخه تولید فولاد، انتقال آب از پساب فاضلاب شهر اردبیل به این مجتمع را اقدامی مناسب و بزرگ دانست. همچنین استاندار اردبیل و اعضای ستاد تسهیل استان از بخش‌های مختلف اجرایی پروژه احیای مستقیم و راه‌آهن اختصاصی مجتمع بازدید و از نزدیک در جریان روند پیشرفت عملیات اجرایی آن‌ها قرار گرفتند. عاملی با اعلام رضایت از روند پیشرفت این پروژه در طی ماه‌های اخیر، ضمن قدردانی از مدیران و کارکنان این مجموعه از آنان خواست با حفظ روند فعلی و افزایش شیفت‌های کاری، پروژه را در زمان مقرر آماده افتتاح کنند. پس‌ازاین بازدید، جلسه ستاد تسهیل و رفع موانع تولید استان نیز با حضور تمامی اعضای این ستاد و به ریاست استاندار اردبیل در محل سالن کنفرانس مجتمع برگزار و در خصوص رفع مشکلات مجموعه، تصمیمات لازم اتخاذ شد.

حجم پساب خریداری‌شده، دو میلیون مترمکعب در سال

مدیرعامل مجتمع آهن و فولاد الماس آرتاویل در مراسم شروع عملیات احداث تصفیه خانه مجتمع گفت: حجم پساب خریداری‌شده از آبفای استان دو میلیون مترمکعب در سال است. عزیز محمدی گفت: پیش بینی های لازم جهت تامین آب فازهای توسعه ای نیز در طراحی خط انتقال مدنظر قرار گرفته است. وی ادامه داد: پساب خریداری‌شده با خط انتقال ۱۲.۵ کیلومتری وارد تصفیه‌خانه مجتمع شده و پس از تصفیه به روش اسمز معکوس وارد چرخه تولید واحد احیای مستقیم خواهد شد. مدیرعامل دیساکو همچنین با بیان تعهدات معنوی شرکت به مردم اردبیل گفت: این شرکت و تمامی مجموعه‌های فعال در سایت پروژه آن، با مسئولیت‌پذیری بالا، خود را وامدار مردم شریف استان می‌داند و تمام توان خود را به کار گرفته است تا پروژه تصفیه‌خانه اختصاصی مجتمع آهن و فولاد الماس آرتاویل در زمان مقرر به بهره‌برداری برسد.

یادآوری می‌شود پروژه احداث کارخانه آهن اسفنجی شرکت آهن و فولاد الماس آرتاویل با ظرفیت تولید ۱/۱ میلیون تن، یکی از مهم‌ترین پروژه‌های پیشران «ومعادن» به شمار می‌آید. عملیات اجرایی این پروژه با سهام‌داری شرکت سرمایه‌گذاری توسعه معادن و فلزات (۴۰ درصد)، شرکت معدنی و صنعتی چادرملو (۳۰ درصد) و شرکت بین‌المللی مهندسی ایران (۳۰ درصد)، با هدف تامین آهن اسفنجی مورد نیاز شرکت‌های فولادی شمال کشور در سال ۱۴۰۰، آغاز و شرکت ایریتک به عنوان پیمانکار (EPC) این پروژه انتخاب شد. میزان سرمایه‌گذاری این پروژه حدود ۶ همت برآورد شده و تولید آهن اسفنجی بر پایه تکنولوژی میدرکس (MIDREX)، اشتغال‌زایی مستقیم ۲۷۵ نفر در این پروژه را به همراه خواهد داشت

یادداشت

موانع پیشروی صنعتی شدن

علینقی مشایخی
استاد مدیریت دانشگاه صنعتی شریف

رشد صنعتی مستلزم سرمایه‌گذاری در صنعت است. در دهه ۱۳۹۰ سرمایه‌گذاری در صنایع و معادن روندی نزولی داشته است. رشد سرمایه‌گذاری در صنایع و معادن حاصل شرایط موجود در سه فضای مرتبط با هم است. هسته مرکزی این سه فضا، صنعت و فعالیت‌های صنعتی است. فضای مزبور احاطه شده است با فضای اداری و فضای کلان کشور. فضای اقتصاد کلان کشور نیز احاطه شده است با فضای اقتصادی، تکنولوژیک و سیاسی جهان. سه فضای مزبور با یکدیگر در تعاملند و بر رشد صنعتی تاثیر می‌گذارند. وقتی یک فضا با فضای دیگر احاطه شده است، شرایط فضای احاطه‌کننده و شرایط آن بر عملکرد فضای احاطه‌شده تاثیر می‌گذارد. فضای جهانی از طریق نوع تعامل با فضای اقتصاد کلان و فضای صنعت، امکان یا عدم امکان رشد و شکوفایی اقتصادی و صنعتی را به‌وجود می‌آورد. فضای اقتصادی و اداری کشور در تعامل با فضای جهانی از یک طرف و فضای صنعت از طرف دیگر، امکان یا عدم امکان رشد و شکوفایی صنعت را به‌وجود می‌آورد. متاسفانه تحریم و قرار گرفتن در لیست سیاه FATF و سیاست‌های خارجی پرچالش مانع بهره‌مندی اقتصاد کشور از اقتصاد جهانی برای رشد و شکوفایی می‌شود. تحریم‌ها واردات را گران و پرریسک می‌کند، صادرات را محدود، گران و پرمخاطره می‌کند. تحریم‌ها ورود دانش فنی و تکنولوژی به کشور را سخت و محدود می‌کند. تحریم‌ها سرمایه‌گذاری خارجی را ناچیز می‌کند یا به صفر می‌رساند. عدم دسترسی به سرمایه و اعتبارات خارجی سرمایه‌گذاری داخل کشور را محدود و به رشد ظرفیت‌های تولیدی و زیربنایی لطمه می‌زند. کسری بودجه که ناشی از فزونی هزینه‌های دولت نسبت به درآمدهایش است سبب تورم می‌شود. قیمت‌گذاری محصولات صنعتی برای کنترل قیمت‌ها موجب سرکوب تولید و عدم رشد تولید کالاهای مورد تقاضای جامعه می‌شود و بازار سیاه و واسطه‌گری را برای آن کالاها بدون خلق ارزش افزوده رونق می‌دهد. تعیین دستوری قیمت ارز که قیمت ارز را پایین‌تر از قیمت ارز در بازار آزاد تعیین می‌کند موجب ایجاد رانت، گسترش فساد و جذابیت کالاهای وارداتی به ضرر تولید داخلی می‌شود. کمبود سرمایه‌گذاری در بخش انرژی شامل نفت و گاز و نیرو و پرداخت سوبسید زیاد و همگانی به حامل‌های انرژی موجب کمبود ظرفیت تولید انرژی، زیاده‌روی در مصرف انرژی، هدر دادن منابع انرژی کشور، آلودگی هوا و کاهش صادرات انرژی می‌شود. مقررات اضافی و غیرکارآمد، فرآیند سرمایه‌گذاری را برای گرفتن مجوزهای مختلف کند می‌سازد و وجود سازمان‌های نظارتی متعدد کار بهره‌برداری از ظرفیت‌های تولیدی را مشکل می‌کند. به علاوه اگر اقتصاد کشور به علت سیاست‌های اشتباه همراه فشارهای بین‌المللی دچار رکود شود، تقاضا برای محصولات صنعتی نیز کاهش می‌یابد و میزان استفاده از ظرفیت‌های موجود را کاهش می‌دهد. در فضای اداری و اقتصاد کلان عامل مهم دیگری که بر توسعه صنعتی اثر می‌گذارد، نظام آموزشی کشور است. برای بهبود فضای اداری و اقتصاد کلان کشور که بین فضای جهانی و فضای توسعه صنعتی است، باید برای هر شرایطی از فضای جهانی، سیاست‌های مناسب که عکس سیاست‌های مطرح‌شده در بالاست اعمال شود. با اعمال سیاست‌های مناسب فضای اقتصاد کلان می‌توان شرایط بهتری را برای توسعه صنعتی فراهم کرد؛ صرف‌نظر از آنکه شرایط فضای جهانی چگونه باشد. فضای صنعتی، هسته مرکزی توسعه صنعتی است. علاوه بر شرایط فضای بین‌الملل و فضای اداری و اقتصاد کلان کشور، سیاست‌های صنعتی درون فضای صنعتی نیز بر توسعه صنعتی اثرگذار است؛ از جمله مشوق‌های مالیاتی برای سرمایه‌گذاری در صنعت، ایجاد خوشه‌های صنعتی در مناطق مختلف متناسب با استعداد آن مناطق، ایجاد فضای رقابتی در داخل کشور و بین محصولات داخلی با محصولات خارجی از طریق تعیین حقوق گمرکی که صنایع نوپا را حمایت کند ولی به تدریج کاهش یابد تا رقابت بین محصولات داخلی و محصولات وارداتی موجب ارتقای کیفیت و کاهش بهای تمام‌شده محصولات داخلی شود. ظرفیت بانک‌ها برای اعطای اعتبارات صنعتی و تسهیل ورود واحدهای صنعتی به بازار سرمایه و استفاده از بازار سرمایه برای تامین سرمایه در گردش و نیز سرمایه لازم برای توسعه ظرفیت‌ها به توسعه صنعتی از نظر تامین منابع مالی کمک خواهد کرد. بالاخره مقررات‌زدایی و تسهیل فرآیند اخذ مجوزهای ایجاد واحدهای صنعتی وکاهش تعداد سازمان‌های نظارت‌کننده بر فعالیت‌های واحدهای صنعتی موجب کاهش اتلاف منابع در تعامل با سازمان‌های متعدد و افزایش بهره‌وری می‌شود. رشد صنعت و تولید صنعتی مستلزم اقدامات اصلاحی در هر سه فضای مزبور است. برخی اصلاحات مانند اصلاح نظام آموزشی زمان‌بر است؛ اگرچه باید هر چه زودتر شروع شود. برخی دیگر می‌تواند اثرات گسترده‌ای داشته باشد و با تدبیر می‌تواند زودتر در دسترس باشد؛ نظیر جدیت برای رفع تحریم‌ها و پذیرش مقررات FATF. خودداری از قیمت‌گذاری، تک‌نرخی کردن ارز و جبران افزایش قیمت کالاهای ضروری مانند دارو از طریق بیمه‌ها یا توزیع کالابرگ برای کالاهای اساسی بین گروه‌های کم‌درآمد می‌تواند سریع‌تر انجام شود. بهبود روابط خارجی به‌ویژه بعد از رفع تحریم‌ها و جذب سرمایه‌گذاری خارجی با توجه به استعدادهای طبیعی و جغرافیایی زیادی که در کشور وجود دارد، برای ایجاد زیرساخت‌ها و ظرفیت‌های تولید در انرژی و صنایع بزرگ نیز از اولویت‌ها است. بهبود نظام بانکی و آماده کردن بیشتر بازار سرمایه برای جذب منابع مردمی به‌منظور سرمایه‌گذاری در احداث ظرفیت‌های جدی نیز از اموری است که باید با سرعت شروع شود. کار بزرگی که دولت باید آغاز کند و به جدیت و با هدف‌گذاری سالانه مشخص دنبال کند، کم کردن فاصله درآمد و هزینه‌های دولت و کاهش کسری بودجه است. بعد از انقلاب سازمان دولت گسترده شد، سازمان‌های موازی و سازمان‌های جدیدی که روشن نیست خروجی آنها چه بوده، به‌وجود آمده است. جمع کردن سازمان‌های وابسته به بودجه دولت برای متوازن کردن درآمدها و هزینه‌های دولت دیر یا زود باید در کشور انجام شود و هرچه زودتر شروع شود، بهتر است. در داخل صنعت، تبیین مشوق‌های مالیاتی برای صنایعی که امتیازات رقابتی بالقوه در کشور دارند، شکل‌دهی به خوشه‌های صنعتی براساس مطالعات آمایشی و صنایع موجود در مناطق، تنظیم معقول تعرفه‌ها و ثبات یا تغییرات قابل پیش‌بینی در آنها، افزایش سرمایه بانک‌ها و ظرفیت وام‌دهی آنها به صنایع، تسهیل تامین سرمایه پروژه‌ها در بازار سرمایه، کاهش مقررات و تعداد دستگاه‌های نظارتی در تعامل با صنعت از جمله مواردی هستند که می‌توانند در نظر گرفته شوند.

روزگار معدن
سه شنبه
۸ اسفند ۱۴۰۲ • ۱۷ شعبان ۱۴۴۵ • ۲۷ فوریه ۲۰۲۴
سال ششم • شماره ۱۲۶۲

یادداشت

تاثیرات اقتصادی ورود به حوزه نانو مس

حسن اکبری
کارشناس معدنی

وجود ذخایر عظیم معدنی در ایران باعث شده است تا معادن به یکی از اصلی‌ترین محرکه‌های اقتصادی تبدیل شـوند. معادن پربار مس کشـور فعالان حوزه معدنی را بر آن داشـته علاوه بر تلاش برای اکتشـاف و استخراج مس از این معادن به فکر تولید محصولاتی با ارزش‌افزوده بالا باشـند. ازآنجاکـه ایران در علوم نانو یکی از کشورهای پیشـرو در جهان به شمار می‌رود، تلفیق علـوم این حوزه با صنایع معدنـی می‌تواند نتایج فوق‌العاده‌ای را در برداشته باشد. حوزه نانو مس یکی از آینده‌دارترین بخش‌های صنعت در دنیاست. سرمایه‌گذاری در این بخش بی‌شک تاثیرات فوق‌العاده‌ای بر رشـد و توسـعه صنایع معدنـی و اقتصاد ایران خواهد داشـت. نانو مس متشکل از ذرات مس با اندازه نانومتری است. این مواد نانوساختار معمولا خواصی دارند که باعث شده‌اند بـرای کاربردهای مختلفی مورداسـتفاده قـرار بگیرند. از جمله خـواص مهم نانومواد مسـی می‌توان به هدایـت الکتریکی بالا، هم‌بستری قابل‌توجه، ویژگی‌های مغناطیسی قابل‌تنظیم، خواص ضدباکتری، خواص حسـگری و خواص بیولوژیکی اشـاره کرد. نانومواد مسـی به دلیل ویژگی‌های جذب نور، قابلیت پراکندگی نـور و توانایی همـکاری در رشـته‌های مختلـف مانند صنعت الکترونیک، طب سـنتی، کاتالیزگرها، انرژی‌هـای تجدیدپذیر، ضدعفونی‌کننده‌ها و حتی در پوشـش نانوکامپوزیت‌ها استفاده می‌شوند. برای سنتز نانومواد مسی از روش‌های مختلفی استفاده می‌شود.

رایج‌ترین روش‌ها روش هیدروترمال، روش الکتروشـیمیایی، روش احتراق و روش متراکم‌سـازی مکانوشـیمیایی هستند. در روش هیدروترمـال، محلولـی که حاوی پیش‌سـازی‌های مس اسـت، به همراه عوامل شـیمیایی و فیزیکـی مانند دما و pH اعمال می‌شـود. این روش یکی از روش‌های ساده و کارآمد برای سـاخت نانومواد مسی اسـت. روش احتراق نیز با بهره‌گیری از حرارت بالا، نانوذرات مس تولید می‌کند. در این روش، سوختگی با ترکیبات مس انجام می‌شود و در نهایت نانوذرات مس تشکیل می‌شـوند. روش الکتروشیمیایی نیز با اسـتفاده از واکنش‌های الکتروشـیمیایی، نانومواد مسـی تولید می‌کند. در این فرآیند، یک الکترود مسـی در محلولی که حاوی پیش‌سازی مس است، قرار می‌گیرد و تحت‌تاثیر جریان الکتریکی، نانوذرات مس شکل می‌گیرند. روش متراکم‌سازی مکانوشیمیایی، روش دیگری است که با استفاده از ترکیب مکانیکی و فرآیندهای شیمیایی، نانومواد مسـی تولید می‌شـود. در این روش، جریان بالا در یک سـنتز مکانیکی که اغلب با استفاده از آسیاب توپی یا آسیاب پیستونی صورت می‌گیرد، اسـتفاده می‌شـود. نانو مس یک ماده بسـیار جذاب در حوزه علم و فناوری نانو است که در بسیاری از صنایع مورد استفاده قرار می‌گیرد. باتوجه‌به اندازه نانومتری ذرات مس، ویژگی‌های فیزیکی و شـیمیایی آن به‌طـور قابل‌توجهی تغییر می‌کند و خواص جدیدی به آن اضافه می‌شـود. کاربردهای نانو مس در بسـیاری از صنایع به‌خصوص در حوزه‌های الکترونیک، مصرف انرژی، بیوتکنولوژی و طب پیشـرفت چشمگیری داشته است که جزئیاتشان به شرح زیر است:

۱- الکترونیـک نانومتـری: نانـو مس بـه عنوان یـک ماده هدایت‌کننده برای اسـتفاده در تراشـه‌های الکترونیکی استفاده می‌شـود. ذرات نانومتری مس، این قابلیـت را دارند که جریان الکتریکـی را به بهترین شـکل منتقل کننـد و در نتیجه باعث افزایش کارآیی سیسـتم‌های الکترونیکی شود. همچنین اندازه نانومتری ذرات مـس می‌تواند بهبود قابل توجهی در رابطه‌های بینایی و خواص دیگر تراشه‌های الکترونیکی داشته باشد.

۲-مصـرف انرژی: نانو مس، بـرای بهبود راندمـان و کارآیی سیسـتم‌های انتقال و ذخیره انرژی مورد استفاده قرار می‌گیرد. مثلا در سیسـتم‌های باتری که می‌تواند باعث افزایش ظرفیت و عمر باتری شود. همچنین بررسی‌ها نشان داده است که نانو مس قابلیت کاتالیزوری بسیار بالایی دارد.

۳- بیوتکنولوژی و طـب: نانو مس در حوزه‌های بیوتکنولوژی و طـب نیز کاربردهای مهمـی دارد. به عنوان مثـال، از آن در ساخت سنسـورهای بیولوژیک، ضدعفونی‌کننده‌ها، رنگ‌ها و در پوشـش‌دهی برای افزایش سـمیت پروتئین‌های آنتی‌میکروبی استفاده می‌شود. همچنین به دلیل ویژگی‌های ضدباکتریایی نانو مس، آنتی‌بیوتیک‌هـای مس برای درمان عفونت‌ها که مقاوم به آنتی‌بیوتیک‌های معمولی هستند، استفاده می‌شود.

حـال اگر بخواهیم به تاثیری کـه نانو مس می‌تواند بر اقتصاد کشورهای درحال‌توسعه بگذارد صحبت کنیم، باید بگوییم ضمن اینکه این تاثیر به‌طورقطع مثبت اسـت، نه‌تنها از طریق مزایای فنـاوری نانو مس بـر صنایع و بخش‌های مختلـف اقتصادی به دسـت می‌آید، بلکه به عنوان یک فرصت برای پیشرفت فناوری و رشد اقتصادی توسـعه‌دهندگان نیز مطرح است. این ۴ مورد، تنها بخشـی از تاثیر این فناوری شـگرف بر اقتصادهای در حال توسعه هستند:

۱- ایجاد فرصت‌های شغلی: رشد و توسعه صنایع مرتبط با نانو مس، از جمله الکترونیک، مصـرف انرژی و بیوتکنولوژی، باعث ایجاد فرصت‌های شـغلی در کشورهای در حال توسعه می‌شود. ایجاد شـغل و تعمیق زمینه‌های فعالیت اقتصادی، باعث کاهش بیکاری و افزایش درآمد و سطح زندگی افراد می‌شود.

۲-رشـد صنایـع مرتبط: تکنولـوژی نانو مـس در حوزه‌های مختلـف اقتصادی قابل اسـتفاده اسـت، از جملـه الکترونیک، انرژی و بیوتکنولوژی. توسـعه این صنایع، باعث افزایش تولید و فروش محصولات نانو مس می‌شود و در نتیجه گسترش اقتصاد کشورهای در حال توسعه را تسهیل می‌کند.

۳- افزایـش صـادرات: با توجه به قدرت صنعـت و تولید نانو مس در کشـورهای در حال توسعه، می‌توان آن را به عنوان یک کالای صادراتی تبلیغ کرد. صادرات نانو مس به کشورهای دیگر، منجر به افزایش درآمد ارزی و تعادل تجاری می‌شود و در سطح بین‌المللی نقش مهمی در تقویت موقعیت اقتصادی کشـورهای در حال توسعه ایفا می‌کند.

۴- ارتقای تکنولوژی محلی: تمرکز و سرمایه‌گذاری در توسعه تکنولوژی نانو مس در کشـورهای در حال توسعه، امکان ارتقای تکنولـوژی محلی را فراهـم می‌کند. این ارتقـای تکنولوژی، از طریق انتقال دانش فنی و تجربیات مربوط به نانو مس، به توسعه صنایـع مربوطه در کشـورهای در حال توسـعه کمک می‌کند و بهبـود رقابت‌پذیـری آنها را تسـریع می‌کند. سیاسـتگذاران باید به این نکات توجه داشـته باشند که اسـتفاده از نانومتری مـس به عنـوان یک فرصت صنعتـی و فناورانه در کشـورهای درحال‌توسـعه، تاثیرات مثبتـی را در اقتصاد آنها به همراه دارد. توسعه فعالیت‌های مرتبط با نانومتری مس، امکان بهبود عملکرد صنعتی، رشد اقتصادی و ایجاد فرصت‌های جدید در این کشورها را فراهم می‌کند.

رکورد تولید آهن اسفنجی در مجتمع عظیم فولاد کاوه شکست

مدیرعامل شرکت فولاد کاوه جنوب کیش گفت: بالاترین رکورد تولید آهن اسفنجی در مجتمع عظیم فولاد کاوه ثبت شد.

سید عباس حسـینی، مدیرعامل SKS با اعلام خبر شکسته شدن رکورد ۱۲ ساله تولیـد آهن اسـفنجی در این مجتمع عظیـم صنعتی گفت: به لطـف خدا و در ذیل توجهات ائمه معصومین با تلاش، پشتکار و مجاهدت شبانه روزی کارکنان فولاد کاوه جنوب کیش علی رغم تمام محدودیت‌های برق و گاز که در سـال ۱۴۰۲ گریبان‌گیر صنعت و به صورت ویژه مجتمع عظیم فولاد کاوه جنوب کیش بود، پولادمردان فولاد کاوه غیرت را معنا کردند و توانستیم در سال جاری با ثبت رکوردهای متعدد؛ اکنون بر قله افتخار دوازده سـال خدمت در صنعت فولاد کشـور ایسـتاده و با افتخار اعلام نمائیم رکورد دوازده سـاله تولید آهن اسـفنجی در مجتمع عظیم فولاد کاوه جنوب کیش شکسته شد.

وی گفت: در آخرین روز بهمن ماه و حدود یک ماه مانده به پایان سـال ۱۴۰۲ که از طرف رهبر فرزانه انقلاب سـال «رشـد تولید، مهارم تورم» نامگذاری گردید، پولاد مردان فـولاد کاوه جنوب کیش افتخاری بزرگ آفریدند و توانسـتند بالاترین رکورد تولید آهن اسـفنجی را در طی دوازده سـال گذشـته از بدو تأسـیس شرکت را ثبت نمایند.

مدیرعامل شـرکت فـولاد کاوه جنوب کیش ضمن تقدیر از تـلاش کارکنان واحد آهن سازی SKS افزود: این دستاورد بزرگ جز با اندیشه دانش بنیان و برنامه محور، مجاهدت بی‌بدیل در سنگر جهاد اقتصادی و تبلور تفکر جهادی در فتح قله‌های عزت حتی در سخت‌ترین شرایط میسر نبود و من به تأسیس از فرمایش رهبر معظم انقلاب دسـت تک تک کارگران و زحمت‌کشـان فولاد کاوه جنوب کیش را می‌بوسم زیرا که کارکنان فولاد کاوه کار بزرگی انجام داده و به معنای واقعی عزت آفریدند.

وی افزود: رکورد قبلی به میزان یک میلیون و ۷۶۶ هزار تن مربوط به سال ۱۴۰۰ بوده که این مجتمع عظیم فولادی موفق شـد علیرغـم محدودیت‌های انرژی (گاز و برق) یک ماه، مانده به پایان سال با افزایش بهره‌وری، در عملکرد ۱۱ ماهه خود رکورد یک میلیون و ۷۷۵ هزار تن را ثبت نماید و امید اسـت تا پایان سـال میزان تولید از ظرفیت اسمی مجتمع عبور کند.

نایب رئیس هیئت مدیره انجمن سنگ ایران مطرح کرد:

دوگانگی در اجرای قانون معادن

گروه معدن

معدن یکی از ظرفیت‌های بسیار مهم اقتصادی در کشورهایی است که از این نعمت برخوردار هستند و در واقع معادن و ذخایر گهربار آنها سهم مهمی را در اقتصاد هر کشوری ایفا می‌کنند.

ایجاد اشـتغال و ارزش افزوده و ایجاد درآمدهای صادراتی از یکسـو و بی‌نیاز کردن کشـور از برخی مواد اولیـه و کمک به چرخش چرخ دیگر صنایع و عرصه‌های اقتصادی، تولیدی و حتی درمانی، ارزش معادن و لزوم توجـه به این حوزه را صدچندان می کند. هیچ عرصه‌ای نیست که با قانون و قانونگذاری بیگانه و بی‌رابطه باشد و معادن و معدن‌داران و آنها که با این حوزه در ارتباطند نیز از این مهم مستثنی نیستند و کوچکترین اقدامات شان باید تحت نظر و بر اساس قانون صورت بگیرد. قطعا قوانین، بسیاری از معضـلات این حوزه را رفع می‌کنند ولی برخی از آنها نیز دست و پاگیر و مانع تراش هستند.

از سـوی دیگر گاهی عدم اجـرای برخی قوانین، مشکل ایجاد می کند و مانعی در برابر حرکت چرخ صنعت می‌شـود، لذا بـا توجه به اینکه در آسـتانه برگـزاری انتخابـات مجلـس دوازدهم قـرار داریم آشـنایی نامزدهای نمایندگی مجلس با مطالبات و مشکلات فعالان معدنی خالی از فایده نخواهد بود.

محسن میرزایی نایب رئیس هیئت مدیره انجمن سـنگ ایران در گفت‌وگو با ایسـنا بیشتر مشکلات حوزه معدن را مربوط به معادنی دانسـت که سنگ آن اکتشـاف و راهی بازار شده و مشتری خود را نیز پیدا کرده است و گفت: برخی محدودیت‌های قانونی در این حوزه پذیرفتنی اسـت، اما بسیاری از موانع موجود، قانونی نیسـتند. اقدام خوبی که در اسـتان مرکـزی و محلات انجام شـده، مانیتورینگ خروج مـاده معدنی از معادن سـنگ توسـط اداره صمت و سـایر نهادهای نظارتی اسـت. اما ایـن اقدام در استان‌های همجوار اتفاق نیفتاده و بارگیری به همان شیوه گذشته انجام می‌شود به همین دلیل نمی‌توان درباره میزان برداشت آنها اظهار نظر کرد.

وی با اشـاره بـه زمان‌بر بـودن فراینـد دریافت اسـتعلام از دسـتگاه‌های مختلف برای بهره‌برداری از معادنی که به تازگی کشـف می‌شوند، اظهار کرد: پیش از این، امکان اکتشاف، ثبت و بهره‌برداری برای هرکس ممکن بود اما با تغییر قانون کسی می‌تواند نسبت به ثبت معدن یا شرکت در مزایده اقدام کند که طبق قانون از شـرایط لازم برخوردار باشد.حدود نیمی از معادنی که در کشـور مورد بهره‌برداری قرار می‌گیرد، توسـط کسانی کشـف یا ثبت شده که نه فعال حوزه معدن بوده و نه تحصیلکرده رشـته‌های مرتبط با معدن بوده اند.

معضل دوگانگی در اجرای قانون

وی با بیان اینکه دوگانگی در اجرای قانون از لحاظ پاسخگویی به مطالبات بهره‌بردار، به ضرر معادن این منطقه تمام شده اسـت، افزود: بهره‌برداران معادن منطقه نسـبت به مفـاد پروانه بهره‌بـرداری متعهد هسـتند اما دوگانگی در اجرای قانون، بسـیاری از معادن معمولی سـنگ را تحت‌الشـعاع قـرار داده اسـت و موجب تعطیلی بیـش از ۴۰ درصد معادن در منطقه شـده که مشـابه آن در استان‌های دیگر نیز وجود دارد. اگر قوانین در سراسـر کشور یکسان اجرا شـود، منافع آن به تمـام فعالان این عرصه باز خواهد کشت.

میرزایـی تصریح کـرد: برآوردها نشـان می‌دهد حدود چهار هزار واحد فراوری در کشـور وجود دارد و با در نظر گرفتن رکود ساخت و ساز، می‌توان گفت که حدود ۷۰ درصد این واحدها مازاد بر نیاز کشـور هسـتند. اگر این روند رکود ساخت و ساز ادامه دار باشد، صنعت سنگ متضرر خواهد شد.

نمی‌توان به صادرات مواد معدنی فلزی و سنگی به یک چشم نگاه کرد

وی گفت: بخشـنامه‌ها و دستورالعمل‌های آنی و بدون مطالعه‌ای که برای گمرکات صادر می‌شود، مانع بزرگی برای صادرات سنگ است. اگر تصمیم‌های حوزه معادن سـنگی یا فلزی، کارشناسـی‌تر انجام گیرد، وضعیت صادرات می‌توانست بهتر از این باشد. نمی‌توان به صادرات مواد معدنی فلزی و سـنگی به یک چشـم نگاه کرد چراکـه محصول نهایی معادن فلزی یک ماده اسـتراتژیک بوده اما سـنگ تزئینی یک کالای لوکس محسوب می‌شود.

قوانین دست و پا گیر و هزینه‌بر

وی عوارض صادرات را یکی از این قوانین دسـت و پا گیر دانسـت و اظهار کرد: اگر بازار داخلی توان مصرف تمام تولید مواد معدنی کشور را داشته باشد، وضع عوارض صادراتی منطقی اسـت اما وقتی برای یک ماده معدنی، خریداری در داخل کشـور وجود نداشته باشـد اما این تقاضا در بازارهای بین‌المللی فراهم باشـد، وضع عوارض غیرکارشناسی آسیب‌زا خواهد بود.

وی ادامـه داد:با توجه به دشـواری تبـادل پول ناشـی از صادرات، باید برای صـادرات مواد معدنی جذابیت‌هایـی مانند قیمت مناسـب خلـق کرد تا متقاضیـان خارجـی را به این سـمت جـذب کرد امـا وضع عـوارض ۲۰ درصدی صـادرات، به دلیل نداشتن هیچگونه مبنای درست اقتصادی، صادرات را توجیه‌ناپذیـر کرده و خریـداری نیز نخواهد بود. مشخص است که این عدد بدون کارشناسی تعیین شده است.

نائـب رئیـس انجمن سـنگ ایران افـزود: طبق قانونی که چند وقت پیـش تحت عنوان «ماده ۲۱ خاک‌شناسـی» وضع شـده بود، بخشـی از سنگ صادراتـی در بندرعباس شکسـته شـده و به یک آزمایشگاه در کرج ارسال می‌شد تا با انجام آزمایش مشخص شـود که این ماده خاک کشاورزی نیست در حالیکـه حتی در یک نگاه سـاده و بدون انجام آزمایش نیـز می‌توان به این نکته پی برد. اخیرا نیز موضوع احداث آزمایشگاه در بندرعباس پررنگ شده است.

وی تصریح کـرد: این‌ها قوانین دسـت و پا گیر، هزینه‌بر و زمان‌بری اسـت کـه در کنار عدم امکان ایجاد اِل.سـی و ورود پول صادرات به کشور موجب می‌شـود همین سـهم ناچیز از بازار را نیز از دست بدهیم. عوارض ۷۰ درصدی برای صادرات سـنگ وضع شـده که باعث شد حجم عظیمی از مشتریان سـنگ ما از دسـت رفته و به سـمت کشور ترکیه هدایت شـوند. این بـازار تا به امروز نیـز در اختیار ترکیه اسـت. وی با اشـاره به ایجـاد موانع مختلف برای صـادرات در هر دوره، گفت: توسـعه صادرات می‌تواند به برخی معـادن خاص ما کمک کند. این تصور اشـتباه وجود دارد که بـازار جهانی به دنبال سنگ‌های خاص کشور ماسـت در حالی که عمده درخواسـت بازار، سـنگ‌های معمولـی و اکونومی کشور، اما در حجم بالا است.

ضرورت ثبات قوانین برای حفظ مشتری خارجی

وی اظهار کرد: اگرچه مشـتریانی از چین و هند شناخت خوبی از سنگ‌های ما دارند و خواستار این نوع سنگ هستند اما با توجه به اینکه از محدودیت‌ها و تغییر قوانینآگاه هستند، تمایلی به سرمایه‌گذاری روی پروژه‌های مـا ندارند. با تغییر افراد، قوانین نیز تغییر می‌کند. اگر بتوان به مشتریان این اطمینان را داد که قوانین تا ۱۰ سـال بدون تغییر خواهد ماند، می‌توان به جذب و ماندگاری مشتریان خارجی امید داشت.

نائب رئیس انجمن سنگ ایران اجرا نشدن درست و کامل قوانین وضع شـده را از بزرگترین مشکلات ایـن حوزه دانسـت و ادامـه داد:معارضـان محلی نیز از بزرگترین مشـکلات معادن اسـت. زمانی که مجوزهای لازم برای بهره برداری از تمامی دستگاه‌ها اخذ می‌شود، چرا معدنکار توسط سازمان صمت در مقابل معارضان محلی حمایت نمی شـود؟ یکی از دلایل به وجود آمدن این مشکل، عدم اجرای درست و کامل قوانین است.

مشکلاتی از نوع حقوق دولتی معادن

وی افـزود: زمانی که طبق پروانـه بهره‌برداری و بر اسـاس میزان برداشت، درصدی به عنوان حقوق دولتی دریافت می‌شـود، این انتظـار وجود دارد که طبق قانون هزینه شود. در پایان سال، باید حدود ۶۵ درصد این حقوق دولتی به معدن برگشـته و بخش تجهیزات و اکتشـاف سـرمایه‌گذاری شـود. پانزده درصد حقوق دولتی باید در منطقه‌ای که معدن در آن واقع شـده، به منظور توسعه زیرساخت‌ها هزینه شود.

میرزایی گفت: در برخی کشورها، چیزی به عنوان حقـوق دولتی وجـود ندارد، اما پرداخـت مالیات و ایجاد اشـتغال در کشـوری مانند ترکیه از اهمیت بسیاری برخوردار است. در کشورهای دیگر به جای پرداخـت حقوق دولتـی، پس از به پایان رسـیدن ذخایر معدن، آن منطقه بازسـازی شـده و به نوعی به طبیعت بازمی‌گردد.

وی مشکلات ناشی از اجرا نشدن درست قانون را دلیل کاهش کارگران در واحدهای تولیدی دانست و ادامه داد: این مشکل نشان‌دهنده نقص در چرخه اقتصاد معدن و سـنگ اسـت که تولیدکننده هیچ کوتاهی در ارتباط با آن ندارد.

واردات سنگ کوپ به نفع کشور است

وی واردات سنگ کوپ از کشورهای دیگر از جمله افغانستان را به نفع کشور دانست و تصریح کرد: برای حضور در بازار جهانی، صادرات و واردات باید در کنار هم قرار گیرند. نمی‌توان با تفکر خودخواهانه‌ای که تنها صادرات را مجاز دانسته و مخالف واردات است، پیش رفت. تنها زمانی که سنگ کوپ وارد می‌شود، قطعا ارزش افزوده و اشـتغال ایجاد می‌شود و وقتی سنگ افغانستان در کنار سنگ‌های ایران قرار بگیرد، سنگ‌های داخلی می‌توانند مشتریان بهتری را برای خود پیدا کنند.

وی ادامـه داد: ما به ماشـین‌آلات به‌روزی که در دنیا استفاده می‌شود، دسترسی نداریم. معدن‌دار نه توانایی خرید این ماشین‌آلات را دارد و نه خرید آن به صرفه اسـت. در کشور ترکیه، این ماشین‌آلات با وام ارزان دو درصدی و بازگشت اقساطی دوساله در اختیار بهره‌بردار قرار می‌گیرند و پس از دو سال، این دستگاه‌ها فروخته شده و دسـتگاه دیگر خریداری می‌شود.

وی افزود: در حال حاضر ماشـین‌آلات کارکرده با عمر بیش از بیست سـال که در کشورهای دیگر از رده خارج شـده اند، با قیمت یک سـوم دستگاه نو وارد می‌شـوند. هیچکدام از این شرکت‌ها به واسطه تحریم‌ها دفتر خدمات پس از فروش در ایران ندارند و قطعـات موجود نیز که به شـکل قاچاق از دوبی وارد می‌شـود، غیراصلی بوده و هزینه‌های چندباره تعمیر را بـه بهره‌بردار تحمیل می‌کند. هیچکدام از تولیدکننده‌های داخلی نیز ماشین‌آلات معدنی تولید نمی‌کنند.

نائـب رئیس انجمن سـنگ کشـور تصریح کرد: اگر به مشـکل ماشـین‌آلات که در ابتدای زنجیره بهره‌بـرداری و تولید سـنگ قرار دارد توجه شـود، در ادامه راه و متعادل کردن قیمت تمام‌شـده تولید سـنگ فرآوری شـده، خود را نشـان خواهـد داد. قوانینی وضع شده که بسـیار سخت است و دارنده پروانه بهره‌برداری که باید درخصوص برخی عوارض از معافیت برخوردار باشـد، بـا چنان موانعی مواجه می‌شـود که عطای واردات ماشـین‌آلات را به لقای مشکلات آن می‌بخشد.

وی گفت: معدن دارانی که توانسته‌اند ماشین‌آلات وارد کنند، از اقدام خود پشـیمان هسـتند چراکه نتوانسـته‌اند واردات را به سـرانجام برسانند، اما کار ترخیـص توسـط دلالان بـه راحتی انجام شـده و اجناس خود را با قیمت گزاف به فروش می‌رسانند.

ضـرورت صادرات سـنگ های کوپ و بریده

وی اشـباع شـدن بازار را از بزرگترین مشکلات سنگبری‌ها دانست و اظهار کرد: در اکثر سنگبری‌ها حجم عظیمی از سنگ فرآوری شده وجود دارد که مشتری برای آن وجود ندارد و اکثر آنها با بخشی از ظرفیت مشغول کار هستند.

میرزایی صادرات سـنگ کوپ و بریده را ضروری دانسـت و ادامـه داد: ایتالیا در فـرآوری و صادرات سـنگ حرف اول را در دنیا می‌زند و این کشـور به تناسـب مناسـبی از درصد صادرات سنگ فرآوری شده و بلوک رسـیده است. صادرات سنگ کوپ نه تنها خام فروشی نیست، بلکه یک شگرد در به دست آوردن بازار اسـت. تا یک سـنگ به عنوان بلوک در دنیا عرضه نشود، بازار به دنبال مبدا عرضه آن سنگ و خرید سنگ فرآوری شـده نخواهد رفت. در تمام سـال‌هایی که ترکیه وارد بازار جهانی سـنگ شده، حجم صادرات سنگ کوپ آن کشور بیشتر از سنگ فرآوری شده بوده و این دو مکمل یکدیگر هستند.

کسانی به مجلس بروند که الفبای اقتصاد را بدانند

وی افـزود: امیـدوارم افرادی به مجلـس راه پیدا کنند که فکر اقتصادی داشـته باشند و تمام تلاش آنهـا رفاه اقتصادی و مالی مردم باشـد. باید افرادی وارد مجلس شوند که الفبای اقتصاد را بدانند. چرخ اقتصاد وجود دارد و قرار نیسـت کسـی آن را ابداع کند و باید در جهت بهبود حرکت آن تلاش شـود. اصلاح اقتصاد کار دشـواری نیست و با بهره‌گیری از کمک چند اقتصاددان می‌تـوان اوضاع اقتصادی را سر و سامان داد.

مشکل نقدینگی و سرمایه های دپو شده

این بهره‌بردار معدن گفت: اگر چند معدن شاخص کشـور از جملـه عباس آباد را کنار بگذاریم، سـایر معادن با مشکل نقدینگی نیز مواجه هستند. فروش ایـن معادن بـه صورت چکی انجام می‌شـود که به تبع آن با حجم انبوهی از چک‌های برگشتی مواجه می‌شوند. سـرمایه معدنکاران به شکل سنگ کوپ بدون مشتری و در سنگبری‌ها به شکل سنگ بریده فاقد مشتری، دپو شده است.

وی اظهار کرد: دلالان و واسـطه‌ها در بسیاری از حرفه‌ها وجود دارند و فعالیت شـان در دنیا پذیرفته شده است. اگر کار این قشر به شکل اصولی و قانونی و با اسناد معتبر مالیاتی انجام شود و موجب افزایش قیمت یا قیمت‌سـازی کاذب نشوند، به دلیل تزریق سـرمایه به این زنجیره، موجب ادامه چرخه زنجیره خواهد شد.

راه انـدازی پایانـه صادراتی، زمینه سـاز رونق صنعت سنگ

میرزایی افزود: نمایشـگاه سـنگ نیم‌ور به دلیل اینکه در دنیا شـناخته شـده اسـت، معدنکارانی از فـارس به این نتیجه رسـیده اند که بـا وجود بعد مسافت و تحمیل هزینه حمل و نقل، امکان فروش و صادرات محصولات معدنی آنان از این محل تسهیل می‌شود و تمام ۱۸ اسـتان سنگی کشور دسترسی مطلوبی به این نقطه برای صادرات خواهند داشـت. در صورتـی که پایانـه صادراتی راه‌اندازی شـده و نمایشـگاه دائمی نیز شکل بگیرد، رونق مطلوبی در منطقه و صنعت سنگ به وجود خواهد آمد.

رتبه نخست مشاور در پروژه‌ها به سرمایه‌گذاری مس سرچشمه رسید

مدیر مشـاور پروژه در بازسازی و نوسـازی ذوب مجتمع سرچشمه گفت: شرکت سرمایه‌گذاری مس سرچشمه موفق به کسب رتبه نخست در بین شرکت‌های مشاور پروژه‌های توسعه‌ای شرکت ملی صنایع مس ایران در مجتمع مس سرچشمه شد.

عباس سـالاری بیان کرد: شرکت سرمایه‌گذاری مس سرچشمه علاوه بر اینکه در چند پروژه توسعه‌ای به عنوان پیمانکار و مجری مشغول فعالیت است، از سال ۱۴۰۰ در حوزه مشاور پروژه نیز ورود کرده و در حوزه‌های نظارت کارگاهی و نظارت عالیه فعالیت دارد که خوشبختانه در این مدت کوتاه، طبق ارزیابی‌های انجام شده از سوی مجتمع مس سرچشمه و گزارش‌های اعلام شده عملکرد بسیار خوبی داشته است و در ارزیابی اخیر به عنوان مشاور برتر، رتبه نخست را به دست آورد.

وی با بیان اینکه در اجرای یک پروژه کارفرما، مدیریت طرح، مشاور، پیمانکار و... همگی از ارکان پروژه هستند و هماهنگی و همکاری بین آن‌ها در سرعت و چگونگی پیشـبرد طرح اثر دارد، بر اهمیت نقش مشـاور در اجرای پروژه‌ها به ویژه طرح‌های کلان صنعتی تاکید کرد و آن را عاملی مهم و کلیدی در اجرای سیاسـت‌های کلان در توسـعه صنعتی، شناسـایی ریسـک‌های احتمالی، ارائه گزارش‌های صحیح و به هنگام توصیف کرد که باعث می‌شـود پروژه در مسـیر صحیـح و طبق برنامه‌ریزی اجرا شود.

به گفته مدیر مشاور پروژه در بازسازی و نوسازی ذوب مجتمع سرچشمه، شرکت سرمایه‌گذاری مس سرچشمه با استفاده از سرمایه انسانی متخصص و خبره در این حوزه تلاش کرده است تا در چارچوب تعهدات و اختیارات خود علاوه بر افزایش این هم‌افزایی، با ارائه گزارش‌های به موقع و همچنین ارائه مشـاوره بر اساس مستندات موجود، وظیفه خود را به نحو شایسـته انجام دهد و کسـب رتبه نخست در ارزیابی شـرکت‌های مشاور مجتمع مس سرچشمه نشان‌دهنده توانایی، تعهد و ظرفیت این شرکت است.

سـالاری تصریح کرد: انتخاب یک مشـاور اصلح برای پروژه اهمیت بالایی دارد؛ از این رو مجتمع مس سرچشـمه بر اساس معیارها و استانداردهای خاص و به صورت متناوب و دوره‌ای، اقدام به ارزیابی شـرکت‌های مشـاور خـود می‌کند. این موضوع علاوه بر سـنجش و بهبود عملکرد شرکت‌های مشـاور، فرصت نمایش توانمندی و تخصص شرکت‌ها را نیز فراهم کرده و در ارتقای اقدامات آتی شرکت‌ها موثر است.

وی بـا یـادآوری تجربه کوتاه شـرکت سـرمایه‌گذاری مس سرچشـمه در حوزه مشـاوره و از طرفی حضور شـرکت‌های باسـابقه و توانمند ملی در حوزه صنعت به ویژه صنعت مس به عنوان دیگر مشـاوران مجتمع، کسـب این مقام را ارزشـمند و سـندی بر توانمندی شرکت سرمایه‌گذاری مس سرچشمه در حوزه مشاور خواند و گفت: خوشـبختانه با حمایت مدیریت طرح، مدیـران، متخصصان و کلیه همکاران چالش‌هایی که وجود داشـت را برطرف کردیم. البته ما هنوز ابتدای مسـیر هستیم و ایـن موفقیت را شـروع یک روند بهتـر برای مجموعه و دسـتیابی به ایده‌آل‌های ایـن حوزه می‌دانیم و تلاش می‌کنیم در بخش‌های مختلف مهندسـی و مشـاوره، خواسته‌های تخصصی و تعهداتی که داریم را به نحو احسن انجام دهیم.

مدیر مشـاور پروژه در بازسـازی و نوسـازی ذوب مجتمع سرچشـمه یادآور شد: امیدواریم با توجه به عملکرد و سرمایه‌های انسانی و ظرفیت‌های فنی که در اختیار داریم، در آینده هم بتوانیم پاسـخ مناسبی به اعتماد صنعت مس و حمایت‌های آن داشته باشیم و نقش هر چند کوچک اما اثرگذار در شکوفایی صنعت و عمران کشور داشته باشیم.

ثبت رکورد سرمایه‌گذاری در معادن ابتکار چین

گزارش جدید موسسه گریفیت آسیا که واحدی از دانشگاه گریفیت استرالیاست، نشان می‌دهد که ده سال پس از راه‌اندازی طرح کمربند و جاده چین BRI مشارکت تجمعی با حدود ۶۳۴ میلیارد دلار قراردادهای ساخت و ساز و ۴۱۹ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری غیر مالی به بالای ۱ تریلیون دلار رسیده است.

در این گزارش آمده است که سال ۲۰۲۳ نخستین بار بود که بیش از ۵۰ درصد از مشارکت ابتکار کمربند و جاده از طریق سرمایه‌گذاری‌هایی انجام شد که در آن سرمایه‌گذاران چینی در مقابل قراردادهای ساخت و ساز، سهام خود را در اختیار می‌گرفتند در حالی که این سهام پیشتر از طریق وام‌های ارائه شده توسط موسسات مالی یا پیمانکاران چینی تامین مالی می‌شوند و اغلب با تضمین‌های کشور میزبان همراه است. سال گذشته آفریقا با کسب رتبه اول با جهش ۱۱۴ درصدی در سرمایه‌گذاری و جهش ۴۷ درصدی در پروژه‌های ساختمانی این قاره هدف پروژه‌های ابتکار کمربند و جاده قرار گرفت؛ همچنین سرمایه‌گذاری در آمریکای لاتین و حوزه کاراییب هم در سال گذشته دو برابر شد. بر اساس این مطالعه، سرمایه‌گذاری مربوط به ابتکار کمربند و جاده چین در فلزات و معادن در سال ۲۰۲۳ به ۱۹.۴ میلیارد دلار رسید که جهشی ۱۵۸ درصدی نسبت به سال ۲۰۲۲ و بالاترین رکورد در تاریخ است.

به عنوان مثال می‌توان به سرمایه‌گذاری‌های یکپارچه سازی توسط بزرگترین سازنده باتری در جهان اشاره کرد که سهامی را برای امتیاز استخراج نیکل در اندونزی خریداری کرد. پروژه‌های لیتیوم در مالی سرمایه‌گذاری شرکت‌های چینی از جمله جیانگشی، گانفنگ و هاینن ماینینگ را جذب کردند در حالی که جه‌جیانگ هوایو کبالت یک کارخانه پردازش لیتیوم را در زیمبابوه راه‌اندازی کرد. بر اساس این گزارش، سرمایه‌گذاری پایین دستی در تولید باتری و خودروهای الکتریکی نیز افزایش یافت و به نزدیک به ۱۰ میلیارد دلار رسید. بزرگترین سرمایه‌گذاران تحت مدیریت ابتکار کمربند و جاده در سال گذشته بیش از ۱۵ درصد و در رتبه دوم شرکت زیجین با ۱۱ درصد قرار گرفت.

جه‌جیانگ هوایو کبالت تقریبا ۹ درصد از کل سرمایه‌گذاری را به خود اختصاص داده در حالی که شرکت مولیبدن چین و مین متالز هر کدام ۵ درصد به اضافه سهم ۹۲.۴ میلیارد دلاری کل سرمایه‌گذاری‌های سال ۲۰۲۳ را در اختیار داشتند. موسسه گریفیت آسیا در سال ۲۰۲۴، رشد بیشتر تعامل چینی از طریق ابتکار کمربند و جاده با تمرکز قوی بر مشارکت کشورها در انرژی‌های تجدیدپذیر، استخراج با پشتوانه منابع و فناوری‌های مرتبط از جمله باتری‌های خودروهای الکتریکی را پیش بینی کرده است.

بازگشت چین به جایگاه خود در صنعت سرب و روی

مهدی نجفی

کشور چین پس از یک دوره کوتاه و بی‌سابقه وارونگی در الگوی واردات و صادرات سرب و روی طی سال گذشته میلادی، دوباره به جایگاه خود تحت عنوان واردکننده خالص فلز روی در مقابل روند افزایشی واردات سرب این کشور برگشت.

تعطیلی کارخانه‌های ذوب روی در غرب و کندی حمل‌ونقل لجستیک، منجر به رکوردزنی پریمیوم این فلز در بازار فیزیکی روی شد؛ در این میان چین با صادرات خود، نقش تنظیم‌کننده بازار جهانی را ایفا می‌کند. مشکلات موجود برای واحدهای ذوب روی هنوز به قوت خود باقی است؛ به طوری که شرکت نایرستار «Nyrstar» ماه گذشته اعلام کرد که فعالیت کارخانه خود در بودل هلند را به حالت تعلیق درآورده است. تقاضای فلز روی در بازارهای غربی و به طور عمده در بخش ساخت‌وساز، با کاهش همراه بوده که همین امر چین را به خریدار اصلی عمده مازاد فلز روی بازار غرب تبدیل کرده است. در سال ۲۰۲۲، وارونگی واردات و صادرات برای فلز سرب نیز بنا به دلایل مشابه با وارونگی بازار فلز روی اتفاق افتاد اما این روند تاکنون نتوانسته است به روند سابق برگردد. میزان صادرات سرب چین در سال ۲۰۲۳، بیشتر افزایش یافت و پیش‌بینی می‌شود که این روند تا مدتی ادامه‌دار باشد.

روال عادی معاملات روی

در حالی که تقاضای فلز روی در نتیجه دو عامل پریمیوم بالا در بازار فیزیکی و عرضه محدود در بورس فلزات لندن «LME» در غرب بالا بود، صادرات روی تصفیه شده از چین در سال ۲۰۲۲ با افزایشی چشمگیر به ۸۱ هزار تن رسید که این میزان در سال ۲۰۲۱ برابر با پنج هزار تن بوده است. در سال ۲۰۲۳ با توجه به فراوانی عرضه در بازارهای غربی، میزان صادرات چین به تنها ۹ هزار تن برگشت. موجودی انبار بورس فلزات لندن از حدود ۲۷ هزار و ۷۵۰ تن در ماه ژانویه ۲۰۲۳، به ۲۲۳ هزار و ۲۲۵ تن در پایان ماه دسامبر سال مذکور رسید.

در پی افزایش چشمگیر پریمیوم معاملات نقدی تا ۲۱۸ دلار بر تن در ماه ژوئن ۲۰۲۲، تفاوت قیمت پایه معاملات سه ماهه با قیمت معاملات نقدی بورس فلزات لندن در وضعیت کانتنگو قرار گرفته است. در اواسط سال گذشته میلادی، واردات روی چین شروع به افزایش کرد و آمار کلی واردات در این سال به میزان ۳۸۰ هزار تن در مقایسه با سال پیش از آن، رشد ۵ برابری داشته است. این کشور که از آن در سال ۲۰۲۲ به عنوان صادرکننده خالص یاد می‌شد، به یک واردکننده خالص با حجم واردات ۳۷۱ هزار تن تبدیل شد.

هیچ شواهدی دال بر تغییر در روند الگوی‌های تجاری چین در آینده نزدیک وجود ندارد و با بررسی بازارهای غرب می‌توان نتیجه گرفت که فلز روی موجود در این بازارها، مازاد بر میزان تقاضا است.

اختلاف قیمت معاملات نقدی با معاملات سه‌ماهه فلز روی در بورس فلزات لندن، وضعیت کانتنگوی خود را حفظ کرده است و قیمت سه ماهه آتی روی که در حال حاضر بالغ بر دو هزار و ۳۶۰ دلار بر تن معامله می‌شود، با کاهش ۱۰ درصدی نسبت به ابتدای ماه ژانویه روبه‌رو شد که این امر منجر به عدم تمایل برای معامله فلز روی نسبت به سایر فلزات شده است. بورس فلزات لندن طی روزهای ابتدایی ماه فوریه ۲۰۲۴، پس از آنکه موجودی انبار روی در پایان ماه ژانویه سال جاری میلادی کاهش پیدا کرده بود، با جهش ۲۰ هزار تنی به بیش از ۲۰۰ هزار تن رسید.

با توجه به نظرسنجی رویترز در ماه ژانویه ۲۰۲۴، تمامی تحلیلگران شرکت‌کننده به اتفاق آرا معتقدند که بازار معاملات روی در سال جاری میلادی با مازاد عرضه مواجه خواهد بود. چنین برداشت می‌شود که چین، بخشی از این مازاد را همانند سال‌های قبل از ۲۰۲۲ که میزان واردات سالیانه فلز روی بین ۴۰۰ هزار تا ۷۰۰ هزار تن بود، به خود اختصاص دهد.

صادرات؛ روند جدید تجارت سرب چین

طی سال‌های ۲۰۱۷ تا ۲۰۲۰، چین به صورت پیوسته واردکننده خالص سرب تصفیه شده به شمار می‌رفت اما این روند در سال ۲۰۲۱ تغییر پیدا کرد و این کشور به صادرکننده خالص این محصول تبدیل شد. صادرات سرب از آن پس روند صعودی را طی کرده است که میزان آن از ۹۵ هزار تن در سال ۲۰۲۱، به ۱۱۶ هزار تن در سال ۲۰۲۲ و همچنین ۱۸۸ هزار تن در ۲۰۲۳ رسیده است. کل صادرات سرب چین در سال گذشته میلادی، به بالاترین حد خود از سال ۲۰۰۷ رسیده است.

وارونگی الگوی تجارت سرب همانند آنچه که در بازار فلز روی رخ داد، در وهله اول بازارهای غربی به منظور تنظیم بازار به شمار می‌رفت که در نتیجه وقفه تولید کارخانه‌های ذوب فلز و مشکلات در گلوگاه‌های لجستیکی، با کمبود فلز مواجه بودند. برخلاف بازار روی، تجارت سرب به الگوی سابق خود برنگشت بلکه با واردات حداقلی، حجم صادرات این محصول حتی طی ماه‌های اخیر افزایش پیدا کرد.

به نظر می‌رسد بخشی از صادرات سال گذشته، مستقیما سر از انبارهای بورس فلزات لندن در تایوان درآورده باشد. نسبت موجودی انبارهای سرب در انبارهای بورس فلزات لندن نسبت به مقدار تقاضای بازار چین در انتهای سال ۲۰۲۳، به ۲۵ درصد رسید که این مقدار در ابتدای سال تقریبا برابر با صفر بود. قسمتی از این صادرات، تحت عنوان جایگزین صادرات مواد دیگر در بازارهای آسیایی مورد استفاده قرار گرفته است و تداوم روند این جایگزینی، بر موجودی انبار بورس فلزات لندن تاثیر غیرمستقیم می‌گذارد.

در حال حاضر حجم زیادی از سرب به انبارهای بورس فلزات لندن در سنگاپور سرازیر می‌شود؛ به نحوی که به میزان ۴۳ هزار تن برای تحویل سرب از این انبارها حواله‌های خرید صادر شده است.

موجودی انبار بورس فلزات لندن با افزایشی چشمگیر از ۲۵ هزار و ۱۵۰ تن در آغاز سال ۲۰۲۳، به ۱۴۴ هزار و ۴۲۵ تن در روز هشتم فوریه ۲۰۲۴ رسیده است.

صادرات فلز روی در چین که در ابتدا تنظیم‌کننده بازار غرب به شمار می‌رفت و دچار کمبود عرضه بود، هم‌اکنون به سمت تغییر ساختار تجاری خود در حال حرکت است. شایان ذکر است که افزایش صادرات سرب تصفیه شده از چین با افزایش فروش باتری علی‌الخصوص باتری‌های مورد استفاده در وسایل نقلیه هم‌زمان شده است.

حجم صادرات این نوع باتری‌ها در سال ۲۰۲۳، به میزان قابل‌توجه ۲۵ درصد نسبت به سال ۲۰۲۲ رشد پیدا کرده است. این کشور بزرگ‌ترین بازار وسایل نقلیه برقی را داراست و اگرچه اکثر برندهای خودروهای الکتریکی هنوز از باتری‌های سرب اسید برای عملکردهای جانبی نظیر استارت‌زنی و روشنایی وسایل نقلیه استفاده می‌کنند اما این میزان در مقایسه با مصارف آن در خودروهای معمولی با موتور احتراق داخلی بسیار کوچک‌تر است.

با روند کاهشی میزان تقاضا برای باتری‌های سرب اسید در چین، گمان می‌رود که مازاد این باتری‌ها و فلز سربی که برای ساخت آن مورد استفاده قرار می‌گرفت، در بازارهای جهانی به فروش برسد.

کشور چین، سهم بزرگی از زنجیره تامین باتری خودروهای برقی را به خود اختصاص داده و این موضوع سبب نگرانی سیاست‌گذاران غربی شده است؛ همچنین افزایش صادرات سرب نشان می‌دهد که چین در بازار زنجیره تامین باتری‌های قدیمی نیز در حال ارتقای جایگاه خود است.

تولید کانتینر محرک تقاضا برای فولاد در سال ۲۰۲۴

فولادسازان چینی در سال۲۰۲۴ میزان تولید فولاد خود را افزایش نخواهند داد و هدف اصلی آن‌ها تامین نیاز داخلی است. بررسی‌ها نشان می‌دهد بیشترین میزان تقاضا برای فولاد در چین به حوزه ساخت کانتینرها اختصاص دارد و تولید کانتینر در این کشور حدود دوبرابر در سال جدید بالا خواهد رفت.

شعار سال فولادسازان چینی "تولید جهت تثبیت تقاضای فولاد چین " است چراکه دولت چین تولید با تمرکز بر حوزه‌های کلیدی صنایع نوظهور، انرژی، حمل‌ونقل و حفاظت از محیط زیست را هدف فعالان این حوزه برای سال ۲۰۲۴ تعیین کرده است. همچنین حرکت به سمت توسعه فولاد پاک و کم کربن در اولویت چینی‌ها قرار دارد و به دنبال این موضوع میزان استفاده خود از انرژی‌های تجدید ناپذیر را در سال جاری افزایش نخواهد داد. از آنجایی که هدف فولادسازان چینی در سال جدید تأمین نیاز داخلی این کشور است، مطابق جدول زیر پیش‌بینی می‌شود مصرف فولاد خام چین در بسیاری از بخش‌ها از جمله خودرو، مسکن و... در مقایسه با سال گذشته کاهش پیدا کند.

فولادسازان چینی معتقدند مصرف فولاد خام در میان صنایع پایین دستی برای ساخت کانتینرها و سازه‌های فولادی در سال جاری افزایش قابل توجهی خواهد یافت زیرا انتظار می‌رود تقاضا برای کانتینر با بهبود تجارت جهانی و شروع چرخه نوسازی کانتینرها، ۷.۷ درصد در سال جاری بیشتر شود. مطابق پیش‌بینی‌ها فروش کانتینر در چین در سال ۲۰۲۴ به ۲.۵ تا ۳ میلیون TEU(معادل بیست فوت) می‌رسد در حالی که این رقم برای سال ۲۰۲۳ معادل ۱.۷ میلیون TEU بود. البته تمرکز چینی‌ها بر بروز رسانی کانتینرهای قدیمی است و حدود ۷۰ درصد از نیاز محصولات فولادی به بروزرسانی و تعمیر کانتینرهای قدیمی در سال ۲۰۲۴ اختصاص دارد.

مطابق پیش‌بینی چینی‌ها تقاضا برای محصولات فولادی از سوی صنعت خودرو در سال میلادی جاری روند کاهشی پیدا خواهد کرد و از ۵/۹ درصد در سال ۲۰۲۳ به ۳/۱ درصد در سال ۲۰۲۴ خواهد رسید. به اعتقاد فعالان این حوزه میزان صادرات خودرو در این کشور به دلیل ریزش تقاضا، افت محسوسی پیدا می‌کند و به تبع تولید خودرو و استفاده از محصولات فولادی کمتر از سال قبل خواهد بود.

طبق آخرین وضعیت بازار داخلی و خارجی لوازم خانگی چینی پیش‌بینی می‌شود مصرف فولاد خام در صنعت لوازم خانگی در سال ۲۰۲۴ به لطف توسعه لوازم خانگی هوشمند و سبز رشد چشمگیری پیدا کند. در مقابل عده‌ای دیگر مدعی‌اند میزان استفاده از فولاد خام در حوزه لوازم خانگی در سال جاری به دلیل افزایش چالش‌های صادراتی نه تنها افزایش نمی‌یابد بلکه از ۸.۵ درصد در سال ۲۰۲۳ به ۳.۷ درصد در سال ۲۰۲۴ خواهد رسید.

صنعت کشتی سازی چین به لطف بهبود تدریجی تقاضای کشتیرانی در سراسر جهان توسعه پایدار خود را حفظ خواهد کرد. البته پیش‌بینی‌ها از کاهش ۴.۸ درصدی تقاضای فولاد برای صنعت کشتی‌سازی حکایت می‌کند زیرا تمرکز فعالان این حوزه به تکمیل سفارشات سابق است و احتمال کاهش تعداد سفارشات برای کشتی‌های جدید در سال ۲۰۲۴ در مقایسه با سال گذشته وجود دارد.

رکود در بازار املاک و مستغلات چین به عنوان مصرف‌کننده عمده فولاد در این کشور باقی خواهد ماند. از این‌رو استفاده از فولاد خام در این بخش با ۴.۳ درصد کاهش در سال به حدود ۲۸۶ میلیون تن خواهد رسید.

اگرچه بخش زیرساخت همچنان به عنوان سنگ بنای بازار فولاد چین به حساب می‌آید. ولی مطابق گزارش‌های منتشر شده مصرف سالانه فولاد خام در این بخش به دلیل بدهی دولت‌های محلی از ۶.۳ درصد در سال قبل به ۵.۶ درصد در سال ۲۰۲۴ کاهش می‌یابد.

دو الزام مهم تامین عناصر حیاتی

اتحادیه اروپا به اهمیت مواد معدنی حیاتی در ساختن آینده‌ای پایدار آگاه شده است. اما غفلت از توجه به نقض حقوق بشر در صنعت معدن و تخریب محیط‌زیست می‌تواند تلاش‌های بلوک اروپایی برای اطمینان از دسترسی به مواد خام و کاهش تغییرات آب‌وهوایی را تضعیف کند.

غول معدنی گلنکور بیش از یک‌دهه است که در استان اسپینار پرو، مس استخراج می‌کند. در این مدت، وجود فلزات سمی در محیط به‌وضوح مشخص شده است. اما دولت پرو اخیرا آنچه را که برای بسیاری در میدان آشکار بود تصدیق کرده است: ارتباط علت و معلولی بین عملیات آنتاپاکای گلنکور و آلودگی در اسپینار وجود دارد. این شرکت هنوز نتوانسته است آسیب‌های وارده به جوامع بومی را جبران کند.

تقاضا برای مس و سایر مواد معدنی حیاتی مورد استفاده در فناوری سبز به‌طور قابل‌توجهی افزایش یافته است. اما تاکنون تنها تعداد انگشت‌شماری از کشورها مسوول استخراج و تصفیه این منابع بوده‌اند. به‌عنوان مثال، چین بیش از ۷۰درصد معادن فلزات و عناصر نادر و ۵۰درصد پردازش گرافیت، کبالت، لیتیوم و منگنز (طبیعی) جهان را به خود اختصاص داده است. به دلیل جنگ اوکراین، بسیاری در اروپا نگران وابستگی به یک کشور واحد هستند.

اورسولا فون درلاین، رئیس کمیسیون اروپا، در ماه مارس، زمانی که قانون مواد خام حیاتی را اعلام کرد، گفت: مسابقه برای تسلط بر فناوری انرژی پاک در آینده ادامه دارد. این قانون همراه با قانون پیشنهادی صنعت (کربن) خالص صفر، پاسخ بلوک به قانون کاهش تورم ایالات‌متحده است که شامل تعهد به افزایش عرضه داخلی مواد معدنی حیاتی است.

ظهور سیاست صنعتی تنها شاهدی نیست که جهان در حال بیدار شدن درمورد اهمیت مواد خام است. آژانس بین‌المللی انرژی در اوایل سال‌جاری اولین نشست جهانی را در مورد مواد معدنی حیاتی و نقش آنها در گذار سبز برگزار کرد. اخیرا، آنتونیو گوترش، دبیرکل سازمان ملل متحد، در حالی که در کنفرانس امسال تغییرات آب‌وهوایی سازمان ملل متحد (کاپ۲۸) برای رهبران جهان سخنرانی می‌کرد، بر بهترین روش برای پاسخگویی به تقاضای فزاینده مس، لیتیوم، کبالت و موارد دیگر تاکید کرد.

گوترش در سخنرانی خود تاکید کرد که استخراج مواد معدنی حیاتی «باید به شیوه‌ای پایدار و عادلانه» انجام شود تا از تکرار «اشتباهات گذشته» جلوگیری شود که اشاره‌ای است به الگوی تاریخی جهان ثروتمند در بهره‌برداری سیستماتیک از ثروت منابع طبیعی کشورهای در حال توسعه. به‌منظور جلوگیری از چنین نتیجه‌ای، او از ایجاد یک هیات جدید از دولت، صنعت و رهبران جامعه مدنی برای پیش‌نویس دستورالعمل‌های داوطلبانه در صنایع استخراجی خبر داد. به طور مشابه، مشارکت امنیت معدنی، اتحادی از دولت‌های ثروتمند، به دنبال بهبود استانداردهای زیست‌محیطی، اجتماعی و حاکمیتی (ESG) در بخش جهانی مواد معدنی است.

در حالی که این تلاش‌ها گامی در جهت درست هستند، برای اطمینان از رعایت قوانین پایداری کافی نیستند. با قانون مواد خام حیاتی، اتحادیه اروپا در نظر دارد با کشورهای غنی از منابع، مشارکت‌های سودمند متقابل داشته باشد و پروژه‌های استراتژیک برای استخراج، پردازش و بازیافت مواد معدنی حیاتی را ارتقا دهد. اما فشار برای حرکت سریع می‌تواند به احیای شیوه‌های قدیمی منجر شود. علاوه بر این، نظارت بر انطباق با استانداردهای حقوق بشر و محیط‌زیست به ارائه‌دهندگان گواهینامه خصوصی، حداقل برای پروژه‌های خارج از بلوک، برون‌سپاری خواهد شد.

مشخص شده که در سیستم‌های صدور گواهینامه در بخش‌های معدن و مواد خام، درک اهمیت حقوق بشر و حمایت‌های زیست‌محیطی کافی وجود ندارد. به‌عنوان مثال، شرکت آلمانی صدور گواهینامه TÜV SÜD ایمن بودن سدی در نزدیکی بروماديينيو در برزیل را تنها چند ماه قبل از شکست و کشته‌شدن صدها نفر تایید کرد. اخیرا، مشخص شد معدنی که توسط تامین‌کننده کبالت BMW در مراکش اداره می‌شود و توسط ابتکار عمل مواد معدنی مسوول تایید شده بود، مقادیر زیادی آرسنیک در آب‌های مجاور آزاد می‌کند.

اتحادیه اروپا به ابزارهای موثرتری نیاز دارد. دستورالعمل پیشنهادی زنجیره تامین که شرکت‌ها را موظف می‌کند از اقدامات نامطلوب محیطی و حقوق بشری در زنجیره تامین خود جلوگیری کنند، بسیار مهم است و با توجه به اهمیت آنها در بخش مواد خام، باید برای شرکت‌های مالی نیز اعمال شود. علاوه بر این، اتحادیه اروپا باید نقش فعالی در مذاکرات برای معاهده الزام‌آور سازمان ملل در زمینه تجارت و حقوق بشر ایفا کند تا از آسیب رساندن شرکت‌های چندملیتی به محیط‌زیست و جوامع محلی جلوگیری کند، همان‌طور که در اسپینار اتفاق افتاد.

به‌علاوه، ارزیابی صادقانه از آنچه تقاضای موادی مانند مس و آهن را افزایش می‌دهد و چگونگی کاهش مصرف آن، موردنیاز است. به‌عنوان مثال، صنعت خودرو از مقادیر زیادی مواد معدنی حیاتی استفاده می‌کند. بخش‌های ساخت‌وساز و حمل‌ونقل آلمان نیز به جای انتقال انرژی، محرک‌های اصلی تقاضا در آنجا هستند. این امر نشان می‌دهد که سیاستگذاران اروپایی باید سیستم‌های حمل‌ونقل عمومی با انرژی کارآمدتر بسازند، استفاده از وسایل نقلیه کوچک‌تر و باتری‌ها را تشویق کرده و اقتصاد چرخشی را ترویج کنند.

هیات بین دولتی تغییرات آب‌وهوایی کاهش مصرف مواد را برای کاهش گرمایش جهانی توصیه می‌کند، اما اهمیت این پیام در تعجیل حرکت به سمت انرژی‌های تجدیدپذیر نادیده گرفته شد. چنین رویکردی بدون شک موثر خواهد بود. استخراج و فرآوری مواد معدنی حیاتی به مقادیر زیادی آب نیاز دارد و باعث آلودگی محیط‌زیست می‌شود. طبق گزارش OECD، هفت فلز آهن، آلومینیوم، مس، روی، سرب، نیکل و منگنز مسوول ۷درصد از انتشار گازهای گلخانه‌ای در جهان هستند.

اتحادیه اروپا با تمرکز بر کاهش تقاضا و معرفی الزامات سخت‌گیرانه‌تر و مکانیزم‌های موثر برای بررسی دقیق‌تر، می‌تواند از آسیب‌های زیست‌محیطی و نقض حقوق بشر جلوگیری کند و در عین حال به هدف خود برای ایجاد بلوک مستقل‌تر و انعطاف‌پذیرتر دست یابد.

برمدار جهان

آنچه در بازار فولاد ترکیه هشتمین تولید کننده دنیا می گذرد

صنعت فولاد ترکیه درحالی طی دوسال اخیر نزولی بوده که تحلیلگران پیش بینی می کنند در سال جاری میلادی تقاضای داخلی فولاد رشد خواهد کرد و به طور بالقوه، ترکیه فرصتی برای ادامه صادرات به اتحادیه اروپا دارد.

ترکیه هشتمین تولیدکننده بزرگ فولاد در جهان است. طی دو سال گذشته تولید و صادرات فولاد این کشور به دلیل چالش های جهانی و داخلی کاهش یافته است. با این حال، شرکت های ترکیه به سرمایه گذاری در گسترش ظرفیت تولید ادامه می دهند و روی نیازهای بازار داخلی حساب می کنند.

در جدیدترین گزارشی که استیل رادار، منتشر کرده آمده است: صنعت فولاد ترکیه برای دومین سال متوالی روند نزولی را طی کرد و ترکیه رتبه هشتم خود را در رتبه بندی تولیدکنندگان فولاد جهان حفظ کرد. طبق اعلام انجمن جهانی فولاد، در سال ۲۰۲۳ فولادسازان ترکیه ۳۳.۷ میلیون تن فولاد تولید کرده است که نسبت به تولید ۳۵.۱ میلیون تنی در سال ۲۰۲۲ کاهشی ۴ درصدی را تجربه کرده است.

طبق این گزارش، کاهش تولید فولاد ترکیه در سال های ۲۰۲۲-۲۰۲۳ به دلیل بی ثباتی اقتصاد کلان است که منجر به عدم اطمینان بالا در بازار داخلی شده است. به عنوان بخشی از مبارزه با تورم بالا که در دسامبر ۲۰۲۳ به ۶۴.۸ درصد رسید، بانک مرکزی ترکیه در طول سال گذشته هفت بار متوالی نرخ بهره را افزایش داد. در پایان سال از ۸.۵ درصد در ژوئن به ۴۲.۵ درصد در سال افزایش یافت (این نرخ در ژانویه-۲۰۲۴ به ۴۵ درصد در سال افزایش یافت).

با این حال، تشدید سیاست پولی به جلوگیری از کاهش ارزش لیر کمکی نکرد، لیر که در سال ۲۰۲۳ حدود ۶۰ درصد از ارزش خود را در برابر دلار از دست داد. از یک سو، کاهش ارزش پول ملی مانع ورود واردات می شود که تبدیل به آن می شود. گران تر از سوی دیگر، کاهش ارزش لیر ترکیه حاکی از مشکلات جدی در اقتصاد است که رشد مصرف داخلی فولاد را نیز مهار می کند.

در این گزارش همچنین آمده است: با توجه به اینکه صنعت فولاد ترکیه بر پایه کوره های قوس الکتریکی استوار است بنابراین افزایش قیمت برق همچنان یکی از عوامل نامطلوب اصلی برای صنعت فولاد است. بر اساس گزارش اتحادیه صادرکنندگان فولاد ترکیه (CIB)، قیمت برق در ترکیه در سال ۲۰۲۲ به شدت افزایش یافت و ۲۷ درصد از هزینه های تولید کارخانه های فولادی را در مقایسه با ۸ درصد در سال ۲۰۲۱ به خود اختصاص داد. متعاقباً، قیمت گاز و برق برای صنعت اندکی کاهش یافت. اواخر سال ۲۰۲۲ و اوایل سال ۲۰۲۳، اما کاهش کامل تأثیر این عامل بر هزینه های تولید ممکن نبود.

از دیگر عوامل موثر بر تولید و مصرف فولاد در ترکیه می توان به افزایش مالیات بر ارزش افزوده محصولات فولادی از ۱۸ درصد به ۲۰ درصد اشاره کرد. این تصمیم تأثیر منفی بر چشم انداز بازار داخلی دارد، زیرا به معنای افزایش قیمت محصولات فولادی است.

زمین لرزه ای که در فوریه ۲۰۲۳ رخ داد نیز تأثیر منفی بر صنعت فولاد ترکیه داشت، زیرا یک سوم کارخانه های فولاد مجبور به توقف موقت تولید شدند. متعاقباً، انتظار می‌رفت که کارخانه‌ها بتوانند حداقل تا حدی خسارات را جبران کنند زیرا تقاضا برای محصولات فولادی برای پروژه های ساختمانی با هدف غلبه بر پیامدهای زلزله افزایش می‌یابد.

مصرف محصولات نورد فولادی در سال ۲۰۲۳ افزایش یافت (۱۷.۱ درصد سالانه به ۳۸.۱ میلیون تن در مقایسه با سال ۲۰۲۲)، اما این تقاضای اضافی کمکی به جلوگیری از کاهش ۴ درصدی تولید فولاد در سال نکرد. فولادسازان ترکیه شکایت دارند که افزایش تقاضا با محصولات فولادی وارداتی پوشش داده شده است. طبق گزارش انجمن تولیدکنندگان فولاد ترکیه (TCUD)، واردات فولاد به ترکیه در سال ۲۰۲۳ سالانه ۱۵.۵ درصد افزایش یافته است.

از سوی دیگر طبق این گزارش، کاهش تولید فولاد ترکیه در سال های ۲۰۲۲-۲۰۲۳ نیز منجر به کاهش مصرف و واردات قراضه آهنی شد. بر اساس گزارش SteelMint، مصرف قراضه آهنی ترکیه در سال ۲۰۲۳ با کاهش ۶ درصدی در سال به ۲۷ میلیون تن در مقایسه با سال ۲۰۲۲ رسیده است. به ۱۸.۸۳ میلیون تن در سال ۲۰۲۳ رسید. پنج تامین کننده بزرگ شامل ایالات متحده و کشورهای اروپایی (هلند، بلژیک، بریتانیا، رومانی) است. صادرات فولاد ترکیه برای دومین سال متوالی روندی منفی داشته است.

طبق گزارش انجمن فولاد ترکیه (TCUD)، صادرات فولاد این کشور در سال ۲۰۲۳ با ۳۰.۶ درصد کاهش سالانه به ۱۰.۵ میلیون تن رسید.

درآمد صادراتی با کاهش ۴۰.۷ درصدی نسبت به سال قبل به ۸.۳ میلیارد دلار رسید. در سال ۲۰۲۲، صادرات فولاد از ترکیه با ۲۳.۵ درصد کاهش سالانه به ۱۵.۱ میلیون تن رسید.

همچنین این گزارش حاکی از این است: در ژانویه تا نوامبر ۲۰۲۳، واردات فولاد (شامل محصولات نیمه تمام) به اتحادیه اروپا از ترکیه ۵۱ درصد در سال کاهش یافت. در سال ۲۰۲۲ نیز واردات محصولات فولادی فولادی ترکیه به بازار اروپا با ۶ درصد کاهش به ۴.۳۳ میلیون تن رسید. سهم آن در بازار اتحادیه اروپا در سال ۲۰۲۲ به ۱۵ درصد رسید.

تحلیلگران انتظار دارند که بازار فولاد ترکیه در سال جاری میلادی بهبود یابد که این امر به دلیل رشد جهانی تقاضای فولاد، کاهش نرخ بهره در جهان و سایر موارد است. انجمن جهانی فولاد در گزارش اکتبر ۲۰۲۳ خود پیش بینی کرد مصرف فولاد در ترکیه با رشد ۵ درصدی به ۴۰.۶ میلیون تن در سال ۲۰۲۴ خواهد رسید.

ورلد استیل همچنین گفت : «انتظار می رود تقاضای فولاد ترکیه در سال ۲۰۲۴ رشد کند. تقاضای فولاد از فعالیت های ساختمانی مرتبط با زلزله و کنار گذاشتن سیاست های پولی غیر متعارف آن که سرمایه گذاری خارجی را از این کشور خارج کرد، سود خواهد برد. »

نکته قابل تامل اینکه ترکیه بازار داخلی بزرگ و رو به رشدی دارد، بنابراین چشم انداز آینده صنعت فولاد این کشور بر اساس تامین نیازهای آن خواهد بود. به طور بالقوه، ترکیه فرصتی برای ادامه صادرات به اتحادیه اروپا دارد، زیرا پس از معرفی تولید فولاد بر پایه قراضه CBAM به فولادسازان ترکیه برتری در بازار اروپا نسبت به سایر وارد کنندگان می دهد.

یادداشت

رمز بقای تولید در صنایع پایین‌دستی فولاد

محمد کشانی
فعال صنعتی

صنعت فولاد در ایران با پیشرفت قابل‌توجهی طی سالیان اخیر همراه شده است؛ به نحوی که تا اوایل دهه ۱۳۹۰، کشور به عنوان یکی از واردکنندگان فولاد در جهان شناخته می‌شد و هم‌اکنون با تولید بیش از ۳۱ میلیون تن، در جمع ۱۰ کشور برتر تولیدکننده این فلز استراتژیک و پرکاربرد قرار گرفته است. در شرایطی که کارخانجات فولادی در مسیر رشد تولید و اجرای طرح‌های توسعه‌ای با هدف تحقق ۵۵ میلیون تن فولاد در افق ۱۴۰۴ گام برداشته‌اند، توسعه نامتوازن زنجیره فولاد و صدور مجوزهای بی‌رویه و غیرکارشناسانه به ویژه در صنایع پایین‌دستی، به یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های فعالان این صنعت تبدیل شده است. بر اساس آخرین پایش طرح جامع فولاد در کشور، هم‌اکنون کارخانه‌های فولادی با ظرفیت حدود ۴۹ میلیون تن در حال فعالیت هستند که این میزان با توجه به ظرفیت حدود ۱۱ میلیون تنی طرح‌های فولادی قابل تحقق تا سال ۱۴۰۴، به حدود ۶۰ میلیون تن و بیش از ظرفیت هدف‌گذاری شده خواهد رسید.

از طرفی، در حال حاضر مجوز احداث واحدهای جدید با ظرفیت نزدیک به ۸۵ میلیون تن فولاد صادر شده که به هیچ وجه منطقی به نظر نمی‌رسد. اگرچه با توجه به ضرورت تامین کافی و به موقع خوراک (سنگ‌آهن) مورد نیاز واحدهای بزرگ فولادی در آینده، صدور مجوزهای جدید برای احداث کارخانجات کنسانتره‌سازی و گندله‌سازی یک ضرورت به شمار می‌آید اما شرایط در بخش پایین‌دستی فولاد کاملا متفاوت است و برای مثال احداث کارخانه‌های جدید می‌تواند عملکرد تولیدکنندگان قدیمی لوله و پروفیل فولادی به عنوان یکی از صنایع پایین‌دستی پرکاربرد را تحت تاثیر قرار دهد. میزان ظرفیت تولید لوله و پروفیل فولادی کشور، در حالی بیش از ۲۰ میلیون تن برآورد شده که بیش از دو میلیون تن انواع محصول در کارخانه‌های مرتبط تولید می‌شود. از طرفی، فعالیت بیش از ۴۰۰ شرکت در این بخش و تعدد و افزایش چشمگیر تولیدکنندگان لوله و پروفیل فولادی طی سالیان اخیر، منجر به ایجاد یک رقابت منفی در سطح بازار شده و شرایط ادامه فعالیت تولیدکنندگان قدیمی و معتبر را بیش از پیش دشوار ساخته است.

با توجه به روند رو به رشد تولید فولاد در کشور طی سالیان اخیر، توسعه بخش پایین‌دستی زنجیره مانند لوله و پروفیل جهت رفع نیاز صنایع مختلف همچون ساختمان‌سازی، نفت، گاز و پتروشیمی و همچنین پروژه‌های عمرانی یک ضرورت اساسی محسوب می‌شود؛ به نحوی که در حال حاضر شاهد فعالیت بالغ بر ۴۰۰ شرکت کوچک و بزرگ‌مقیاس در صنعت لوله و پروفیل فولادی هستیم که ضمن به‌روزرسانی تکنولوژی در خطوط مختلف تولید و جایگزینی محصولات جدید و مقرون به صرفه با محصولات قدیمی و هزینه‌بر، نیاز مصرف‌کنندگان داخلی را تامین کرده و کشور را از واردات هرگونه محصولات لوله و پروفیل بی‌نیاز ساخته‌اند.

در حالی ظرفیت تولید بیش از ۲۰ میلیون تن انواع لوله و پروفیل فولادی در کشور ایجاد شده است که فعالان این صنعت با چالش بزرگی به نام کمبود مواد اولیه که همان ورق فولادی است، مواجهند. در شرایط رقابتی نابرابر، بسیاری از تولیدکنندگان کوچک‌مقیاس لوله و پروفیل فولادی، قادر به تامین ورق از بورس نیستند و به ناچار ورق مورد نیاز خود را با قیمتی بیش از قیمت مذکور از بازار آزاد خریداری می‌کنند. در واقع این معضل باعث شده است که واحدهای فعال نتوانند برنامه‌ریزی مشخصی برای تولید خود داشته باشند و در صورت تولید و فروش محصول نیز به سودآوری چندانی دست پیدا نمی‌کنند. صدور مجوزهای بی‌رویه برای راه‌اندازی واحدهای کوچک‌مقیاس و به نوعی زیرپله‌ای، باعث ایجاد رقابت منفی در بازار لوله و پروفیل فولادی شده است. از طرفی، عدم نظارت کافی بر کیفیت تولیدات این واحدها، ممکن است منجر به خسارت‌های جبران‌ناپذیری در ساختمان‌ها و پروژه‌های عمرانی شود. بنابراین به نظر می‌رسد دولت و وزارت صمت باید یک تغییر نگرش جدی در نحوه صدور مجوزهای فولادی به ویژه صنایع پایین‌دستی فولاد ایجاد کند. از سوی دیگر، اگر ارز کافی از سوی دولت و بانک مرکزی به منظور واردات مواد اولیه در اختیار تولیدکنندگان لوله و پروفیل فولادی کشور قرار بگیرد، افراد می‌توانند نسبت به واردات ورق با قیمت مناسب‌تر و فروش محصول نهایی با قیمت تمام شده کمتر اقدام کنند که این مسئله در نهایت به نفع فعالان صنعت لوله و پروفیل خواهد بود.

استمرار بهبود صنایع فولاد گسترش

در ادامه راه اندازی خط تولید شمش فولادی مجتمع فولادسازی شادگان، آزمایش عملیاتی انجام اولین ذوب کوره قوس الکتریکی این کارخانه در ساعت یک بامداد ۲۵ بهمن ماه ۱۴۰۲ با نام مقدس حضرت امام حسین (ع) صورت گرفت.

در این مرحله بیش از ۱۰۰ تن فولاد مذاب در اولین تست گرم کوره تولید و کلیه تجهیزات سخت افزاری مکانیکی، برقی، ابزار دقیق، Material Handling, Piping و نرم افزاری با رعایت استانداردهای جهانی و توان کارشناسان و مدیران داخلی آزمایش شد.

حضور مهندس ابراهیمی مدیرعامل شرکت فولاد خوزستان، مهندس کهزاد مدیرعامل و مهندس لندی رئیس هیات مدیره صنعت فولاد شادگان به عنوان کارفرمای اصلی و سایر ارکان اجرایی و نظارتی پروژه، در زمان انجام این فاز از همدلی و هم افزایی کلیه ذی‌نفعان برای محقق نمودن برنامه های تدوین شده و برداشتن گام های استوار در راستای تولید فولاد با ظرفیت یک میلیون در سال در این مجتمع حکایت دارد.

محمود صدیقی تنکابنی مدیرعامل شرکت صنایع فولاد گسترش ضمن تقدیر و تشکر از تلاش ها و زحمات شبانه روزی تیم های کارفرمایی، پیمانکار و مشاور عنوان کرد که دستیابی به این مهم به لطف الهی و کار تیمی امکان پذیر شد و بدون شک همکاران ما با جدیت، دلسوزی و از خودگذشتگی، در زمان های برنامه ریزی شده نقش آفرینی کردند و حتما کارشناسان صنعت فولاد واقف هستند که زمان مورد نیاز از مرحله تست First Arc که در ۲۳ آبان محقق شده تا مرحله First Heat حدود ۳ ماه بعد، بدون هم افزایی و تعهد در انجام کار، امکان پذیر نیست. او ابراز امیدواری کرد که ادامه مسیر برای رسیدن به ظرفیت کامل تولید فولاد در این طرح با استمرار حمایت هایی که طی دوسال گذشته شده است با سرعت و قدرت، پیش برود.

گفتنی است این پروژه به عنوان دومین پروژه پیشرو در بین هفت طرح تولید فولاد برای دستیابی به افق توسعه صنعت فولاد کشور و ارتقای جایگاه ایران در جهان است که در این مرحله با همکاری بیش از ۱۲۰۰ نفر نیروی داخلی شکل عملیاتی گرفته است.

شرکت صنایع فولاد گسترش به عنوان یکی از شرکت های تاثیرگذار و با تجربه در راستای ماموریت خود و با استفاده از قابلیت های مهندسی، نیروی انسانی ماهر و زنجیره تامین قوی تلاش نموده که نقش تعیین کننده ای در جهت کارآفرینی و ارزش آفرینی در صنایع مختلف ایفا کرده و با توسعه دانش فنی و تجارب، بهینه و چابک سازی فرآیندهای کاری، حفظ کیفیت و رعایت استانداردهای لازم گام بردارد.

یک فعال صنعتی مطرح کرد:

بخش خصوصی به حاشیه رانده شده است

گروه خبر

یک تولیدکننده کاتد مس گفت: اهمیت و نقش بخش خصوصی در رشد صنعت و اقتصاد اکثر کشورهای توسعه‌یافته به وضوح قابل مشاهده است اما در ایران به جای اینکه شاهد رشد و اعتلای صنعت کشور توسط این بخش باشیم، فعالان بخش خصوصی در حاشیه مانده‌اند و از هیچ حمایتی برخوردار نیستند که نتیجه این مسئله، دست نیافتن به رشد متوازن اقتصاد مناطق کم‌برخوردار و اشتغال‌زایی برای افراد بومی بوده است.

جمشید یادگاری در گفت‌وگو با فلزات آنلاین بیان کرد: در حال حاضر شرایط تولیدکنندگان در کشور چندان مناسب نیست و دولت حمایت‌های لازم را از واحدهای تولیدی به عمل نمی‌آورد. علاوه‌براین، اکثر محدوده‌های معدنی کشور زیر نظر سازمان‌های دولتی هستند و به سرمایه‌گذاران دیگری واگذار نمی‌شوند؛ به همین دلیل تولیدکنندگان برای تامین مواد اولیه با چالش‌های زیادی مواجه هستند. متاسفانه باید گفت که در این زمینه به بخش خصوصی توجهی نشده است و اکنون اغلب، معادنی زیر نظر این بخش فعالیت دارند که سال‌های زیادی از زمان بهره‌برداری آن‌ها می‌گذرد و ذخیره زیادی برای استخراج ندارند. این در حالی است که وعده‌های زیادی در رابطه با حمایت از بخش خصوصی و سرمایه‌گذارانی که قصد سرمایه‌گذاری در بخش معدن و صنایع معدنی را دارند، داده می‌شود اما اقداماتی برای تحقق این وعده‌ها صورت نمی‌گیرد؛ به طوری که اگر تولیدکنندگان اقساط زمینی را که در شهرک صنعتی خریداری کرده‌اند به موقع پرداخت نکنند، بلافاصله دادخواست برای آن‌ها صادر می‌شود.

وی با اشاره به موانعی که پیش روی فعالان بخش معدن وجود دارد، عنوان کرد: در حال حاضر امکان واردات ماشین‌آلات معدنی برای بهره‌برداران معادن که حتی تمام اقدامات و تشریفات لازم برای خریداری و واردات را خود بر عهده می‌گیرند، وجود ندارد و مراحل ثبت سفارش ماشین‌آلات خارجی بسیار دشوار و پیچیده است. در حالی که دولت اعلام کرده است بهره‌برداران که دارای پروانه بهره‌برداری هستند، امکان واردات ماشین‌آلات را برای رفع نیاز خود دارند.

یکی از دلایلی که سبب کندن شدن این فرایند می‌شود، موضوع حمایت از تولیدکنندگان و ماشین‌آلات ساخت داخل است؛ بدون شک بهره‌برداران معادن تمایل زیادی به حمایت از صنایع داخلی دارند اما مسئله اینجاست که قیمت ماشین‌آلات ایرانی بسیار بالاتر از ماشین‌آلات دست دوم خارجی است. به عنوان مثال اگر قیمت یک بیل مکانیکی در کشور ۲۰ میلیارد تومان باشد، قیمت بیل مکانیکی دست دوم خارجی پنج میلیارد تومان است. همچنین زمان تحویل ماشین‌آلات داخلی برخلاف ماشین‌آلات خارجی، بسیار طولانی‌تر است؛ به طوری که پس از ثبت سفارش و پرداخت ۵۰ درصد هزینه ماشین‌آلات، زمان تحویل آن‌ها ۶ تا هشت ماه دیگر تعیین می‌شود، در صورتی که می‌توان در زمان کمتری دستگاه‌ها و ماشین‌آلات مورد نیاز را از کشورهای حاشیه خلیج فارس و برخی از کشورهای همسایه وارد کرد.

مسیر بی‌انتهای مشکلات

مدیرعامل شرکت جمشید توژال در خصوص چالش‌های واردات ماشین‌آلات ادامه داد: با توجه به شرایط موجود، چاره‌ای جز اجاره تجهیزات و ماشین‌آلات برای بهره‌برداران معادن باقی نمی‌ماند اما هزینه اجاره یک بیل مکانیکی برای هر ساعت دو میلیون تومان است که دارای صرفه اقتصادی نیست. در این صورت هزینه اجاره روزانه و ماهانه ماشین‌آلات معدنی به ترتیب برابر با ۲۰۰ میلیون تومان و ۶ میلیارد تومان است که بهره‌برداران معادن به راحتی می‌توانند با هزینه اجاره ماهانه آن‌ها، ماشین‌آلات دست دوم را خریداری کنند تا دائما در معدن مشغول به فعالیت باشند. البته در این بین افرادی هم وجود دارند که بدون وجود هیچ مشکلی با اخذ وام‌های بلندمدت، چالش‌های خود را در این زمینه برطرف می‌کنند.

گفتنی است که ما در یک منطقه کم‌برخوردار فعالیت داریم و حدود یک سال است که نسبت به اخذ وامی به مبلغ ۱۵ میلیارد تومان اقدام کرده‌ایم اما به جای حمایت و توجه به رشد صنایع در این مناطق، اعلام شد که باید سند معتبری به عنوان وثیقه در اختیار بانک قرار دهیم. علاوه‌براین، سود بانکی که برای بازپرداخت اقساط وام در نظر گرفته می‌شود، بسیار بالاست و بهره‌برداران معادن با وجود مشکلات مطرح شده امکان سودآوری زیادی ندارند.

این در حالی است که اگر موانعی مانند شرایط دشوار واردات ماشین‌آلات و به تبع آن چالش تامین مواد اولیه در مقابل سرمایه‌گذاران وجود نداشته باشد، صنعت مس یکی از صنایع ارزش‌افزا و سودده به شمار می‌آید که باید سرمایه‌گذاری‌های بیشتری در آن انجام شود. لازم به ذکر است که در کنار معضلات عدیده بخش معدن، در زمینه حقوق دولتی معادن نیز چالش‌هایی وجود دارد و میزان مبلغی که بهره‌برداران معادن باید به عنوان حقوق دولتی به خزانه دولت واریز کنند، نسبت به سال گذشته تقریبا دو برابر افزایش یافته است؛ به عنوان مثال، ما در سال گذشته حدود ۷۰ تا ۸۰ میلیون تومان حقوق دولتی پرداخت می‌کردیم اما اکنون این مقدار به ۱۵۰ میلیون تومان افزایش یافته است.

یادگاری در پاسخ به این سوال که بخش خصوصی نسبت به بخش دولتی تا چه میزان در رشد صنایع و اقتصاد کشور تاثیرگذار است، گفت: بدون شک نمی‌توان از تاثیرات مثبت فعالیت بخش خصوصی چشم‌پوشی کرد زیرا در صورت افزایش سهم بخش معدن و صنایع معدنی در اقتصاد کشور توسط فعالان بخش خصوصی، اقتصاد ایران دیگر وابسته به صادرات نفت نخواهد بود.

به همین دلیل با وجود ذخایر غنی و ارزشمند معدنی مانند معدن طلای تفتان در استان سیستان و بلوچستان به عنوان یکی از بزرگ‌ترین معادن طلای کشور و معدن چهل کوره زاهدان به عنوان پرعیارترین معدن مس، باید بخش خصوصی در ایران همانند سایر کشورها از حمایت‌های لازم برخوردار باشد. به عنوان مثال دولت کشور چین به تولیدکنندگان بخش خصوصی اعلام می‌کند که بخش عمده توان خود را روی صادرات محصولات متمرکز کنند و برای تحقق این امر امکانات لازم را در اختیار آن‌ها قرار می‌دهند. البته این ارتباط میان دولت و تولیدکنندگان به صورت متقابل وجود دارد و بخش خصوصی نیز پس از صادرات محصولات، ارز حاصل را به سیستم بانکی کشور خود بازمی‌گرداند. در نتیجه یکی از مسائل دیگری که علاوه بر عدم حمایت دولت از تولیدکنندگان داخلی مانع از شکل‌گیری این ارتباط متقابل شده است، چند نرخی بودن ارز و اختلاف زیاد نرخ ارز دولتی و آزاد است. گفتنی است که در سال‌های گذشته تفاوت نرخ ارز آزاد و نیمایی اندک بود و تولیدکنندگان ارز حاصل از صادرات را در اختیار دولت قرار می‌دادند اما اکنون این اختلاف قیمت بسیار افزایش یافته است؛ به همین دلیل صادرکنندگان امکان فروش محصولات با نرخ ارز آزاد و رفع تعهد ارزی با نرخ ارز دولتی را ندارند و تنها با این کار متحمل خسارات مالی زیادی می‌شوند.

باید در نظر داشت که قیمت مس در بازارهای جهانی کاملا مشخص است و صادرکنندگان نمی‌توانند آن را با قیمت بیشتری به فروش برسانند و تولیدکنندگان ایرانی به دلیل تحریم‌ها، حتی ناچار هستند محصولات خود را با قیمت کمتری در بازارهای صادراتی عرضه کنند تا موفق به جلب نظر مشتریان خارجی شوند. علاوه‌براین موارد، سیستم بانکی کشور نیز متصل به سیستم‌های جهانی نیست و صادرکنندگان باید از طرق مختلف از جمله پیمان ارزی (واردات در مقابل صادرات)، صرافی‌ها و یا به صورت فیزیکی ارز حاصل از صادرات را به کشور بازگردانند.

وی در رابطه با شرایط بازار مصرف کاتد مس، اظهار داشت: خوشبختانه به دلیل تقاضای بالای مصرف‌کنندگان، چالشی در زمینه فروش محصولات وجود ندارد و اکنون بازار مصرف از شرایط مناسبی برخوردار است. ضمن اینکه سودآوری واحدهای تولیدکننده کاتد نسبت به فعالیت‌های معدنی بسیار بالاتر است و موانع کمتری در این مسیر وجود دارد. به همین دلیل به سرمایه‌گذارانی که هنوز تصمیم نهایی خود را نگرفته‌اند، توصیه می‌کنم برای سرمایه‌گذاری صنعت مس و تولید کاتد را انتخاب کنند؛ البته سرمایه‌گذاران باید از منابع مالی کافی بهره ببرند و به دنبال اخذ وام و تسهیلات بانکی نباشند.

قیمت مس در مسیر صعودی

مدیرعامل شرکت جمشید توژال با اشاره به تاثیرات افزایش مصرف مس به واسطه ورود خودروهای الکتریکی و گذار به انرژی‌های تجدیدپذیر، ابراز کرد: قطعا با افزایش تقاضای مصرف‌کنندگان، قیمت‌ها روند صعودی خواهند گرفت، به طوری که پیش‌بینی می‌کنیم قیمت مس از هشت هزار و ۳۲۲ دلار در هر تن به ۱۰ هزار دلار در هر تن افزایش یابد.

کمااینکه این روند در سال‌های گذشته نیز طی شده است و به دلیل افزایش مصرف مس در صنایع الکتریک و الکترونیک، شاهد افزایش قیمت این فلز بوده‌ایم؛ به طوری که قیمت جهانی مس حدود هفت سال پیش، دو هزار و ۴۰۰ دلار در هر تن بود اما اکنون به بیش از هشت هزار دلار در هر تن رسیده است. لازم به ذکر است که اکنون برخی از مصرف‌کنندگان برای رفع نیاز خود توجهی به کیفیت محصولات ندارند اما در آینده با افزایش میزان تولیدات، این مسئله اهمیت زیادی پیدا می‌کند و شرکت‌هایی موفق به ادامه مسیر می‌شوند که محصول باکیفیتی را تولید کنند؛ در نتیجه علاوه بر قیمت، کیفیت نیز مورد توجه قرار می‌گیرد و رقابت میان تولیدکنندگان برای تولید محصولاتی مرغوب افزایش می‌یابد.

یادگاری در پایان خاطرنشان کرد: بهره‌برداران معادن برای اینکه تولید مناسب و مقرون به صرفه‌ای داشته باشند باید قبل از شروع عملیات حفاری از عملیات ژئوفیزیک برای تعیین وضعیت اولیه توده معدنی و بررسی‌های اولیه فنی و اقتصادی استفاده کنند؛ همچنین باید تناسب استخراج ماده معدنی با میزان باطله‌برداری و عیار سنگ مس را در نظر بگیرند. به عنوان مثال واحدهای تولیدی برای تولید یک تن کاتد مس، نیاز به ۱۰۰ تن خوراک ورودی دارند که این مقدار با کاهش عیار سنگ مس افزایش می‌یابد. علاوه‌براین، به دلیل عدم وجود زیرساخت‌های لازم در معادن، امکان راه‌اندازی واحدهای تولید کاتد مس در نزدیکی آن‌ها وجود ندارد؛ در این صورت بهره‌برداران باید هزینه حمل‌ونقل مواد اولیه از معدن تا کارخانه را هم در نظر بگیرند اما این موضوع به اینجا خلاصه نمی‌شود و پس از تولید کاتد مس، باطله باقی مانده باید یا به معدن بازگردد و یا در محدوده‌ای که دولت برای بهره‌بردار تعیین کرده است تخلیه شود. البته در ایران به دلیل دسترسی نداشتن به دانش نوین و عدم تقاضای بالای مصرف‌کنندگان، این مواد که امکان به‌کارگیری آن‌ها در سایر صنایع وجود دارد، به عنوان باطله از چرخه تولید خارج می‌شوند.

اگرچه در زمینه بازیافت، اقدامات زیادی انجام نشده است اما در خصوص تولید و بومی‌سازی ماشین‌آلات خطوط تولید، مهندسان داخلی عملکرد خوبی داشته‌اند؛ به طوری که اکنون انواع دستگاه‌های آسیاب و خردایش در کشور تولید می‌شوند. با این حال همان طور که ذکر شد، ماشین‌آلات و دستگاه‌های ایرانی نسبت به نمونه‌های خارجی قیمت بالایی دارند.

نوبت دوم

آگهی فراخوان مناقصه عمومی شماره ۳۳ / سی و سه

شهرداری پرند

شهرداری پرند به استناد مجوز شماره ۰۲۲۱۰۹ مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۳۰ در نظر دارد. **انجام پروژه خدمات رفت و روب شهری، جمع‌آوری و انتقال زباله در فازهای صفر، یک و دو شهر پرند را به شماره ۲۰۰۲۰۹۸۲۸۳۰۰۰۰۳۳** از طریق مناقصه عمومی به اشخاص حقوقی دارای گواهی صلاحیت رتبه یک از اداره کار، تعاون و رفاه اجتماعی واگذار نماید متقاضیان به جهت دریافت اسناد فراخوان و اطلاعات بیشتر می‌توانند از تاریخ ۱۴۰۲/۱۲/۰۱ با مراجعه به سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس(www.setadiran.ir) در فراخوان شرکت نمایند.

۱- **مبلغ اعتبار پروژه:** ۶۷۷/۸۱۸/۶۸۰/۰۰۰ ریال

۲- **سپرده شرکت در مناقصه:** ۳۳/۸۹۰/۹۳۴/۰۰۰ ریال که بایستی نقداً به حساب شماره ۰۱۰۹۱۱۳۳۶۶۰۰۶ (شماره شباء IR ۲۸۰۱۷۰۰۰۰۰۰۰۱۰۹۱۱۳۳۶۶۰۰۶) نزد بانک ملی به نام شهرداری پرند یا بصورت ضمانتنامه بانکی تسلیم دبیرخانه این شهرداری گردد. لازم به ذکر است چنانچه برندگان اول و دوم مناقصه حاضر به عقد قرارداد نشوند سپرده آنان به ترتیب به نفع شهرداری ضبط خواهد شد.

۳- **مهلت و محل دریافت اسناد مناقصه:** از تاریخ انتشار آگهی تا ساعت ۱۴:۰۰ روز سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۲/۱۲/۰۸ و محل دریافت اسناد آن صرفاً از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس (www.setadiran.ir) می‌باشد.

٤- **مهلت و محل تسلیم پیشنهادات:** متقاضیان می‌بایست پاکت‌های پیشنهاد قیمت خود را که برابر شرایط مندرج در اسناد مناقصه تنظیم شده است را حداکثر تا ساعت ۱۳:۰۰ روز شنبه مورخ ۱۴۰۲/۱۲/۱۹ در سامانه تدارکات الکترونیک دولت (www.setadiran.ir) بارگذاری نمایند.

* **تذکر:** صرفاً اسناد پاکت‌های پیشنهاد (ب) و (ج) دارای امضای الکترونیکی مورد پذیرش است و در جلسه بازگشایی پاکت‌های (ب) و (ج)، اسناد فیزیکی (کاغذی) و اسناد فاقد امضای الکترونیکی (دارای مهر گرم) به هیچ‌وجه مورد پذیرش نیست.

۵- **مدارک لازم جهت دریافت اسناد:** متقاضیان جهت دریافت اسناد می‌بایست از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (www.setadiran.ir) نسبت به تهیه اسناد اقدام نمایند.

۶- **زمان بازگشایی پیشنهادها:** ساعت ۱۴:۰۰ روز شنبه مورخ ۱۴۰۲/۱۲/۱۹ می‌باشد.

۷- شهرداری در رد یا قبول یک یا کلیه پیشنهادات مختار است.

۸- هزینه درج آگهی به عهده برنده می‌باشد.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۲/۱۲/۰۱ — تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۲/۱۲/۰۸ — مجتبی مرادی نوروزی، سرپرست شهرداری پرند

نوبت اول

اداره کل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای استان ایلام

فراخوان مناقصات عمومی

یک مرحله‌ای / یک مرحله‌ای با ارزیابی فشرده / دومرحله‌ای

اداره کل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای استان ایلام در نظر دارد نسبت به برگزاری مناقصات ذیل اقدام نماید:

شماره مناقصه	موضوع مناقصه	مدت اجرا	برآورد	مبلغ تضمین–ریال	رشته مورد نیاز
۸۳/۴۰۲/۸۳	تکمیل ساختمان راهداری مهران	۱ ماه	۳۱/۵۴۳/۴۹۱/۸۵۵	۱/۵۷۷/۱۷۴/۵۹۲	ابنیه و تاسیسات برقی

آخرین مهلت دریافت اسناد مناقصه : ۱۴۰۲/۱۲/۰۸

آخرین مهلت تحویل پیشنهادات: ۱۴۰۲/۱۲/۱۹

تاریخ بازگشایی پاکات: ۱۴۰۲/۱۲/۲۰

نوع تضمین: تضمین معتبر شرکت در فرآیند ارجاع کار به صورت یک یا ترکیبی از ضمانتنامه‌های موضوع بندهای الف،ب،پ،ج،چ و ح ماده٤ آیین‌نامه تضمین معاملات دولتی (شماره ۱۲۳٤۰۲/ت ۵۰۶۵۹ مورخ ۹٤/۰۹/۲۲ می‌باشد.

فیش واریزی نقدی بحساب سپرده ۵۶۰۱۷۰۰۰۰۰۰۲۱۷۶۳۷۸۰۰۹۰۰۰۵- تمرکز وجوه سپرده نزد بانک ملی مرکزی می‌باشد.

کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه‌گران و بازگشایی پاکات و مراحل بعد از آن از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد و لازم است مناقصه‌گران در صورت عدم عضویت قبلی مراحل ثبت‌نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند.

محل تحویل پاکت الف-ایلام - بلوار مدرس -اداره کل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای استان ایلام -واحد دبیرخانه جهت دریافت اطلاعات مناقصه به سایت اینترنتی www.setadiran.ir ، مراجعه نمایید.

تلفن تماس ۰۸٤۳۳۳۶۲۹۲۲ -۰۸٤۳۳۳۳۰۱۹۵-۰۸٤۳۳۳۳۸٤۰۰- اداره پیمان و رسیدگی فاکس ۳۳٤۱۶۳

روابط عمومی اداره کل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای ایلام

وزیر نفت خبر داد:

استمرار پایداری گاز در کشور

وزیر نفت گفت: همزمان با کاهش شدید دمای هوا و استمرار شبکه گازرسانی کشور، شرکت‌های ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی و پخش فرآورده‌های نفتی بیش از ۱۳۲ میلیون لیتر بنزین را در تعطیلات اخیر توزیع کردند.

جواد اوجی دوشنبه، هفتم اسفندماه در حاشیه بازدید از مرکز دیسپچینگ شرکت ملی نفت ایران در جمع خبرنگاران با اشاره به کاهش محسوس دمای هوا طی هفته جاری و ادامه این روند در هفته آینده اظهار کرد: با تلاش همکارانم در بخش بالادست و پایین‌دست صنعت نفت هیچ نقطه‌ای از کشور دچار افت فشار نشده است.

وی ادامه داد: امسال نسبت به دوره مشابه پارسال روزانه ۳۰ میلیون مترمکعب گاز بیشتری تولید می‌شود که سهم فاز ۱۱ میدان گازی پارس جنوبی در بخش دریا و فاز ۱۴ در بخش خشکی در این میان از همه بیشتر است.

وزیر نفت با تأکید بر اینکه کارکنان صنعت نفت در بخش بالادستی و پایین‌دستی با آمادگی کامل وارد فصل زمستان شده‌اند، افزود: این کارکنان در کوتاه‌ترین زمان ممکن توانستند آسیب ناشی از حمله تروریستی رژیم غاصب صهیونیستی به خطوط لوله سراسری گاز کشور را برطرف کنند و پایداری گاز را به شبکه گاز کشور بازگردانند.

اوجی با اشاره به سرمای بی‌سابقه هوا در اسفندماه امسال اظهار کرد: امروز بر اساس گزارش همکارانم در شرکت ملی نفت ایران بیش از یک میلیارد و ۷۰ میلیون مترمکعب گاز خام در کشور تولید می‌شود که پس از پالایش بیش از ۸۵۰ میلیون مترمکعب گاز شیرین به شبکه سراسری گاز کشور تزریق می‌شود.

وی با اشاره به همکاری مردم در زمینه رعایت الگوی مصرف گاز و نیز ارائه مشوق‌های خوب شرکت‌ملی گاز ایران برای مشترکان کم‌مصرف گاز گفت: رعایت الگوی مصرف گاز در حالی در کشور از سوی مردم رعایت می‌شود که خدا را شکر شاهد بارش یک متری برف در برخی نقاط کشور همچون شمال شرق ایران بوده‌ایم.

وزیر نفت حفظ دمای ۱۸ تا ۲۲ درجه منزل، استفاده از پرده‌های ضخیم برای پنجره‌ها و خاموش کردن سیستم گرمایشی بخش‌های غیرقابل استفاده منزل را از جمله راه‌های کاهش مصرف گاز در هفته‌های باقی‌مانده از فصل زمستان دانست.

اوجی به افزایش مصرف روزانه بنزین کشور در ایام تعطیلات اخیر اشاره کرد و گفت: مصرف بنزین کشور به ۱۳۲ میلیون لیتر در روز رسیده است و با وجود سرمای شدید در کشور در روزهای اخیر هیچ‌یک از ۴ هزار و ۲۰۰ جایگاه عرضه سوخت مایع کشور دچار اختلال و کمبود سوخت نشد.

استاد دانشگاه صنعتی شریف بیان کرد:

مصرف روزانه انرژی در ایران معادل ۷ میلیون بشکه نفت

مهدی کاوه‌ای

استاد دانشگاه صنعتی شریف گفت: ما در هر روز بر اساس ارزش حرارتی، به‌طور متوسط معادل ۷ میلیون بشکه انرژی مصرف می‌کنیم به‌طوری که ما چهارمین مصرف‌کننده گاز جهان هستیم و رتبه ما در مصرف نفت جهان، رتبه دوازدهم است.

سید هاشم اورعی در نشستی خبری اظهار داشت: ما در سال ۶۵۰ میلیون بشکه فرآورده‌های نفتی به ارزش ۵۸ میلیارد دلار در کشور مصرف می‌کنیم.

وی افزود: سالانه ۳۰۰ میلیارد مترمکعب گاز به ارزش ۹۶ میلیارد دلار و سالانه ۳۳۰ میلیارد کیلووات ساعت برق به ارزش ۳۳ میلیارد دلار مصرف می‌کنیم که اگر گازی که در تولید برق، مصرف می‌کنیم را از این رقم کم کنیم، می‌بینیم که در سال حدود ۱۷۰ میلیارد دلار داریم انرژی مصرف می‌کنیم.

اورعی با بیان اینکه کم بودن یا زیاد بودن میزان مصرف انرژی در کشور در مقایسه با شاخص GDP مشخص می‌شود، گفت: باید ببینیم به ازای مصرف این مقدار انرژی، چه چیزی به دست می‌آوریم؛ تقریبا ۴۰ درصد GDP کشور ارزش انرژی مصرفی ماست و بعید می‌دانم کشوری در دنیا وجود داشته باشد که درصد ارزش انرژی مصرفی در GDP انقدر بالا باشد و این شاخص نشان می‌دهد که ما در بخش انرژی بد مصرف می‌کنیم. وی ادامه داد: ما در هر روز بر اساس ارزش حرارتی، به‌طور متوسط معادل ۷ میلیون بشکه انرژی مصرف می‌کنیم به‌طوری که ما چهارمین مصرف‌کننده گاز جهان هستیم و رتبه ما در مصرف نفت جهان، رتبه دوازدهم است، و اگر مصرف نفت و گاز را با هم در نظر بگیریم، در مصرف هیدروکربن رتبه ششم جهان را داریم که اگر در GDP هم رتبه ششم جهان را داشتیم مشکلی نداشتیم اما در اقتصاد ما تقریبا اقتصاد بیست و پنجم جهان هستیم. استاد دانشگاه شریف با بیان اینکه در بخش برق رتبه دوازدهم جهان را داریم، گفت: بیشتر از مکزیک، اندونزی، بریتانیا، ترکیه، ایتالیا و ... برق مصرف می‌کنیم و دو برابر مصر با جمعیت ۱۰۰ میلیون نفر برق مصرف می‌کنیم؛ ۲.۵ برابر پاکستان با جمعیت ۲۴۰ میلیون نفر برق مصرف می‌کنیم.

وی افزود: وقتی به آمار مصرف انرژی نگاه می‌کنیم و این آمار را کنار GDP می‌گذاریم می‌بینیم در شرایط بسیار نامطلوبی در مصرف انرژی قرار داریم.

اورعی در خصوص سیاست‌های قیمت‌گذاری انرژی در ایران گفت: برخی از کارشناسان معتقد به قیمت دستوری و تثبیت قیمت در بخش انرژی هستند، درحالی که با ادامه سیاست تثبیت قیمت در بخش انرژی، قطعا تا سال ۱۴۰۸ در تمامی حامل‌های انرژی دچار ناترازی بسیار جدی خواهیم بود.

وی ادامه داد: یکی از دلایل موافقان طرح تثبیت قیمت انرژی این است که می‌گویند هر نوع افزایش قیمت انرژی منجر به افزایش تورم می‌شود؛ پس با این فرض اگر قیمت انرژی را ثابت نگه داریم تورم بالا نمی‌رود، درحالی که طبق آخرین آمار اعلامی از سوی بانک مرکزی، نرخ تورم کشور ۴۶ درصد است.

رییس اتحادیه انجمن‌های علمی انرژی ایران تصریح کرد: سیاست تثبیت قیمت انرژی قطعا به خودی خود منجر به کاهش نرخ تورم نشده و نخواهد شد و مثل یک فنری می‌شود که یک‌باره منجر به ابر تورم خواهد شد.

وی افزود: از نتایج ثابت ماندن نرخ انرژی، خودروی بی‌کیفیت است؛ در واقع کار درست و به‌کارگیری عقل را با نرخ پایین انرژی جایگزینی کرده‌ایم و در چنین شرایطی دلیلی برای بالا بردن بهره‌وری وجود نخواهد داشت.

اورعی با اشاره به سال‌ها فعالیت سازمان‌هایی جون ساتبا، ستاد مدیریت حمل‌و نقل و سوخت و شرکت بهینه‌سازی مصرف انرژی گفت: درواقع بود و نبود این سازمان‌ها و شرکت‌ها در بهینه‌سازی مصرف انرژی در کشور هیچ فرقی نداشته و ندارد؛ بدتر از شرایط فعلی در بدمصرفی انرژی نخواهیم داشت و وجود این سازمان‌ها و شرکت‌ها نتوانسته هیچ کمکی به اصلاح روند موجود کند.

وی افزود: دولت‌های ایران در طی دهه اخیر، بعضا فقط به بخش عرضه توجه کرده‌اند، درحالی که ضرورت دارد در بخش تقاضا ورود کنیم و بهینه‌سازی مصرف، راهکار اصلی رفع ناترازی‌ها است. ی ادامه داد: تقاضا برای مصرف بنزین نسبت به زمان مشابه سال قبل ۱۳ درصد رشد داشته و در گاز هم به‌همین صورت است؛ اگر معادل این افزایش ۱۳ درصدی در GDP نیز رشد داشتیم، بسیار آمار خوبی بود اما وقتی رشد اقتصادی در این حد نداریم، یعنی چیزی به اسم بهره‌وری مغفول واقع شده است. این استاد دانشگاه خاطرنشان کرد: کار به جایی رسیده که در سال ۱۴۰۲ بالغ بر ۵.۵ میلیارد لیتر بنزین و گازوییل وارد کرده‌ایم که ارزش این واردات ۴ میلیارد دلار بوده است. وی افزود: درواقع نتیجه سیاست‌های کشور در بخش انرژی این بوده که به این میزان واردات در بنزین و گازوییل رسیده‌ایم پس باید این سیاست‌ها را تغییر داد و روند موجود را اصلاح کرد. اورعی با بیان اینکه وقتی قیمت خودرو و قیمت بنزین را کنار هم می‌گذاریم به یک مقایسه جالب می‌رسیم که فقط مختص ایران است، گفت: در همه جهان سوخت گران و خودرو ارزان است اما در ایران درست برعکس است، ما خودرو را گران و سوخت را ارزان کرده‌ایم که این موضوع هم در گران بودن خودرو و هم در ارزان بودن سوخت، بوی فساد می‌دهد و ردپای مافیا و فساد نمایان می‌شود. وی ادامه داد: عده‌ای می‌گویند اگر نرخ انرژی افزایش یابد، بی‌عدالتی اجتماعی در پی دارد، درحالی که شرایط فعلی عین بی‌عدالتی اجتماعی است، وقتی دهک‌های نهم و دهم سهم‌شان از مصرف انرگی کشور ۴۹ درصد است، یعنی ۴۹ درصد از یارانه انرژی به دو دهک پردرآمد کشور تخصیص داده می‌شود.

این استاد دانشگاه خاطرنشان کرد: دهک دهم ۱۷.۵ برابر دهک اول انرژی مصرف می‌کند، یعنی ۱۷.۵ برابر دهک اول از یارانه انرژی برخوردار می‌شود و این عین بی‌عدالتی است؛ درحالی که در یک پکیج برنامه‌ریزی شده، دولت می‌تواند با اصلاح قیمت انرژی، از دهک‌های کم درآمد حمایت مستقیم کند. وی افزود: وقتی دهک کم درآمد جامعه خودرو ندارد و از سوخت ارزان خودرو هم استفاده‌ای نمی‌کند، از طرفی دیگر در یک خانواده ۴ نفره در دهک‌های پردرآمد، ۴ خودرو مورد استفاده قرار می‌گیرد، مثل این است که از جیب دهک کم‌درآمد داریم به دهک پردرآمد، یارانه می‌دهیم. اورعی با بیان اینکه ناترازی انرژی معلول سیاست‌گذاری‌های غلط در عرصه انرژی کشور است، گفت: متأسفانه در بخش انرژی کشور، چیزی تحت عنوان حکمرانی انرژی نداریم و وزارت نفت و وزارت نیرو، تقریبا هیچ نقشی در حکمرانی انرژی ندارند، بلکه به بنگاه داری

مشغولند، همان بنگاه‌داری که مقام معظم رهبری در بخش نظام بانکی به آن انتقاد کردند، امروز در بخش انرژی نمود پیدا کرده است.

وی ادامه داد: شورای عالی انرژی ۲۰ سال است که ایجاد شده اما در طی این ۲۰ سال تقریبا ۱۰ جلسه داشته است و نتوانسته نقش حاکمیتی و اثرگذار در بخش انرژی داشته باشد.

اورعی با بیان اینکه به معنای واقعی کلمه هیچ برنامه جامعی در بخش انرژی نداریم، گفت: در کشورهای پیشرو جهان، تا ۳۰ تا ۵۰ سال آینده را در بخش انرژی برنامه‌ریزی کرده‌اند و این برنامه جامع را در زمان‌های مختلف بازنگری و اصلاح با شرایط روز جهان می‌کنند، اما در ایران هیچ برنامه جامعی در بخش انرژی نداریم و تا زمانی که حکمرانی انرژی بر اساس اصول علمی تدوین نشود، نمی‌توانیم انتظار تحول داشته باشیم.

رییس اتحادیه انجمن‌های علمی انرژی ایران با اشاره به تصمیم‌گیری‌های اشتباه متعدد در عرصه انرژی کشور در طی چند دهه گفت: یا با نفوذ خارجی دشمنان در کشور مواجهیم، که بحث نفوذ در تصمیم‌گیری‌ها در دولت‌های مختلف موضوعی جدی و قابل بررسی است؛ یا با عدم شایسته سالاری و به عبارتی مدیریت پخمگان بر نخبگان مواجه شده‌ایم یا هر دو با هم ممکن است رخ داده باشد که تا این حد تصمیمات اشتباه در عرصه انرژی، کار را به چنین شرایطی برساند؛ در کنار این مسائل، بحث وجود فساد هم مطرح می‌شود که در موضوع بنزین، فساد در قاچاق سوخت مشهود است و اسم آن را مافیای قاچاق سوخت می‌گذارند.

وی افزود: در عرصه بنزین روزانه بین ۱۰ تا ۲۰ میلیون لیتر در بهترین حالت قاچاق می‌شود که به‌معنای تردد روزانه ۱۰۰۰ تریلی تانکر است، حجم عظیمی که نمی‌توان آن را به تردد چند نیسان تقلیل دارد و به نظر می‌رسد قاچاقچیان سوخت، پشت مباحثی چون سوخت‌بران و معیشت مردم مرزی، پنهان شده‌اند.

اورعی ارزش قاچاق روزانه ۱۰ تا ۲۰ میلیون لیتر بنزین را ۴۰۰ میلیارد تومان دانست و گفت: از اثرات تثبیت نرخ بنزین در کشور این است که روند صادرات نفت ما کاهشی و روند قاچاق افزایشی خواهد بود.

این استاد دانشگاه با بیان اینکه بر کسی پوشیده نیست که دشمنان ایران اسلامی به دنبال ضربه‌زدن به اقتصاد کشور هستند، گفت: از مهم‌ترین ابزار دشمن، سپردن کار به نادانان است، که باید در مقابل این ابزار، بحث شایسته‌سالاری و شایسته‌گزینی در بخش‌های مختلف مدیریتی انرژی کشور را به صورت جدی در دستور کار قرار دهیم.

رییس اتحادیه انجمن‌های علمی انرژی ایران با اشاره به انتقاد مقام معظم رهبری از دولت بابت ناترازی بنزین و واردات آن گفت: مقام معظم رهبری به‌درستی ابراز نارضایتی کردند، بنده در آن جلسه بودم، کلام ایشان بر این مبنا بود که در کشوری که ذخایر عظیم نفت و گاز داریم، چرا باید واردات بنزین داشته باشیم و آنقدر انتقاد ایشان شدید اللحن بود فردای آن روز شایعه استعفای وزیر نفت مطرح شد؛ البته رییس‌جمهور بر اساس همین انتقاد رهبر معظم انقلاب به وزرای نفت و نیرو دستور دادند که کارگروهی برای حل ناترازی بنزین تشکیل شود و یک ماه به وزرای نفت و نیرو فرصت داده شد تا برنامه خود را ارایه دهند.

وی افزود: وزارت نفت نتوانسته در خصوص ناترازی بنزین اقدام موثری انجام دهد و باز برمی‌گردیم به این مساله که حکمرانی انرژی نداریم و رفع ناترازی نیازمند برنامه جامع است.

اورعی با بیان اینکه دولت برای رفع ناترازی‌ها با دو محدودیت مواجه است، گفت: محدودیت اقتصادی و فناوری مطرح است که نیازمند تدبیر است، روند افزایش تقاضا خرگوش‌وار و روند افزایش عرضه لاک‌پشت‌وار در حال حرکت است و در بخش مدیریت تقاضا نیز نتوانسته‌ایم اقدام موثری انجام دهیم.

این استاد دانشگاه تصریح کرد: زنگ خطر ناترازی انرژی در کشور به‌صدا درآمده اما انگار صدای این زنگ خطر را خیلی‌ها نشنیده‌اند، چشم‌به هم بزنیم ۲۰ سال گذشته، کشورهای اطراف با نفت‌و گازی که امروز می‌فروشند و تبدیل به سرمایه و زیرساخت می‌کنند، به کشورهایی آباد و توسعه یافته تبدیل می‌شوند و ما با ادامه روند فعلی، هرچه تولید می‌کنیم را مصرف می‌کنیم و به کشوری فقیر و مصرف‌کننده تبدیل خواهیم شد.

اثربخشی تولید و صادرات گاز و فرآورده‌های گازی افزایش می‌یابد

پروژه احداث خط لوله جدید پروپان و بوتان، اثربخشی قابل توجهی در فرآیند تولید و صادرات گاز و فرآورده‌های گازی پارس جنوبی به ارمغان می‌آورد، زیرا خط کنونی، کارایی مورد انتظار را به‌دلیل آسیب‌دیدگی پوشش از دست داده است و تعمیرات و خروج آن از سرویس، هزینه‌های هنگفتی را به کشور تحمیل می‌کند. رضا نوشادی، مدیرعامل شرکت مهندسی و توسعه گاز ایران در نشست پیگیری کاهش زمان اجرا و تبیین اهمیت پروژه خط لوله جدید صادراتی پروپان و بوتان که در مجتمع گاز پارس جنوبی و به میزبانی احمد باهوش، مدیرعامل این مجتمع برگزار شد، گفت: همه می‌دانیم گاز، انرژی مورد نیاز کشور را تأمین می‌کند و ۹۰ درصد خوراک نیروگاه‌ها به آن وابسته است از این رو هیچ تعللی در انجام پروژه‌های این صنعت راهبردی قابل قبول نیست. وی با بیان اینکه شرکت مهندسی و توسعه گاز ایران اکنون ۵ هزار کیلومتر خط لوله گاز را در مراحل طراحی، اجرا و راه‌اندازی دارد، تصریح کرد: از این تعداد خطوط، پروژه خط لوله جدید صادراتی پروپان و بوتان در قلمرو همکاران مجتمع گاز پارس جنوبی تعریف شده که به لحاظ تعدد ذی‌نفعان حرفه‌ای، الزام‌های فنی ویژه‌ای را باید برای آن در نظر گرفت. به گفته مدیرعامل شرکت مهندسی و توسعه گاز ایران در تدوین شرح کار این پروژه، نظرات همکاران مجتمع گاز پارس جنوبی، شرکت نفت و گاز پارس، منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس و پتروشیمی‌ها لحاظ شده است تا برنامه‌ها منطبق با نیازهای ذی‌نفعان حاضر در منطقه اجرا شود. نوشادی با اشاره به اینکه این شرکت امسال ۵ ایستگاه تقویت فشار گاز به شبکه گاز کشور تقدیم کرده است که یک رکورد تازه به شمار می‌آید، گفت: شرکت مهندسی و توسعه گاز ایران به‌تازگی وارد حوزه مدیریت مصرف شده و با برگزاری ۷ مناقصه در ۷ استان، اکنون در حال انجام مطالعات پایلوتی است تا بلافاصله مباحث هوشمندسازی را آغاز کند. وی افزود: ۶ طرح توسعه ذخیره‌سازی گاز طبیعی نیز فعال شده که از این تعداد اجرای بخش بالادستی سه میدان به همکاران شرکت ملی نفت ایران سپرده شده است. مدیرعامل شرکت مهندسی و توسعه گاز ایران در ادامه با اشاره به اینکه سرریز تلاش‌های فناورانه همکاران این شرکت به شرکت‌های نفت و گاز پارس و مجتمع گاز پارس جنوبی تقدیم شده و توربین‌های ساخت داخل در خدمت رفع نیازهای تولیدی و پالایشی این دو مجموعه عظیم صنعتی قرار گرفته است، ابراز امیدواری کرد با استمرار این همکاری‌های ثمربخش، شاهد رقم خوردن برکات تازه برای صنعت گاز کشور باشیم.

بزنگاه‌های نفتی

چگونه وضعیت بعضی از شرکت‌های ملی نفت روز به روز رونق می‌گیرد و بعضی دیگر علی‌رغم داشتن ذخایر فراوان کاسه چه کنم دست می‌گیرند و زانوی غم به بغل؟! چگونه ممکن است که یک شرکت مانند آرامکو بتواند بیش از ۱۵۰ میلیارد دلار در یک سال سود خالص داشته باشد؟ استفاده از سرمایه‌گذاری برای گسترش و بهبود، استفاده از تکنولوژی برای کاهش قیمت تمام شده و استفاده از مزیت‌های فنی شرکت‌های بین‌المللی در کنار شناخت بازار و برنامه‌ریزی برای سوار شدن در موج موافق قیمت در بزنگاه‌های قیمتی، نتیجه‌اش می‌شود حکایت پارسال آرامکو یعنی سود خالص بالای ۱۵۰ میلیارد دلار. سعید ساویز، کارشناس حوزه انرژی، در گفت‌وگو با تعادل اظهار کرد: تفاوت آنجایی است که سیاست در خدمت صنعت و اقتصاد باشد یا صنعت و اقتصاد در خدمت سیاست. اولی می‌شود نقد فروشی و دومی نسیه فروشی و عاقبت هر دو معلوم است. وی تصریح کرد: گزارشی در سال ۲۰۱۱ بر روی سرمایه‌گذاری بالادستی چین در کشورهای دیگر منتشر شده که اتفاقا سرمایه‌گذاری چینی‌ها در ایران نیز در آن آورده شده است. نکته قابل تامل این است که بر خلاف تصوری که در ایران جا افتاده است، این سیاست چین است که دنباله رو اقتصاد آنهاست یعنی اقتصاد چین تصمیم می‌گیرد که سرمایه‌گذاری در کجا ریسک کمتری دارد؟ بازگشت سرمایه در کجا سریع‌تر است؟ آورده سرمایه‌گذاری در کجا بیشتر است و در پایان سرمایه‌گذاری در کجا بیشتر امنیت انرژی چین را بیمه می‌کند. وی ادامه داد: بعد دولت چین بر اساس محاسبات و تحلیل اقتصادی از ابزارهای سیاسی برای بهینه کردن این سود وارد عمل می‌شود. برای نمونه بعید است چین سرمایه‌گذاری جدیدی در ایران انجام دهد زیرا ریسک سرمایه‌گذاری بسیار بالاست و تا اینجای کار به جز چند سرمایه‌گذاری اولیه که به نوعی برای رزومه‌سازی و کارآموزی شرکت‌های چینی صورت گرفت در سایر موارد چینی‌ها تنها با دادن پیشنهاداتی از جنس فریب درست در زمان شروع فاز ۲ توسعه توسط ایرانی‌ها، وقت اجرای پروژه را تلف کردند. وی خاطرنشان کرد: افزایش تولید نفت در کنار توجه به سود اقتصادی و افزایش تولید ناخالص ملی باعث شده است تا شرکت‌های ملی و بین‌المللی در بزنگاه‌های قیمتی آماده بوده و بیشینه سود را از شرایط ببرند، همچنین استفاده واقعی و کارآمد از تکنولوژی و تحقیق و توسعه باعث گردید تا پله به پله هزینه تمام شده برای استفاده از تکنولوژی کاهش یافته و شرایط را در بازار جهانی رقابتی‌تر کند. وی بیان کرد: قیمت بازار نفت و گاز با فهم و محاسبه برهمکنش‌های مکانیزم‌های مختلف پیش بینی می‌شود. برآیند این مولفه‌های مختلف که گاه در یک راستا هستند و گاه در جهت‌های مختلف، می‌شود قیمت نفت در یک مقطع زمانی مشخص، برای مثال در دوران کرونا عدم تقاضا قیمت نفت را تا زیر ده دلار پایین آورد و حتی در مقطعی در ایالات متحده منفی شد، حال مادامی که ترس از کرونا و محدودیت‌های آن باقی بود قیمت نفت بسیار پایین بود و حتی کاهش تولید کشورهای تولیدکننده متحد و غیر متحد نیز در زورآزمایی نتوانست بر ترس از کرونا غلبه کند. اما در آینده بازار نفت چگونه خواهد شد و آیا قیمت به صد دلار خواهد رسید یا در ماه‌های پیش رو با کاهش قیمت مواجه خواهیم بود. باید گفت که در حال حاضر دو نیروی قوی در حال زورآزمایی بر سر قیمت نفت هستند. وی گفت: اول به دلیل وقوع جنگ بین روسیه و اوکراین و اسراییل و حماس بخش زیادی از نقدینگی بازارهای بین‌المللی به سمت جنگ سرازیر شده است. حتی کشورهای دست دوم درگیر با جنگ مانند کشورهای اروپایی بودجه نظامی خود را چند برابر کرده‌اند، کاهش نقدینگی کم و بیش یادآور کاهش نقدینگی سال‌های ۲۰۰۷و۲۰۰۸ و فروریختن بازارهای جهانی به دلیل بحران مسکن است. از اینرو انتظار مالی به سمت کاهش قیمت‌ها و کاهش تقاضا به دلیل کاهش نقدینگی است که باعث شده است قیمت نفت به صورت خزنده به سمت قیمت پایین در حرکت باشد. وی ادامه داد: ازطرفی دیگر داستان حمله حوثی‌ها به کشتی‌های تجاری و ناامنی دریای سرخ درست عکس مکانیزم کاهش نقدینگی عمل می‌کند و اتفاقات رخ داده اخیر باعث شده است تا قیمت حمل و نقل و بیمه دریایی افزایش یافته باعث افزایش قیمت نفت شود. به نظر می‌رسد که این دو مکانیزم در حال تقابل هستند و زور هر کدام بر دیگری بچربد کفه قیمتی را به همان سمت سنگین می‌کند. ساویز عنوان کرد: اگر قیمت پایین بیاید بر روی قیمت توسعه تاثیر می‌گذارد زیرا قیمت تمامی کالاها و خدمات توسعه‌ای نیز در سطح جهانی کاهش می‌یابد و فعالیت‌ها کمتر می‌شود در چنین شرایطی کشوری که برای توسعه برنامه‌ریزی کند می‌تواند برگ برنده‌ای برای کاهش قیمت‌ها داشته باشد و به قول شوماخر وقتی که بقیه ترمز می‌کنند گاز بدهد و از سوی دیگر اگر قیمت‌ها افزایش یابد کشورهایی که توان افزایش تولید دارند می‌توانند از شرایط بهره برده و سود بیشتری از بازار را نصیب خود کنند. حالا شرکت ملی نفت ایران در کجای این بازی ایستاده است؟ برنامه‌ای برای آینده دارد یا زغوغای جهان فارغ است؟ استفاده از همین بزنگاه‌ها است که آرامکو و قطر پترولیوم می‌آفرینند.

یادداشت

تولید برق سبز و چالش‌های آن

ابوالفضل احمدی
دانشیار دانشگاه علم و صنعت ایران

امروزه اکثر کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه از انرژی‌های تجدیدپذیر برای رفع نیازهای خود استفاده می‌کنند. استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر از آلودگی محیط‌زیست که دغدغه بسیاری از دولت‌ها محسوب می‌شود، جلوگیری می‌کنند. در این میان، ایران هم به‌عنوان یک کشور بزرگ تولیدکننده نفت، برای برنامه‌های بلندمدت انرژی خود به‌طور فزاینده‌ای به منابع انرژی غیرفسیلی، به‌ویژه انرژی‌های تجدیدپذیر نیاز دارد. حال سوالی که مطرح می‌شود این است که کشورمان چقدر در مسیر تولید انرژی‌های پاک موفق بوده است؟ بررسی‌ها نشان می‌دهد که طی ۲۰سال گذشته ۱/۵درصد از میزان برق تولیدی ایران از انرژی‌های تجدیدپذیر تامین شده است. این در حالی است که ایران پتانسیل بیشتری برای استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر دارد. مناطق مختلف ایران پتانسیل بادی، خورشیدی و زمین گرمایی بالایی دارند که از آنها برای تامین نیازهای برق به اندازه کافی استفاده نشده است. یکی از مهم‌ترین معیارهای اساسی سنجش توسعه، مصرف انرژی در کشورهاست. دو منبع انرژی وجود دارد: انرژی‌های تجدیدپذیر (زمین‌گرمایی، خورشیدی، باد و...) و انرژی‌های تجدیدناپذیر (سوخت‌های فسیلی). در طول قرن گذشته، سوخت‌های فسیلی تامین‌کننده اصلی مصرف انرژی در جهان بوده‌اند. در کشورهای مختلف، نفوذ منابع انرژی تجدیدپذیر یک جنبه حیاتی برنامه‌ریزی‌شده برای توسعه داشته است. اما گسترش انرژی تجدیدپذیر این معادله را برهم زد؛ زیرا آنها مزایای متعددی مانند توسعه اقتصادی و فناوری، کاهش اثرات تغییرات آب‌وهوا و عدم‌انتشار گازهای گلخانه‌ای را نیز در پی داشتند. ایران دارای برخی از ذخایر غنی نفت و گاز جهان است، به‌طوری که از نظر ذخایر نفت‌خام در رتبه چهارم و از نظر ذخایر گاز طبیعی در رتبه دوم قرار دارد. استقرار انرژی‌های تجدیدپذیر انگیزه‌های متعددی در کشورهای غنی از منابع دارد. ایران به دلایل مختلف، از جمله افزایش جمعیت، پتانسیل بالای منابع تجدیدپذیر و مزیت‌ها نیاز به استفاده از منابع انرژی تجدیدپذیر و پایدار دارد. مزایای غیرمستقیم دیگری نیز وجود دارد؛ از جمله تنوع اقتصادی، امنیت انرژی، مشاغل با کیفیت بالا، تعادل تجاری پایدارتر و سرمایه‌گذاری‌های تجاری جدید، کاهش بار یارانه سوخت‌های فسیلی و به حداقل رساندن خطرات مربوط به انتشار گازهای گلخانه‌ای تغییردهنده آب‌وهوا. این در حالی است که به دلیل تنوع آب‌وهوایی و وسعت کشور، طیف وسیعی از منابع انرژی تجدیدپذیر را می‌توان در ایران اکتشاف کرد. نرخ رشد و توسعه در حوزه انرژی‌های تجدیدپذیر در ایران نسبت به سال‌های قبل بالاتر بوده، اما زمانی که این رشد را با توسعه‌ای که حوزه انرژی‌های تجدیدپذیر در سطح جهان داشته مقایسه کنیم، به این نتیجه می‌رسیم که این روند بسیار کند بوده است. اما چرا؟ در ادامه به دسته عواملی که باعث عدم‌رشد کافی در حوزه انرژی‌های تجدیدپذیر می‌شود می‌پردازم. نرخ ناهماهنگ خرید و فروش برق تجدیدپذیر: واقعیت این است که ساتبا برای اصلاح الگوی مصرف و تشویق به راه‌اندازی نیروگاه‌های تجدیدپذیر در بخش خصوصی، سعی کرده است نرخی جذاب را برای خرید تضمینی برق تجدیدپذیر تصویب کند. اما علاوه بر اینکه این نرخ شاید دیگر از نظر سرمایه‌گذار به‌قدر کافی جذاب محسوب نشود، مشکل دیگری نیز وجود دارد. وقتی که ساتبا این برق را از تولیدکننده می‌خرد و به دلیل نظام تعرفه‌گذاری یارانه‌ای این برق با قیمتی کمتر به دست مصرف‌کننده و مشترک می‌رسد، اولین موازنه ناصحیح اقتصادی رخ می‌دهد. اختلاف قیمت خرید تضمینی و فروش از عوارض برق توسط دولت پرداخت می‌شود که این خود باعث ایجاد ساختار ناکارآمدی می‌شود که اولین پیامد آن عدم‌پرداخت‌های منظم به تولیدکنندگان برق تجدیدپذیر است. فقدان فرهنگ‌سازی کافی در زمینه انرژی‌های تجدیدپذیر: فقدان فرهنگ‌سازی کافی در زمینه انرژی‌های تجدیدپذیر شاید حتی بیشتر از بحث‌های مالی موثر باشد؛ چرا که وقتی یک امر به‌خوبی جا بیفتد و فرهنگ‌سازی به طور صحیح صورت بگیرد، اقبال بیشتری برای جذب سرمایه و توجه دولتمردان نیز پیدا می‌کند. تصور غلط درباره ضربه به اقتصاد نفت: جالب‌ترین بخش قصه مربوط به باوری است که برخی درباره ضربه زدن انرژی‌های تجدیدپذیر به نفت ایران دارند. این افراد تصور می‌کنند با رشد و توسعه تجدیدپذیرها ایران شاید از بعد اقتصاد نفتی با ضربه مواجه شود و دیگر کسی خریدار سوخت تجدیدناپذیر ما نباشد. واقعیت این است که این نگاه از ریشه اشتباه است. چه ما در حوزه تجدیدپذیرها رشد کنیم و چه نه، دنیا به این سو می‌رود و روزبه‌روز نیازش را به سوخت‌های فسیلی کمتر می‌کند. حالا اگر خودمان بتوانیم نیازمان را به تجدیدناپذیرها کمتر کنیم و بخشی از انرژی موردنیازمان را از منابع پاک تامین کنیم، قطعا این سهم به فروش و صادرات اختصاص پیدا می‌کند و سود بیشتری نسبت به مصرف آن در داخل نصیب کشور خواهد شد. حتی عربستان که بزرگ‌ترین فروشنده نفت در خاورمیانه است نیز امروز به تجدیدپذیرها رو کرده و افق‌های سبزی برای توسعه و رشد در این حوزه برای خود طراحی می‌کند و این امر نه‌تنها با موفقیت در فروش نفت بیشتر منافاتی نخواهد داشت، بلکه به دلیل تامین انرژی موردنیاز از طریقی دیگر، به تقویت اقتصاد انرژی هم کمک می‌کند. کمرنگ بودن بحث آموزش علمی و آکادمیک، هزینه بالای تولید و استفاده از برق تجدیدپذیر، گران بودن تجهیزات برق خورشیدی، فقدان بومی‌سازی ساخت ادوات و تجهیزات و هزینه زیاد واردات از دیگر دلایل عدم‌رشد و توسعه کافی در حوزه انرژی‌های تجدیدپذیر در ایران هستند. همان‌طور که نفت یکی از سرمایه‌های ملی ما به شمار می‌رود، تابش بی‌دریغ آفتاب، وزش باد و همچنین انرژی‌های زمین‌گرمایی نیز جزو سرمایه‌های سرزمینی ما هستند و عدم‌استفاده از آنها و تکیه کردن صرف به یکی از انواع سرمایه‌ها، می‌تواند از هر لحاظ بخش انرژی، اقتصاد و بسیاری از سیاست‌های کشور را دستخوش آسیب کند. وقتی اقتصاد و انرژی کشور تنها به یکی از انواع انرژی و آن هم نوع تجدیدناپذیر و فسیلی آن وابسته باشد، آسیب‌های جبران‌ناپذیری رخ می‌دهد. بنابراین بهتر است که ما هم به رشد و توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر بسیار جدی‌تر نگاه کنیم و تولید برق از راه‌های تجدیدپذیر را نه‌تنها تهدیدی برای اقتصاد نفتی خود تلقی نکنیم، بلکه به‌عنوان یک فرصت برای کاهش بسیاری از فشارها و مسائل مربوط به حوزه انرژی که امروز با کمبود و فقدان مواجه است از آن استفاده کنیم. همان‌طور که گفته شد، منابع انرژی تجدیدپذیر در ایران درست به اندازه منابع تجدیدناپذیر و فسیلی غنی هستند و عدم‌استفاده از آنها به قدری غیرمنطقی است که شاید نسل‌های آینده ما را به خاطر این کوتاهی نبخشند.

روزگار معدن

سه شنبه
- ۸ اسفند ۱۴۰۲
- ۱۷ شعبان ۱۴۴۵
- ۲۷ فوریه ۲۰۲۴
- سال ششم
- شماره ۱۲۶۲

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و هنری روزگار وصل
مدیر مسئول: مهدی نجفی
سردبیر: شهریار خادمی

آدرس: تهران- خ قائم مقام فراهانی کوچه آزادگان شماره ۲۶
تلفن: ۸۲۱۹۰(داخلی-۲۲۷-۱۵۶)
نمابر: ۸۲۱۹۰(داخلی-۱۰۴)

تلفن سازمان آگهی‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۲
امور مشترکین: ۸۸۱۰۵۳۰۶
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۴۲۱۱
چاپخانه: صمیم

www.rouzegaremadan.ir • www.instagram.com/Madandaily • www.twitter.com/Madandaily • https://t.me/rozegarmadan • E-mail:info@madandaily.com

تالار نقره ای میزبان عرضه ۷۷۵ هزار تن انواع محصول

تالارهای بورس کالای ایران روز دوشنبه ۷ اسفند ماه میزبان عرضه ۷۷۵ هزار و ۱۸۸ تن انواع کالا و محصول بودند. تالار محصولات صنعتی و معدنی میزبان عرضه ۱۸۱ هزار و ۵۶۳ تن شمش بلوم، ۲۳ هزار تن آهن اسفنجی بریکت، ۱۰ هزار تن ورق سرد، ۸ هزار تن ورق رنگی، ۷ هزار و ۱۵۰ تن شمش آلومینیوم، ۶ هزار و ۵۰۰ تن ورق قلع اندود، ۵ هزار تن مس کم عیار، ۴ هزار تن ورق گالوانیزه، یک هزار و ۱۱۵ تن شمش روی، یک هزار تن اکسید آلومینیو و یک هزار تن هیدروکسید آلومینیوم بود. در تالار پتروشیمی و فرآورده های نفتی نیز ۴۰ هزار و ۹۸۰ تن مواد شیمیایی و پلیمری روی تابلو رفت.

همچنین در تالار سیمان؛ ۲۰۴ هزار و ۹۱۰ تن سیمان عرضه شد. تالار حراج باز عرضه ۲۲۰ هزار تن تختال، ۴ هزار و ۴۰ تن مس کاتد، ۳ هزار تن سولفات سدیم، ۵۰۶ تن پلی وینیل کلراید و ۲۵۰ تن سولفور مولیبدن را تجربه کرد. تالار صادراتی شاهد عرضه ۴۹ هزار و ۴۰ تن قیر و ۱۴۰ تن عایق رطوبتی بود. بازار فرعی نیز میزبان عرضه ۳ هزار و ۱۰۰ عدد بشکه خالی، یک هزار و ۲۰۰ تن شمش بلوم، ۱۱۸ تن ضایعات فلزی لکوموتیو، ۵۰ تن روغن نیمه سنگین پایه قطرانی و ۳۰ تن ضایعات فلزی واگنی بود.

کارتن

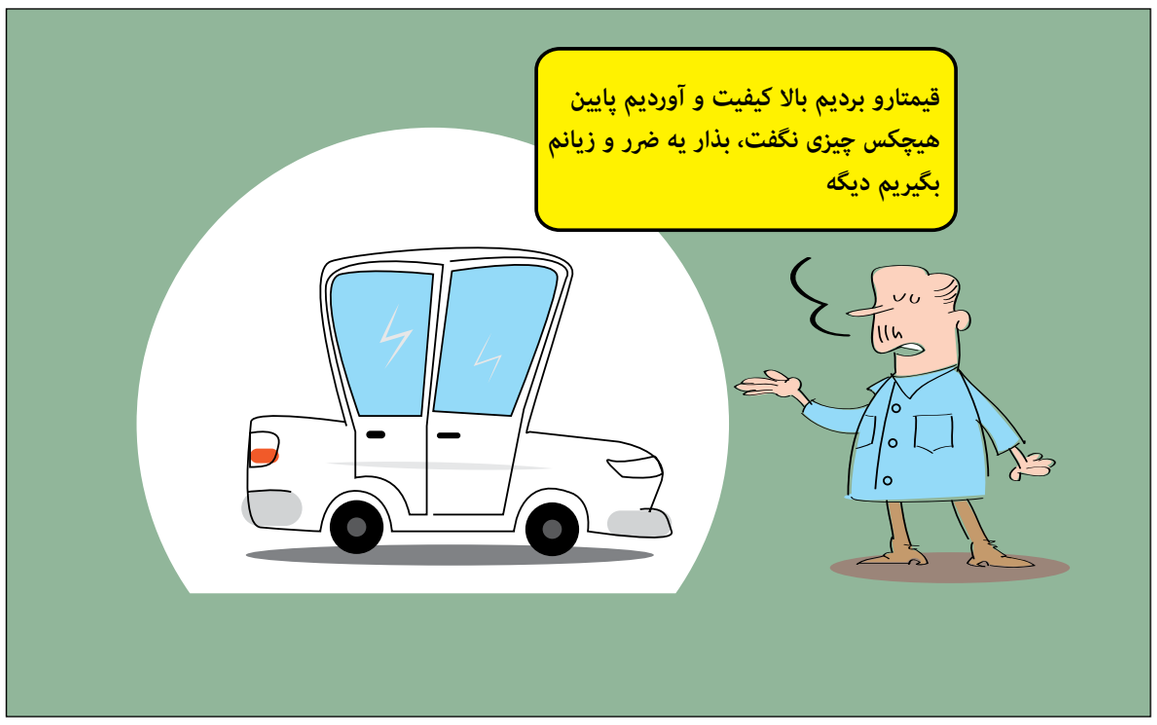

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

۶۰۰ همت تامین مالی از بورس

گروه بورس: روز جمعه همایش گردهمایی چشم‌انداز بازار سرمایه با حضور محمود گودرزی مدیرعامل بورس تهران، میثم فدایی مدیرعامل شرکت تأمین سرمایه دماوند، تیمور رحمانی اقتصاددان و هیات علمی دانشگاه تهران، محمدرضا قنبری مدیرعامل کارگزاری باهنر برگزار شد.محمود گودرزی مدیرعامل بورس تهران با بیان اینکه با انبوهی از مسائل ناترازی روبرو هستیم، گفت: ناترازی موضوعی است که در تمام مسائل کشور وجود دارد و از حوزه بانکی و محیط زیست تا مسائل کلان شنیده می‌شود. وی ادامه داد: متخصصین بانکی می گویند ناترازی منابع و مصارف مصارف بانکی داریم، متخصصان محیط زیستی از ناترازی آب می گویند و بحران اقتصادی و ناترازی صادرات و واردات هم که دغدغه بزرگی است که متوجه مردم می‌شود. گودرزی رشد و بالندگی کشوررا در دو محور اساسی دانست و افزود: یکی از آنها مفهوم توسعه است که خروجی آن باید گشایش‌های اقتصادی و رفع تحریم و امکان مبادلات آزاد باشد.مدیرعامل بورس تهران موضوع اساسی و محور دوم چالش اساسی بازار سرمایه را قیمت‌گذاری دستوری دانست و تاکید کرد: قیمت‌گذاری دستوری بلای جان صنایع ما شده است، ما در بازار سرمایه ۴۰ صنعت داریم که در هر سفری که به شهرهای مختلف داریم همه با این قیمت‌گذاری دستوری مشکل دارند.

▣ بازنده اصلی قیمت‌گذاری دستوری

وی با بیان اینکه وظیفه بخش خصوصی و بازار مالی است که مضرات و منافع این قیمت‌گذاری دستوری را بررسی کنند، گفت: قطعا بازنده اصلی قیمت‌گذاری دستوری طبقات ضعیف جامعه هستند چرا که با پایین نگه داشتن قیمت و رشد یک‌باره آن درآمد دهک‌های پایین افزایش نمی‌یابد و یک ناترازی جدید شکل می گیرد و باعث اعتراض می‌شود. مدیرعامل بورس تهران با بیان اینکه مساله دیگر تامین مالی است، اظهارداشت: سال گذشته ۶۰۰ هزار میلیارد تومان تامین مالی در بازار انجام شده و به نظر می‌رسد که همین عدد امسال هم تکرار می‌شود اما واقعیت این است که با نرخ سود ۳۰ درصد بازده واقعی بنگاه‌ها و صنایع چقدر است که از بازارهای پولی با این نرخ تامین مالی کنند؟ قطعا این مساله باعث رکود خواهد شده و البته شده است.

▣ معماری تحول دیجیتال

وی ادامه داد: ما در بازار سرمایه با استفاده از ابزارسازی و مشارکت مردم در پروژه‌های سرمایه‌گذاری به تامین مالی کمک کردیم اما تا زمانی که بازار ثانویه شاداب نداشته باشیم تامین مالی در بازار اولیه معنی ندارد و تلاشی که مدیران بازار سرمایه انجام می‌دهند به همین دلیل است. به گفته گودرزی اگر نظام کلان سیاست‌گذاری به این جمع‌بندی برسد که با بهبود در بازار ثانویه می‌توانند تامین مالی در بازار اولیه دهد، قطعا تحولات خوبی در سال آینده شاهد خواهیم بود، زمانیکه وارد بورس تهران شدم سنتی بودن این بازار جزو دغدغه من بود که به همین دلیل به سمتی رفتیم که معماری تحول دیجیتال را رقم بزنیم و امروز ۱۱ پروژه به ثمر نشسته و در سال آینده این تغییرات فناورانه ملموس خواهد بود.

مدیرعامل شرکت بورس و اوراق بهادار در پایان یادآور شد: غم‌انگیز است که ما مثل بورس‌های دنیا شاهد ورود شرکت‌های اقتصاد دیجیتال نیستیم. اگر این شرکت‌ها وارد بازار سرمایه شوند می‌توانند کمک بسیاری به التهابات بازار کنند چون ارتباطی با قیمت‌های جهانی و دلار ندارند و کاملاً با توانمندی‌های جوانان ایران متناسب است. اقتصاد ایران و بازار سرمایه نیز نیازمند امید است.

▣ کمرنگ شده اثر تحلیل در بازار سرمایه

میثم فدایی مدیرعامل شرکت تأمین سرمایه دماوند بابیان اینکه بالا بودن نرخ بهره طرح‌های توسعه‌ای شرکت‌ها را با مشکل روبرو می کند، گفت: بالا بودن نرخ بهره بر بازار سرمایه تاثیراتی داشته که از آن جمله می‌توان به رشد نرخ تامین مالی شرکت‌ها اشاره کرد که تامین مالی شرکت‌ها از مسیر بدهی که بازار پول یا سرمایه را با مشکل روبه رو کرده است. وی ادامه داد: نرخ بهره یک شاخص ندارد، دارای گزینه‌های زیاد است، نرخ واقعی سپرده‌های بانکی، نرخ بهره در بازار مشتقات، نرخ تامین مالی بنگاه‌ها وغیره شامل نرخ بهره می‌شود. فدایی با اشاره به اینکه نرخ بهره بالا باعث افزایش نرخ اعتباری کارگزاری‌ها شده است، افزود: رشد شتاب خروج پول از صندوق‌های درآمد ثابت است، کاهش ارزش دارندگان اوراق‌های منتشر شده (نهادهای مالی)، همچنین می‌توان به افزایش ریسک بازار که موجب کاهش تحلیل‌پذیری نرخ بهره شده است.از جمله تاثیرات بالا بودن نرخ بهره می‌توان به آن اشاره کرد.به گفته وی چشم‌انداز سال ۱۴۰۳ بحث نرخ بهره است که که پیش بینی می‌شود کاهش نرخ بهره بین ۳ الی ۴ درصد اتفاق بیفتد همچنین در ادامه این موضوعات کنترل تورم در کانال فعلی و کاهش ارزش معاملات و تثبیت نرخ ارز از پیش بینی‌های چشم‌انداز ۱۴۰۳ است. فدایی تاکید کرد: اثر تحلیل بازار سرمایه در اثر اتفاقاتی که در سال ۹۹ در بورس رخ داد، کاهش پیدا کرد. این موضوع به یکی از چالش‌های بازار سرمایه در سال‌های اخیر تبدیل شده است.

▣ کاهش آرام نرخ تورم در سال ۱۴۰۳

تیمور رحمانی، اقتصاددان و هیات علمی دانشگاه تهران نیز گفت: در سال ۱۴۰۲ هرچند تورم بالا بود اما به دلیل دنبال کردن سیاست‌های انقباضی نزول کرد. اگر در سال ۱۴۰۳ شوکی از محل عوامل خارجی نظیر تحریم‌ها به اقتصاد کشور وارد نشود و دولت نیز همچنان سیاست‌های انقباضی را دنبال کند نرخ تورم آرام آرام کاهش پیدا خواهد کرد. وی ادامه داد: ما در اقتصاد اصل اول محدودیت منابع را نپذیرفته‌ایم. سیاست کلان اقتصادی بر اساس رشد اقتصادی، تورم و رشد نقدینگی کار می کند.

هیات علمی دانشگاه تهران افزود: بررسی اقتصاد در نیم قرن اخیر یعنی از سال ۱۳۵۰ تاکنون نشان می‌دهد رشد اقتصادی ما ۲.۸ بوده است. بر اساس گزارش بانک مرکزی این عدد در سال ۱۴۰۲ حدود ۳.۶ محاسبه شده است.

رحمانی تصریح کرد: متوسط تورم در کشور در ۵۰ سال اخیر حدود ۲۰ درصد و در سال ۱۴۰۲ حدود ۴۲ درصد بوده است. متوسط رشد نقدینگی در این بازه زمانی حدود ۲۸ درصد و در سال ۱۴۰۲ حدود ۲۶ درصد ثبت شده است. به گفته اقتصاددان اگر دوره بعد از جنگ را در نظر بگیریم، متوسط رشد اقتصاد کشور تاکنون ۳.۵ درصد بوده است. نرخ تورم بعد از جنگ حدود ۲۲ درصد است. نرخ رشد نقدینگی در این دوره بعد از جنگ حدود ۲۸ درصد محاسبه شده و در سال ۱۴۰۲ به حدود ۲۶ درصد رسیده است.

رحمانی تصریح کرد: در دهه ۹۰ رشد اقتصادی کشور تقریباً به ۱.۴۵ و نرخ تورم به ۴۲ درصد رسید. نرخ تورم در سال ۱۴۰۲ نیز نزدیک به ۲۶ درصد است.

هیات علمی دانشگاه تهران با بیان اینکه نرخ تورم در کشور بنا به دلایلی نظیر ناترازی، انتظارات تورمی و تورم پنهان مقاومت می کند، گفت: در ابتدای سال ۱۴۰۲ نرخ تورم نقطه به نقطه ۵۵.۵ درصد بود. این عدد در بهمن ماه به ۳۵.۸ درصد رسید. دولت در انتهای سال ۱۴۰۱ متوجه نگران‌کننده بودن اوضاع شد و سیاست انقباضی را دنبال کرد. به جز اواسط دهه هشتاد، هرجایی که نرخ ارز جهش کرده تورم رشد کرده است. این اقتصاددان اظهارداشت: در سال ۱۴۰۲ هرچند تورم بالا بود اما اندکی به دلیل دنبال کردن سیاست‌های انقباضی نزول کرد. اگر در سال ۱۴۰۳ شوکی از محل عوامل خارجی نظیر تحریم‌ها وغیره به اقتصاد کشور وارد نشود و دولت نیز همچنان سیاست‌های انقباضی را دنبال کند نرخ تورم آرام آرام کاهش پیدا خواهد کرد. رحمانی یادآور شد: گرچه در سال ۱۴۰۲ با تلاش سخت دولت و به ویژه بانک مرکزی رشد نقدینگی به زیر ۳۰ درصد رسید و برای پرهیز از تورم‌های خارج از کنترل امری ضروری است، اما وجود ناترازی بودجه نقدینگی پس از چند سال و فرا بودجه دولت، ناترازی نظام بانکی، انتظارات تورمی بالا، و عدم اطمینان سبب افزایش هزینه تأمین مالی در اقتصاد ایران شده است که احتمال تداوم روند نزولی رشد نقدینگی را تضعیف کرده است، گرچه حتی تداوم رشد نقدینگی در حد کنونی برای کاهش بلندمدت تورم با اهمیت است.

▣ سود مطلوب در سال ۱۴۰۳ اهداف اصلی بازار

محمدرضا قنبری مدیرعامل کارگزاری باهنر با بیان اینکه امروز اساتید بازار سرمایه، صنعت و اقتصاد در کنار هم هستند تا کمک کنند در سال ۱۴۰۳ به سود مطلوب برسیم، گفت: همه ما مطلعیم که در در سال‌های اخیر بازار بورس دستخوش نوساناتی بوده و فراز و نشیب‌های زیادی را تجربه کرده است. وی ادامه داد: بازار به تحلیل‌های ما پاسخ نداده و در جهت محرک‌های بازار حرکت نکرده است؛ سوال اصلی این است که آیا در سال ۱۴۰۲ سرمایه‌گذاری پاسخ مطلوب و مورد انتظار ما را داده است؟ مدیرعامل کارگزاری باهنر با بیان اینکه امروز اساتید بازار سرمایه، صنعت و اقتصاد در کنار هم هستند تا کمک کنند در سال ۱۴۰۳ به سود مطلوب برسیم، گفت: ما در کارگزاری باهنر و گروه مالی فولاد مبارکه ضرورت برگزاری چنین همایش‌هایی را نیازسنجی کرده و به پشتوانه شما همراهان همیشگی سعی کردیم که این موضوع را گسترش دهیم.

وی ادامه داد: کارگزاری باهنر در اواسط سال ۱۴۰۰ مجوز اوراق بهادار را کسب کرده و پس از مدت کوتاهی توانسته سهم بازار مناسبی را با اعتماد و پشتیبانی شما کسب کند و به یک کارگزاری نام آشنا و مورد اعتماد تبدیل شود.

بورس مسیر صحیح هدایت سرمایه‌ها

عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس گفت: سرمایه‌گذاران بسیاری خواهان سرمایه‌گذاری در بخش تولید و ایجاد اشتغال هستند اما ضرورت تضمین امنیت خاطر سرمایه‌گذاران باید سرلوحه کارها و برنامه‌های دولت و مجلس قرار گیرد تا سرمایه‌گذاران بتوانند سود و آینده مطمئنی را برای ثبات اقتصادی پیش رو داشته باشند. جواد حسینی کیا، در رابطه با اقدامات مهم دولت و مجلس در راستای اعتمادسازی فضای بازار سرمایه به خبرنگار پایگاه خبری بازار سرمایه ایران (سنا) ، گفت: به طور مسلم نقدینگی‌های سرگردان کشور باید به سمت تولید و رونق آن هدایت شود که به طور قطع بازار سرمایه مسیر درستی برای هدایت سرمایه‌ها به بخش تولید خواهد بود. وی افزود: در حال حاضر حدود ۶ تا ۷ هزار هزار میلیارد تومان نقدینگی در دست مردم است و هنوز آنطور که باید نتوانسته ایم اعتمادسازی لازم برای جذب نقدینگی‌ها به سمت تولید و ایجاد اشتغال را انجام دهیم تا به سمت بنگاه داری و دلالی سرازیر نشوند. حسینی کیا عنوان کرد: به منظور اعتمادسازی لازم جهت هدایت نقدینگی به سمت بازار سرمایه نیازمند تضمین امنیت خاطر برای سرمایه‌گذاران هستیم. این نماینده مجلس در ادامه اظهار داشت: سرمایه‌گذاران بسیاری خواهان سرمایه‌گذاری در بخش تولید و ایجاد اشتغال هستند اما ضرورت تضمین امنیت خاطر سرمایه‌گذاران باید سرلوحه کارها و برنامه‌های دولت و مجلس قرار گیرد تا سرمایه‌گذاران بتوانند سود و آینده مطمئنی را برای ثبات اقتصادی پیش رو داشته باشند. وی ادامه داد: گام سوم برای هر کاری اطلاع رسانی دقیق و به موقع به مردم است تا به سمت بازارهای دلالی نروند چرا که بازارهای دلالی به نفع کشور و اقتصاد نیست و به ضرر مردم خواهد بود.

▣ طرح عایدی بر سوداگری

حسینی نیا افزود: اجرای طرح عایدی بر سوداگری کمک بزرگی برای اطمینان بخشی به سرمایه‌گذاری مطمئن در کشور است تا دست عده‌ای سوداگر و سودجو از اقتصاد کشور کوتاه شود. عضو کمیسیون صنایع و معادن بیان کرد: ارتقای سواد مالی افراد و کسانی که خواهان ورود به بازار سرمایه هستند نیز میزان اعتماد و اطمینان بخشی به بازار را ارتقا خواهد داد.

تضاد رنگ‌ها در بورس

بررسی اعداد و ارقام طی هفته‌های اخیر نشان می‌دهد که بورس تهران در این مدت شاهد خروج نقدینگی حقیقی از چرخه معاملات بوده است و نتوانسته شرایط و روزهای خوش را پشت سر بگذارد و چیزی جز زیان برای سهامداران به جای نگذاشت. بازار سرمایه از اردیبهشت ماه تا به امروز روند مثبت با دوامی نداشته و هر روز قرمزی بیشتری را نسبت به گذشته ثبت کرده است؛ این درحالی رخ می‌دهد که پیش از دخالت‌ها و دستکاری‌ها بورس یک بازار مقاوم در برابر تورم بود و به نوعی سدی محکم در برابر تورم به حساب می‌آمد و اکنون حتی نمی‌تواند زیان‌های سنگین را روی سرمایه سهامداران جبران کند چه برسد به سود روی سرمایه! بازار سهام تمایل به ریزش بیشتر ندارد؛ اما همچنان در محدوده متعادل رو به منفی معامله می‌شود و با توجه به شرایط انتهای سال تسویه برخی از افراد در بازار به نظر می‌رسد که منفی‌های هرچند خرد را در بازار شاهد باشیم ولی بازار همان روند خود را ادامه خواهد داد. زمان چندانی تا پایان سال باقی نمانده و به نظر نمی‌رسد که روزهای تالار شیشه‌ای در این مدت سبزپوش شود و احتمالا همان قرمز کمرنگ به بازار غالب باشد. هابیل خاوری، کارشناس بازار سرمایه نوشت: «در برهه زمانی فعلی بازار دیگر رمق و تمایلی به افت بیشتر را ندارد و اصلاً دیگر نای ریزش بیش از این را ندارد به نحوی که کاهش شدید ارزش معاملات خرد در ماه‌های اخیر خود گواه این موضوع است؛ اما از آن سو انگیزه‌ها و اخباری هم برای رشد به بازار نمی‌رسد. بی‌خبری اینجای کار شاید حکم خوبی را برای بازار نداشته باشد. در چنین شرایطی و با توجه به کارنامه و وضعیت دولت، امیدواری به بازار بیشتر یک جو روانی است که می‌تواند حاصل شود. اینکه بازار در اسفند همیشه خوب بوده یا در نقطه خوبی قرار دارد، امیدواری‌هایی است که بورسی‌ها به خود می‌دهند ولی رفتار و تصمیمات دولت می‌تواند آن را بشکند که تاکنون هم این طور بوده است. بازار باید اخبار مثبتی را دریافت کند در غیر این‌صورت از روی حرف نمی‌توان به اسفند بی‌رحم که شدیدترین فروش‌های حقوقی‌ها و زمانی برای تسویه اعتباری برخی کارگزاری‌هاست دلخوش بود. در این روزها در سه حوزه سهامداران باید اخبار را دنبال کنند که در دو حوزه رسیدن اخبار مثبت واجب و در یکی دیگر نرسیدن واجب است. در حوزه تحولات سیاسی نرسیدن اخبار تحول مهمی است یعنی هرچه اخبار کمتری برسد و اوضاع آرام‌تر و ساکت‌تر باشد وضعیت بازار بهتر است و در تحولات اقتصادی و کدالی هرچه اخبار بیشتری برسد (البته از جنس مثبت)، امیدواری به بازار بیشتر می‌شود. برای پول آن هم در بازار سرمایه انگیزه‌ها مهم هستند، در مقطعی تجدید ارزیابی انگیزه رشد بازار شد؛ در حال حاضر اگر خبر مثبتی به بازار نرسد و از طرف دیگر اخبار منفی که مدام از سوی دولت تولید می‌شود جایی یقه بازار را می گیرد. در سوی دیگر فشار فروش حقوقی‌ها برای شناسایی سود و همچنین تسویه اعتباری برخی کارگزاری‌ها و سختگیری سیستم بانکی در اعتباردهی آخر سال نفس بازار را می گیرد. »

یادداشت

شرط بازگشت پول به بورس

امیرحسین جنانی
کارشناس بازار سرمایه

در آخرین ماه سال ۱۴۰۲ به سر می‌بریم. این در حالی است که سهامداران به غیر از مقطعی کوتاه، شاهد بازاری منفعل و رکودی بودند. اما این روزها بورس تهران یک پارامتر مثبت را در پیش دارد، اینکه بازار سهام از جو منفی هفته‌های پیشین رها شده است. با وجود ناتوانی بازار در حفظ این موقعیت و عدم جبران حجم روزهای منفی، اما بازار تمایلی به افت بیشتر ندارد؛ از سوی مقابل، انگیزه و سوخت لازم برای رشد را نیز در اختیار ندارد. بنابراین پمپاژ اخبار مثبت و حرکت سنتیمنت جاری در میان فعالان بازار به سمت‌وسوی مثبت، ضروری است و می‌تواند بازار را به حرکت وادارد.

آنچه می‌تواند در حال حاضر بازار را از وضعیت کنونی نجات دهد دو تصمیم مهم است که اختیار آن با رئیس بانک مرکزی است؛ متغیرهایی اثرگذار که برای بازار سرمایه از اهمیت فراوانی برخوردارند. ابتدا تعیین‌تکلیف نرخ ارز نیما و کاهش فاصله چشمگیر آن با دلار بازار آزاد است و در گام بعدی به صدا درآوردن سوت پایان ماجرای گواهی سپرده خاص ۳۰ درصدی. این متغیرها دو اقدامی هستند که تاثیر مثبتی بر بازار سرمایه خواهند گذاشت. در حوزه تحولات سیاسی هرچه اخبار کمتری مخابره شود و اوضاع آرام‌تر پیش رود، به نفع بورس خواهد بود. در مباحث مرتبط با تحولات اقتصادی و بنیادی نیز هرچه اخبار بیشتری منتشر شود (البته از جنس مثبت) امیدواری بیشتری به بازار تزریق می‌شود. اما این همه ماجرا نیست. درگام بعدی بازار درگیر موج مهم دیگری از جمله اخبار گزارش‌های ماهانه است. گزارش‌های پیش رو این مزیت را دارند که در فضای فعلی قیمتی ریسک به ریوارد بازار را احتمالا جذاب می‌کند و مانع از افت بیشتر قیمت‌ها می‌شود. البته تحولات بورس کالا و رخدادهای فروش شرکت‌ها به‌خوبی نشان‌دهنده وضعیت بنیادی آنهاست اما جریان پول فعلی این موضوع را باور ندارد و مسیر خود را می‌رود. از دیگر متغیرهای اثرگذار بر بازار سرمایه تجدیدارزیابی سنگین دارایی شرکت‌ها خواهد بود. در صورتی که این دارایی قابلیت تبدیل شدن به دارایی سرمایه‌ای در جهت عملیات شرکت داشته باشد جذاب است. به این معنا که یا بتوان از آن دارایی در راستای راه‌اندازی خطوط تولید جدید و اجرای طرح‌های توسعه‌ای بهره برد یا دارایی مذکور نقدشوندگی داشته باشد و شرکت با واگذاری آن، بتواند زمینه را برای رشد تولید و گسترش فعالیت‌ها فراهم کند. با چنین نگاهی تجدید ارزیابی دارایی در بسیاری از شرکت‌های کوچک و متوسط بازار جذاب‌تر از شرکت‌های بزرگ بازار خواهد بود، چرا که برخی از این شرکت‌ها زمین‌هایی در تملک دارند که در دهه‌های گذشته خریداری شده و با گذشت زمان، این زمین‌ها در نقطه مناسبی از شهرها قرار گرفته و ارزنده شده و قابلیت استفاده یا واگذاری را دارند. اکنون ارزش ذاتی شرکت‌های سرمایه‌گذاری به‌خصوص آنها که پرتفوی محکمی دارند، بسیار ارزنده است و ارزش ذاتی آنها فراتر از قیمت‌هایی است که امروز روی تابلو مشاهده می کنیم. بنابراین اگر تحولی در بازار ایجاد شود و روند صعودی به بازار بازگردد، شاید مناسب‌ترین محل برای سرمایه‌گذاری، شرکت‌های سرمایه‌گذاری باشد. اعلام انتشار گواهی سپرده ۳۰درصدی، شاخص نرخ سود بدون ریسک و بدون مالیات را ۶ تا ۷واحد درصد افزایش داده است و باعث شده شرکت‌ها برای اغنای سهامداران برای سرمایه‌گذاری با سود بیشتر از ۳۰درصد را در بازدهی خود داشته باشند.

طبیعتا این اتفاقات شرایط دشواری را ایجاد کرده است؛ هرچند گزارش مالی شرکت‌ها نشان می‌دهد اکثر شرکت‌ها سودهای خوبی ایجاد کرده‌اند که می‌تواند برای سهامداران نویدبخش باشد.با این توضیحات به نظر نمی‌رسد تا پایان سال اتفاق جدیدی رخ دهد و دلار هم محرک بیشتری برای بازار باشد. با توجه به اینکه حتی اگر تصمیم سیاستگذار ثبات نرخ دلار هم باشد، نمی‌توان پیش‌بینی کرد چه اتفاقاتی رخ خواهد داد. اما اگر روند دلار افزایشی باشد در روند حرکتی بازار سرمایه نیز اثر مثبت می‌گذارد و بی‌تفاوتی بازار نسبت به دلار تا چند ماه آینده از بین می‌رود. در اسفندماه دو چالش اصلی برای بازار وجود دارد؛ یکی فشار فروش حقوقی‌ها برای شناسایی سود و دیگری تسویه اعتبار برخی کارگزاری‌ها و سخت‌گیری سیستم بانکی در اعتباردهی آخر سال نفس بازار را می‌گیرد. به طور کلی پایداری بورس در مسیر صعودی نیاز به تغییر پارامترهای کلان دارد و تنها در این حالت تمایل فعالان به خرید بیشتر می‌شود. جو تعادلی بورس در اسفندماه ادامه‌دار خواهد بود.

دنیای رمز ارز

تحلیل و پیش‌بینی قیمت ۳ توکن هوش مصنوعی برتر

علی‌رغم عدم قطعیت موجود در بازار گسترده کریپتو، توکن‌های مبتنی بر هوش مصنوعی عملکرد قابل‌قبولی را از خود به نمایش گذاشته‌اند. تجدید حیات این بخش به راه‌اندازی ابزار تبدیل متن به فیلم سورا (Sora) توسط شرکت اوپن‌ای‌آی (OpenAI) و همچنین، گزارش افزایش درآمد شرکت انویدیا و افزایش تقاضا برای فناوری هوش مصنوعی، نسبت داده می‌شود. در این میان، ۳ توکن هوش مصنوعی ورلد کوین، گراف و سینگولاریتی‌نت، ساختار صعودی‌تری دارند که در ادامه به بررسی نمودار و پیش‌بینی قیمت آنها می‌پردازیم. ورلد کوین، رمزارز عرضه‌شده توسط سم آلتمن، مدیرعامل اوپن‌ای‌آی، در هفته دوم فوریه وارد یک روند بهبودی قابل‌توجه شد که قیمت آن از ۲/۲ دلار به محدوده ۹ دلار رساند. طی این رالی، قیمت WLD در سه هفته نزدیک به ۳۰۰ درصد افزایش یافت و در حال حاضر، در محدوده ۸/۸ دلار قرار دارد. با این حال، این رالی بهبود اکنون با یک مانع بزرگ در ۹/۲ دلار مواجه شده که با رد کندل‌های قیمتی از آن سطح مشهود است. اگر عرضه موجود در سطوح بالاتر با عدم قطعیت فعلی در بازار ادامه یابد، قیمت WLD ممکن است به زودی وارد یک روند اصلاحی شود.طبق سطوح فیبوناچی اصلاحی، اصلاح بالقوه قیمت ورلد کوین ممکن است پشتیبانی مناسبی را در سطوح ۷/۷، ۶/۶۹ و ۵/۵۹ دلار پیدا کند. گراف هم شاهد تجدید حیات قابل‌توجهی بوده و قیمت آن از سطح حمایتی کلیدی ۰/۱۵ دلار، بازگشت خوبی داشته است. این حرکت در هفته دوم فوریه آغاز شد و ارزش گراف را با یک رشد ۹۴ درصدی، به محدوده فعلی در ۰/۲۹ دلار رساند. همزمان با این رشد قیمتی، داده‌های پلتفرم Coinglass هم از افزایش قابل‌توجه سود باز قراردادهای آتی گراف خبر می‌دهند. این رقم از ۲۷/۲۳ میلیون دلار به ۵۸/۳۵ میلیون دلار افزایش یافته که نشان‌دهنده تقویت اعتماد سرمایه‌گذاران است. با صعودی شدن احساسات سرمایه‌گذاران، گراف توانسته بر مقاومت خط گردن در الگوی فنجان و دسته مشاهده‌شده در نمودار روزانه غلبه کند. این الگو اغلب پیش از بهبودی شدید در بازار دیده می‌شود. از این رو، انتظار می‌رود که گراف بتواند این بار به سمت هدف بلندپروازانه ۰/۳۷ دلار حرکت کند که نشان‌دهنده یک چشم‌انداز صعودی برای این رمزارز در کوتاه‌مدت است. نمودار تایم‌فریم روزانه نشان می‌دهد که سینگولاریتی‌نت یک الگوی معکوس کلاسیک به نام الگوی کف گرد را تکمیل کرده است. طی دو هفته، قیمت سینگولاریتی‌نت از ۰/۳ دلار به ۰/۷۶ دلار افزایش یافت که به معنای رشدی ۱۵۵ درصدی است. علاوه بر این، به گزارش پلتفرم تحلیلی Santiment، این شبکه افزایش چشمگیری را در فعالیت‌های درون زنجیره‌ای تجربه کرده، به طوری که ارزش بازار آن در هفته گذشته بیش از دو برابر شده است. این افزایش فعالیت با ثبت رکورد ۹۳/۶ هزار کیف پول غیرصفر برجسته شده که نشان‌دهنده علاقه روزافزون به این پلتفرم است. همچنین، معیارهای مهم دیگری مانند معاملات روزانه نهنگ‌ها به ارزش بیش از ۱ میلیون دلار و حجم معاملات درون زنجیره‌ای نیز افزایش قابل‌توجهی داشته‌اند که بر افزایش اعتماد معامله‌گران به AGIX و پتانسیل رشد آن در بلندمدت تأکید می‌کنند.

با این حال، عرضه بالای موجود در سطح ۰/۸ دلار ممکن است باعث پولبک جزئی به ۰/۶ دلار شود، قبل از اینکه سینگولاریتی‌نت برای رالی دیگری به سمت ۱ دلار آماده شود.

هجوم سرمایه به شبکه استارک‌نت

استارک‌نت (Starknet)، یک راه‌حل مقیاس‌پذیری لایه ۲ جدید برای اتریوم، پس از راه‌اندازی خود در هفته گذشته، در حال تجربه یک افزایش قابل‌توجه است.

طبق گزارش‌ها، استارک‌نت اکنون به چهارمین زنجیره لایه ۲ روی اتریوم تبدیل شده که ارزش کل دارایی‌های قفل‌شده (TVL) در آن به بیش از ۱.۳۱ میلیارد دلار رسیده است. بر اساس داده‌های پلتفرم L2Beat، استارک‌نت به ۱.۳۱ میلیارد دلار TVL خود می‌بالد، این رقم از زمان راه‌اندازی بیش از ۶۲۰ درصد افزایش داشته است.اکنون استارک‌نت تنها پشت سر آربیتروم وان، شبکه اصلی اپتیمیسم (OP Mainnet) و مانتا پسیفیک (Manta Pacific) قرار دارد که ارزش کل دارایی‌های قفل‌شده در آنها به ترتیب برابر با ۱۲.۸۲ میلیارد دلار، ۷.۵۱ میلیارد دلار و ۱.۸۳ میلیارد دلار، است.استارک‌نت با استفاده از فناوری رول‌آپ‌های دانش صفر (zk Rollup) به روشی منحصربفرد به افزایش مقیاس‌پذیری اتریوم کمک می‌کند. طبق گزارش‌ها، قراردادهای هوشمند برتر روی این پلتفرم، از جمله Orbiter Finance و Rango Exchange، کاربرانی را از سراسر جهان به خود جذب کرده‌اند. توکن بومی استارک‌نت با نام STRK از زمان ظهور خود با فشار فروش زیادی مواجه شده است. فشار فروشی که فعالان بازار را به یاد ارزهای دیجیتال ناپایدار می‌اندازد. در زمان نگارش خبر، قیمت این توکن در ۲۴ ساعت گذشته ۱.۵۳ درصد کاهش داشته و اکنون در محدوده ۱.۹۲ دلار معامله می‌شود. در حالی که STRK شاهد چندین روند صعودی بوده است، اما بسیاری از دریافت‌کنندگان اولیه هنوز در حال فروش توکن هستند.

این فروش با کاهش بیش از ۳۰ درصدی حجم معاملات به ۲۹۳,۶۷۵,۳۳۳ دلار همراه بوده است. با وجود این افت کلی قیمت، راه‌اندازی استارک‌نت نسبتاً موفق بوده است. با یکپارچه‌سازی پیشرفته معاملات قراردادهای دائمی مانند باینننس، پیش‌بینی می‌شود که استارک‌نت در آینده نزدیک از رکود نزولی فعلی خود عبور کند.

آگهی فقدان سند مالکیت

شماره ۱۶۷۴۱۲۰

آقای ناصر احدی ضمن تسلیم دو برگ استشهادیه تصدیق شده اعلام نموده است که سند مالکیت ششدانگ یک دستگاه آپارتمان مسکونی واقع در طبقه اول سمت شرقی قطعه دوم تفکیکی به مساحت ۸۷.۱۶ مترمربع به شماره پلاک ۶۷۲۲ فرعی از ۲۲ اصلی مفروز و مجزی شده از پلاک ۶۶۵۴ فرعی از اصلی مذکور واقع در اراضی حوزه ثبتی شهرستان کرج ذیل صفحه ۱۸۵ دفتر ۲۳۵ و ثبت ۱۵۸۰۰۷ به نام متقاضی ثبت و سند به شماره چاپی ۹۸۳۳۸۸ صادر و تسلیم شد سپس تمامی مورد ثبت در رهن بیمه مرکزی قرار گرفته که سند مالکیت به علت سهل‌انگاری مفقود گردیده است لذا تقاضای صدور سند مالکیت المثنی نموده است. لذا مراتب به استناد تبصره یک اصلاحی به ماده ۱۲۰ آئین‌نامه قانون ثبت در یک نوبت آگهی می‌شود تا چنانچه کسی مدعی وجود سند مالکیت نزد خود و یا انجام معامله نسبت به ملک مذکور باشد از تاریخ این آگهی ظرف مدت ده روز اعتراض خود را ضمن ارائه اصل سند مالکیت به این اداره تسلیم تا وفق مقررات عمل گردد بدیهی است چنانچه ظرف مدت مقرر اعتراضی واصل نشود و یا در صورت اعتراض اصل سند ارائه نگردد سند مالکیت المثنی طبق مقررات به متقاضی تسلیم خواهد شد.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۲/۱۲/۰۵ — تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۲/۱۲/۱۹

مسلم مرز آرا، رئیس اداره ثبت اسناد و املاک ناحیه یک کرج